

Občina Zgonik prevzema nekdanje vojaške objekte

Tržaška psihologa uči policiste, kako opazovati obrazne premike

Na Goriškem prvi primer okužbe z virusom Zahodnega Nila

V Sovodnjah se ženske učijo osnov samoobrambe

Primorski dnevnik

SREDA, 26. SEPTEMBRA 2012

Št. 227 (20.550) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

CENA V SLOVENIJI 1,20 €

9 771124 666007

Tako je propadalo rimsko cesarstvo

MARTIN BRECELJ

Zadnja iz niza korupcijskih afer, ki se vrstijo na italijanskem političnem prizorišču, je odnesla desnosredinsko deželno upravo Lacija s predsednico Renato Polverini na čelu. Ta politična garnitura bo v italijanskem kolektivnem spominu najbrž zapisana zaradi poedin in veseljačenj v starorimskih preoblekah, ki so jih prirejali njeni vodilni predstavniki, v prvi vrsti brdavsasti vodja svetniške skupine Ljudstva svobode Franco Fiorito.

Gre za prizore, ki v resnici spominjajo na stari Rim, žal v dobi njegovega propadanja. Medtem ko se družbeno-gospodarske razmere v Italiji vidno slabšajo in ko država vse težje kljubuje mednarodni konkurenci ter drugim zunanjim pritiskom, se politiki v Laciju prepuščajo pohlepu in razuzdanosti, podobno kot so se njihovi predhodniki ob pogreznju imperija. Tokrat res smemo trditi, da se zgodovina rada ponavlja kot farsa.

Primer Lacija je seveda pomemben tudi zato, ker odraža širše razmere v državi. Korupcija je namreč globoko načela tudi druge deželne uprave, še zlasti tiste na Siciliji, v Kalabriji, Kampaniji in Lombardiji, ter druge javne uprave in ustanove. Škandal v Laciju bo poleg tega mogoče zadal celo smrtni udarec Ljudstvu svobode, se pravi glavni desnosredinski stranki, ki politično že tako životari, vsaj posredno pa bo prizadel skorajda vse stranke, vključno levosredinske, ki so bile pri sporni porazdelitvi javnega denarja soudeležene in so bile z njegovo škandalozno potratu bržkone seznanjene.

Da je ves italijanski politični sistem v krizi, ne nazadnje izpričuje dejstvo, da državo ta čas vodi tehnik Mario Monti, podobno kakor so vajeti rimskega cesarstva v času njegove krize vse pogostejše prevzemali generali. Upati smemo, da Monti ni še novi Flavij Ecij, ki je bil vrhovni poveljnik rimskih oboroženih sil za časa zadnjega cesarja, mladoletnega Romulusa Augustulusa.

Gotovo pa glavnina italijanskega političnega sloja ni dorasla izzivom sedanjega časa, v katerem se prava oblast že tako skuša izmuzniti iz rok (demokratske) politike, saj globalizacija poplavlja posamezne države s pojavi in odločitvami, ki presegajo njihove meje. Vse obsežnejša korupcija v Italiji je po eni strani posledica po drugi pa vzrok posebne nemoči njene politike. Bo ta začarani krog sploh mogoče preseči? Bolj kot na Rim je treba upe najbrž polagati na Bruselj.

ITALIJA - Po odstopu deželne uprave Lacija zaradi korupcijske afere

Napolitano: Korupcijo moramo iztrebiti kot mafijo

Polverinijeva ne bo več kandidirala za predsednico Lacija

TRST - Začasni podatki o nedavnem popisu prebivalstva

V tržaški občini manj tujcev in več starejših oseb ter ločitev

TRST - Občina Trst je včeraj objavila začasne podatke o rezultatih nedavnega petnajstega popisa prebivalstva. Med podatki sta pristojni odbornik Emiliano Edera in vodja statističnega urada Milvia Chersi posebej

poudarila nižanje števila tujih priseljencev, pregovorno visok odstotek starejših oseb in višje število ločitev oz. razporok v primerjavi z nekaterimi drugimi italijanskimi mesti. Drugače dobrih 33 odstotkov prebivalstva raz-

polaga samo z nižješolsko diplomom, kar 40 odstotkov trenutno v Trstu živčih tujcev je prišlo v zadnjih petih letih, srednja starost prebivalstva pa je 48-49 let (med tujci 30-35 let).

Na 3. strani

RIM - Predsednik republike Giorgio Napolitano je včeraj najodločnejše obsodil vpletene v korupcijsko afero, ki je privedla do ponedeljkovega odstopa deželnega odbora Lacija s predsednico Renato Polverini na čelu. Boj proti korupciji je primerjal z bojem proti mafiji in izrazil prepričanje, da je mogoče eno in drugo zlo premagati.

Polverinijeva je medtem včeraj potrdila, da ne namerava kandidirati na predčasnih deželnih volitvah v Laciju. V njeni stranki Ljudstvo svobode pa se bojijo posledic škandala. Nekateri celo menijo, da bi lahko stranki dal smrtni udarec.

Na 11. strani

Trst: odobrili združitev AcegasAps - Hera

Na 3. strani

Festival Razseljeni za zблиževanje kultur

Na 6. strani

Napis Koroška na evru razburil svobodnjake

Na 9. strani

Na Goriškem vse več žensk žrtev nasilja

Na 13. strani

Zaradi Okusov več goriških ulic že zaprtih

Na 14. strani

Jadralca Čupe prvaka s kančkom grenkobe

Na 17. strani

kakšna usoda
na s čaka

RIM - Medtem ko SSO kritizira televizijska stališča Semoliča (SKGZ)

Nesporazumi med državno in deželno upravo na koži manjšine

RIM - Na ponedeljkovi umestitvi vladnega omizja (na sliki) o vprašanjih slovenske manjšine je prišlo do izraza, da nesporazumi med državno in deželno administracijo zavirajo redno izplačevanje prispevkov slovenskim organizacijam. Umestitev omizja sta včeraj pozdravila predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka in slovenski veleposlanik v Rimu Izток Mirošič.

Štoka je medtem še kar razburil zastopnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Livio Semolič s svojimi televizijskimi izjavami o nevarnosti odpuščanja osebja v manjšinskih ustanovah.

Na 2. strani

RIM - Splošna ugotovitev na umestitvi manjšinskega omizja

Zamrznitev prispevkov posledica nespোরазumov med Rimom in Deželο

Kako in kje pridobiti manjkajoča 2,5 milijona evrov? - Ruperto pričakuje predloge s strani Slovencev

RIM - Zamrznitev državnih prispevkov (2,8 milijona evrov) slovenski manjšini, ki povzroča zelo hude težave našim ustanovam, je posledica nespোরазumov in pomanjkanja dialoga med državno in deželno oblastjo. To so ugotovili na ponedeljkovi umestitvi omizja za slovensko manjšino na notranjem ministrstvu, na katerem sta Deželo Furlanijo-Juljsko krajino zastopala funkcionarja Giuseppe Napoli in Pavel Slamič. Medtem ko je Napoli pojasnil, da Dežela pričakuje iz Rima jasnejše odgovore glede zapleta pri izplačevanju prispevkov Slovincem, je predstavnica finančnega ministrstva očitala Deželi, da vladi od tega momenta še ni posredovala potrebne dokumentacije za izplačilo prve tranše prispevkov.

Sprememba zakona potrebna, a dolgotrajna

Za sistemsko spremembo načina državnega financiranja manjšine bi bilo potrebno spremeniti zaščitni zakon. Vlada po besedah podtajnika Saveria Ruperta podpira to pot, ki pa je dolga in najbrž neizvedljiva do spomladanskih volitev. Podtajnik tudi glede tega problema pričakuje predloge slovenske manjšine, ki se je na omizju predstavila s skupnimi stališči in gledanji.

V tem težkem kriznem obdobju je treba poiskati konkretne in hitre rešitve. Ruperto bo preveril, če se da izkoristiti denar iz sklada zaščitnega zakona, ki je ostal v državni blagajni. Glavna skrb vsekakor zadeva 2,5 milijona evrov, ki jih je država še dolžna Slovincem, seveda če bo manjšina v kratkem sploh dobila napovedanih 2,8 milijona evrov. Pravnih, zakonskih in parlamentarnih poti je kar nekaj, vse pa je, kot vedno, odvisno od politične volje. Tudi tokrat bo pri tem igrala pomembno in morda odločilno vlogo Slovenija.

Skrb za naš dnevnik in slovenske oddaje RAI

Predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka sta opozorila na finančne težave Radia Trst A in slovenske televizije RAI ter na zelo negotovo usodo Primorskega dnevnika. Funkcionar predsedstva vlade (sektor za založništvo) je izpostavil pomisle-

ke Agencije za jamstva na področju komunikacij (AGCOM) glede morebitnih povezav založniških hiš Primorskega dnevnika in Novega Matajurja. Prav preiskava agencije naj bi doslej zaustavila redno izplačevanje prispevkov našemu časopisu. Vlado omizje je pooblastilo pristojne urade, da pospešijo izplačevanje zamudnih prispevkov Primorskemu dnevniku.

Beseda je tekla tudi o nastajajočem zakonu, ki bi s prvim januarjem 2014 nadomestil sedanjo zakonodajo na založniškem področju. Montijeva vlada se je neformalno že lotila snovanja tega zakona, ki bo korenito spremenil kriterije in način izplačevanja državnih prispevkov tiskanim in drugim medijem. Primorski dnevnik, če hoče preživeti in se po možnosti razviti, mora nujno najti mesto v tem zakonu. Podtajnik Ruperto je poudaril, da bo to ena glavnih nalog v ponedeljek umeščenega vladnega omizja.

S.T.

Omizje italijanskega notranjega ministrstva za vprašanja slovenske manjšine

MANJŠINA - Predsednik SSO

Štoka zadovoljen s potekom omizja

TRST - Svet slovenskih organizacij v sporočilu za javnost izraža zadovoljstvo nad potekom prvega zasedanja vladnega omizja za izvajanje zaščitnega zakona. Odprto soočenje glede točk, ki so bile na dnevnem redu ter pripravljenost po resnem obravnavanju še drugih, prav tako pomembnih tem, dajejo upati, da bo imel ta organ važno vlogo za dosledno in pravočasno uresničevanje določil zaščite, meni predsednik SSO Drago Štoka.

Svet slovenskih organizacij pričakuje, da se bo, prav na podlagi iznešenih ugotovitev, takoj okrepila vez med vlado in Deželo FJK. To je ključnega pomena za učinkovito rešitev pretoka finančnih dotacij do organizacij in ustanov slovenske narodne skupnosti. Svet slovenskih organizacij nadalje podpira nakazano smer za ureditev prihodnosti Primorskega dnevnika, ki mora dobiti status

PREDSEDNIK SSO
DRAGO ŠTOKA

manjšinskega dnevnika, kot to določa nova zakonodaja, ki bo stopila v veljavo leta 2014. Predsednik Štoka je tudi izrazil zadovoljstvo zaradi pozornosti vladnega podtajnika Saveria Ruperta, ki je med drugim ugodil prošnji, da se predstavnik obeh krovnih organizacij lahko poslužujeta strokovnjakov za vprašanja šolstva in političnega zastopstva, ki bosta na vrsti na naslednjem srečanju čez približno mesec dni.

OMIZJE - Veleposlanik Iztok Mirošič

»Pobuda je sad naporenega dela«

RIM - Slovenska diplomacija je vložila veliko truda, da je italijanska vlada končno ustanovala omizje o vprašanih slovenske manjšine. V »prvi liniji« je bil vse-skozi veleposlanik Iztok Mirošič, ki se je glede omizja večkrat srečal s podtajnikom na predsedstvu Berlusconijeve vlade Giannijem Letto, nato pa z njegovimi nasledniki, končno še s podtajnikom na notranjem ministrstvu in vodjo omizja Saveriom Rupertom. Mirošič soglašja z Rupertovo oceno v Primorskem dnevniku, da predstavlja omizje velik dogodek, čaka pa ga veliko dela, saj so problemi (predvsem finančne narave) zelo hudi.

Mirošič opozarja, da sta se o omizju pogovarjala predsednika Italije in Slovenije Giorgio Napolitano in Danilo Türk, med srečanjem v Rimu tudi predsednika obeh vlad Mario Monti in Janez

VELEPOSLANIK
IZTOK MIROŠIČ

Janša. Skratka veliko naporov, truda in raznoraznih pritiskov.

Veleposlanik je zadovoljen s potekom prvega srečanja, na katerem so se takoj lotili najbolj perečih problemov: financiranje slovenskih ustanov in občila, začenši s Primorskim dnevnikom. Slovenija bo tudi v prihodnje, kot doslej, zagotavlja Mirošič, neposredno spremljala potek omizja in spodbujale vse dejavnike, da bodo nakazani problemi primerno rešeni.

MANJŠINA - Svet Slovenskih organizacij se ograjuje od stališč predstavnika SKGZ

Semolič pojasnjuje svoje besede na TV Slovenija: 40 odst. manj prispevkov žal vodi k odpuščanju osebja

TRST - »V teh razmerah bomo najprej opustili osebje,« je v ponedeljkovih Odmevih na TV Slovenija izjavil Livio Semolič, goriški predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Semolič je v studiu komentiral potek manjšinskega omizja ter odgovarjal na vprašanja voditelja

Igorja Berganta. TV posnetek je dostopen na spletni strani našega dnevnika (www.primorski.eu).

»Ali imate kakšno rešitev za vse te ustanove, med katerimi so nekatere ključne za nacionalno zavest Slovencev v Italiji,« je Semoliča vprašal Bergant. »Ne moremo imeti rešitve, v kolikor

nimamo denarja,« se je glasil odgovor. »Kaj pa se da v teh razmerah storiti,« je vprašal voditelj. Gast mu je odgovoril: V teh razmerah bomo najprej opustili osebje. To je prvi ukrep. Mislim, da bo to že v naslednjih tednih. Nimamo komercialne dejavnosti, smo kulturne organizacije in torej ne moremo črpati finančnih sredstev iz drugih virov, razen državnih, mislim na Slovenijo in Italijo.

Bergant: Ampak dejavnost Slovencev v Italiji, ki je sicer vredna občudovanja, je pogosto podvojena, dva pevski zbora, dve kulturni instituciji itd. Je možno, da bi ta stiska vendarle prisilila Slovence v Italiji k še bolj složnemu delovanju in s tem tudi dala signal matici, ki je nepopolno razdvojena? Semolič mu je takole odgovoril: Popolnoma se strinjam z vami in popolnoma podpiram ta predlog. Nenazadnje upam, da bo ta kriza stregla slovenske organizacije, ker kot ste praviloma poudarili, še marsikje imamo tako imenovane dvojnike, zelo malo smo naredili v tem smislu in torej nekaj avtokritike bi tudi bilo dobrodošlo.

Semolič je za Primorski dnevnik pojasnil, da v kolikor bi ali bo slovenski manjšini zmanjkalo 40 odstotkov sredstev iz prispevkov italijanske države nima dvomov, »da bomo žal pričela drastičnim ukrepom manjšinskih ustanov, ki

so že danes v zelo kritičnem stanju.« Semolič ob tem navaja primer Glasbene matice in Narodne in študijske knjižnice, ki sta skupni manjšinski organizaciji.

Glede t.i. dvojnikov oziroma potrebe po reorganizaciji ali reformi manjšinske organiziranosti imamo po Semoličevem mnenju med Slovenci v Italiji kar nekaj maneverskega prostora. »Kdo bo to izpeljal, je bila oziroma je naloga 6-članske komisije SKGZ-SSO, katere sem član in od katere še vedno z velikim upanjem pričakujem, da bo po daljšem premoru ponovno sklicana,« je za Primorski dnevnik pojasnil Semolič.

Svet slovenskih organizacij se v uradni noti odločno ograjuje od izjav, ki jih je slovenski televiziji dal Semolič, »pokrajinski predsednik SKGZ in tajnik slovenske senatorke Tamare Blažina.« SSO se zaveda, da je finančno stanje slovenskih organizacij zelo resno, ne odobrava pa, da se po prvem zasedanju vladnega omizja dajejo izjave, ki lahko vodijo v zaostrovanje in pokvarijo težko doseženo pozitivno vzdušje. SSO tudi zavrača »površno obravnavanje vprašanja dvojnikov, ki daje zgrešeno podobo resničnega stanja slovenske organiziranosti v Italiji.«

S.T.

Livio Semolič (levo) in voditelj Igor Bergant na ponedeljkovih Odmevih na TV Slovenija

MMC

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Sreda, 26. septembra 2012

3

Primorski
dnevnik

OBČINA TRST - Začasni podatki o rezultatih nedavnega petnajstega popisa prebivalstva

Relativna večina z nižješolsko diplomom Manj tujcev, več starejših oseb in ločitev

Podatke sta orisala odbornik Edera in vodja statističnega urada Chersijeva - Podatka o slovenskih vprašalnikih ni

Relativna večina prebivalcev na ozemlju Občine Trst razpolaga samo z nižješolsko diplomom, dobra polovica jih pripada tistemu starostnemu pasu, kjer je človek zaposlen in dobrih 46 odstotkov jih je tudi zaposlenih, tujcev je vse manj, srednja starost prebivalstva pa je 48-49 let (med tujci 30-35 let), medtem ko dobrih 31 odstotkov prebivalstva prejema pokojnino oz. rento. To so le nekateri podatki, ki jih je danes objavila Občina Trst, nanašajo pa se na nedavno petnajsto ljudsko štetje oz. popis prebivalstva, včeraj pa sta jih na županstvu predstavila pristojni odbornik Emiliano Edera in vodja statističnega urada oz. urada za popis Milvia Chersi.

Govornika sta poudarila, da gre začasne in nepopolne podatke, ki se nanašajo le na 199.944 prebivalcev, ki prebivajo tako rekoč »v družini« (pod to oznako so vse zakonske in zunajzakonske skupnosti, pa tudi samske osebe), medtem ko manjkajo še podatki o prebivalcih, ki »sobivajo« (ta oznaka se nanaša na tiste, ki prebivajo v domovih za ostarele, zaporih, vojašnicah, raznih skupnostih idr.).

Občina Trst je bila ena od devetih občin v Italiji, ki so se odločile za avtonomno zbiranje papirnatih vprašalnikov (ostale občine so Firenze, Prato, Reggio Emilia, Messina, Cagliari, Livorno, Perugia in Treviso) in zato je lahko tudi sama objavila podatke. Slednji so takšni in se bodo morda tudi spremenili, je opozoril Edera, nanašajo pa se kot že rečeno na 199.944 oseb. Drugače je stalnih prebivalcev v Občini Trst 202.563, celotno prebivalstvo občine pa šteje okoli 208.000 ljudi.

Italijanskih državljanov je 92,13 odstotka, medtem ko je tujcev 7,85 odstotka. Med italijanskimi državljanji je 94,41 odstotka takih, ki ga imajo od rojstva, na novo pa si ga je pridobilo 5,59 odstotka. Med tujci prevladujejo državljani evropskih držav zunaj Evropske unije (61,19 odstotka), medtem ko je državljanov EU 19,02 odstotka, Azijcev je 10,22 odstotka, sledijo Afričani s 5,35 odstotka ter priseljenci iz severne in južne Amerike s 3,37 odstotka. Kar štirideset odstotkov tujcev, ki trenutno bivajo v Trstu, pa je sem prišlo v zadnjih petih letih pred izvedbo popisa.

Ženski je na splošno več kot moških (105.975 proti 94.219), čeprav v starostnem pasu do 24. leta prevladujejo osebe moškega spola. Med italijanskimi državljanji je

ODBORNIK EDERA (LEVO)
MED PREBIVALCI TRSTA JE PRECEJŠNJE ŠTEVILO STAREJŠIH, MEDTEM KO SE ŠTEVILO TUJCEV MANJŠA

KROMA

42,16 odstotka poročenih, 37,19 odstotka neporočenih, 10,92 odstotka vdov oz. vdovcev ter 9,73 odstotka ločenih. Med priseljenci iz evropskih držav, ki niso članice EU, pa je poročenih 51,98 odstotka ljudi, neporočenih pa 38,51 odstotka, medtem ko tako med državljani EU kot med priseljenci iz neevropskih držav prevladujejo neporočeni oz. samski (43,88 oz. 49,19 odstotka - poročenih je 40,47 oz. 44,96 odstotka). Največ ločenih je v starostnem pasu med 45. in 54. letom.

Glede izobrazbe je omembe vredno dejstvo, da 33,52 odstotka anketiranih razpolaga le z nižješolsko diplomom, 25,52 odstotka jih je opravilo višjo srednjo šolo, 12,22 odstotka pa jih ima univerzitetno diplomu. 835 oseb je nepismenih. Zaposlenih je 46,07 odstotka, v iskanju prve zaposlitve 0,95 odstotka, brezposelnih pa je 3,78 odstotka, od teh kar štirinajst odstotkov v starostnem pasu med 35. in 50. letom, medtem ko prvo zaposlitev iščejo predvsem mladi med 20. in 24. letom starosti (31,66 odstotka).

Na tiskovni konferenci so opravili tudi določeno primerjavo med Trstom in ostalimi osmimi mesti, kjer so sami zbrali podatke o popisu. V nasprotju z ostalimi mesti se je npr. število tujcev zmanjšalo, drugače je pregovorno večje število starejših oseb, večji pa je tudi odstotek ločitev in razporok. V primerjavi z desetletjem 2001-2011 se je število prebivalstva znižalo za štiri odstotke.

Zanimalo nas je tudi, koliko vprašalnikov v slovenskem jeziku je bilo oddanih oz. koliko jih je bilo izpolnjenih, a tega odgovora nismo dobili. Na Občini ne razpolagajo s tem podatkom, nam je bilo rečeno. Pravzaprav jih niso niti šteli, saj, opozarja jo, gre za občutljive podatke, štetje teh vprašalnikov pa bi lahko predstavljalo tudi neke vrste preštevanje slovenske narodne skupnosti. (iz)

OBČINA TRST - Odobritev sklepa o združitvi

AcegasAps-Hera: O.K.

Za združitev DS,SEL, Italija vrednot, Lista Cosolini - Furlanič (ZL) glasoval proti večini

AcegasAps in Hera se bosta združila. O tem ne more biti nobenega dvoma, potem ko sta včeraj glavna »delničarja« tržaško-padovskega podjetja, tržaški in padovanski občinski svet, z odobritvijo ustreznih sklepov »požegnala« združitev z velikanom iz Emilije-Romagne.

Tržaški občinski svet je odobril sklep nekaj minut pred 5. uro včeraj zjutraj, po več kot 9-urni razpravi. Združitev je podprlo 23 svetnikov levosredinske večine iz vrst Demokratske stranke, SEL, Italije vrednot in Cosolinijeve liste. Proti je glasovalo osem svetnikov: sedem iz vrst desnosredinske opozicije (Piero Camber, Paolo Rovis, Claudio Giacomelli, Everest Bertoli, vsi Ljudstvo svobode, Paolo Menis in Ste-

fano Patuanelli, oba Gibanje 5 zvezd, Roberto de Gioia, Severna liga) in predsednik občinskega sveta, predstavnik Zveze leve Iztok Furlanič. Drugi svetnik te stranke v mestni skupščini, Marino Andolina, se ni seje udeležil.

Opozicija je že na začetku seje skušala prepričati odobritev sklepa s celovrsto prejudicialnih vprašanj, ki pa so bila drugo za drugo zavrnjena. Za levo sredino predstavlja združitev AcegasAps-Hera priložnost za industrijski razvoj tržaško-padovanskega podjetja, sicer bi ji - zaradi skoraj pol milijarde evrov težkega dolga - trda predla. Tako pa bo po združitvi naveza AcegasAps-Hera postala ena od dvajsetih največjih italijanskih podjetij nasploh. In solidnost, trdnost podjetja je največji porok,

da bodo tudi delovna mesta solidna, trda, je ob predstavitvi sklepa poudaril župan Roberto Cosolini.

Predstavnika Gibanja 5 zvezd Penis in Patuanelli sta poudarila, da predstavlja združitev hud udarec vsem tistim, ki so se lanskega junija na referendumu izrekli za vodo kot javno dobro. Ošvrknila sta predvsem svetnike ESL in Italije vrednost, ki so bili lani med pobudniki referenduma proti privatizaciji vode, včeraj pa so jo s svojim sklepom dejansko podprli.

Razprava se je - z 79 predstavljanimi amandmaji - zavlekla do zgodnjih jutranjih ur, izid pa ni bil v dvomu. Furlaniču navkljub je leva sredina spravila združitev AcegasAps-Hera pod streho.

M.K.

AKTUALNO - Poseg v deželni svet

Gabrovec: Deželna vlada in družba Terna ponižujeta Kras in Kraševce

Deželni svet je začel z obravnavati zakon o energetiki in distribuciji goriv. V debati se je oglasil tudi deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, ki je izpostavil problematiko utrjevanja oz. gradnje visokonapetostnega daljnovoda med Tržičem in Padričami. Začetka septembra je podjetje Terna nadaljevalo z deli, zlasti v severozahodnem delu tržaške pokrajine, in ponovno naletelo na odpor domačinov in organizacij.

V zakon bo skušala desna sredina vključiti posebno normo, ki po zgledu zloglasnega državnega ciljnega zakona (it. legge obiettivo) bistveno olajša pot velikim in običajno nepopularnim infrastrukturnim načrtom kakršni so elektrovi. »Gre za skrajno nedemokratsko normo, ki ponižuje zlasti občinske uprave in samostojno organizirane skupine državljanov, saj oklesti načelo soudeležbe ljudi pri načrtovanju posegov na teritoriju,« je poudaril deželni svetnik Gabrovec in dejal, da negativne reakcije teritorija pomenijo znak, da nekaj ni v redu in da gre reši-

tve iskati s potrpežljivim dogovarjanjem. »Uporaba posebnih zakonov za t.i. posebne primere spodbuja arbitrarno in arogantno nastopanje političnih in gospodarskih oblasti. Posebne zakone smo v zgodovini že poznali in vedo, da je od posebnih zakonov do posebnih sodišč pot zelo kratka, in hkrati večkrat, tudi to vemo, žal nepovratna,« je izpostavil Gabrovec in pozval kolege k treznemu razmisleku o tem vprašanju.

Deželni zakon o energetiki predvideva tudi izdelavo občinskih energetskih dokumentov, ki jih bodo samostojno izdelale le občine nad 5000 prebivalci. Pri tem je Gabrovec opozoril na ponovno ponižanje majhnih občin, ki jih Dežela brezkompromisno sili v programsko povezovanje in to ne glede na lastnosti in potrebe posameznih teritorijev. »Povezovanje je večkrat dobrodošlo in potrebno le pod pogojem, da se zanje občine samostojno odločijo na osnovi pragmatičnih kriterijev in interesov lastnih občanov,« je dejal zastopnik SSK.

TRIESTE NEXT - Razstava v Ul. Tominz

Kdo bo koga pojedel v naravoslovnem muzeju?

Od petka do nedelje bo v Trstu zaživela prireditve Trieste Next, evropski salon inovacije in znanstvenega raziskovanja. Pobudniki so Občina Trst, Univerza v Trstu in založba Nordesteuropa Editore, prvi pomemben dogodek pa bo že jutri. V mestnem naravoslovnem muzeju v Ulici Tominz 4 bodo ob 18. uri odprli razstavo »Cibo bestiale: predatori, prede ed energia« (Zverinska hrana: roparji, pleni in energija). Navzoči bodo tržaška občinska odbornica za šolstvo, univerzo in raziskovanje Antonella Grim, direktor mestnih znanstvenih muzejev Nicola Bressi, predstavnik družbe Shoreline Marco Francese in generalni tajnik Fundacije CRTrieste, enega glavnih pokroviteljev, Paolo Santangelo.

Na razstavi se živali, rastline in fosili naravoslovnega muzeja postavljajo v krog in sestavljajo veliko prehranbo verigo, v kateri se eni hranijo z drugimi. Na voljo pa bo tudi inte-

raktivna igra za določanje pravilne prehrane pri raznih živalih. Posebna sekcija pa bo namenjena mestnemu okolju, v katerem živali spremenijo svoje navade: galebi gnezdiijo na strehah in iščejo hrano med odpadki, gozdni rastlinojedci prihajajo na vrtove, najbolj prilagodljive vrste, kot so vrane, pa se z lahkoto razmnožujejo.

Uradno odprtje festivala bo v petek ob 15. uri v gledališču Verdi, kjer bodo nastopili predstavniki krajevnih uprav in organizatorji, sledila bo debata o evropski politiki na področju raziskovanja (govorili bodo predsednica skupine Bracco Diana Bracco, predsednik državne agencije za ocenjevanje univerz ANVUR Stefano Fantoni in predsednica Evroskega sveta za raziskovanje Helga Nowotny, vodil bo odgovorni urednik dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai). Od petka do nedelje bo dogodkov (večinoma brezplačnih) na pretek, podroben program je na spletni strani www.triestenext.it.

OBČINA ZGONIK - Soglasno odoben sklep na občinski seji

Briščiki: občina bo prevzela lastništvo nekdanje smodnišnice

Odoben tudi sklep o začetku ureditve dela nekdanje vojašnice Dardi, vedno pri Briščikih

Pri Briščikih je do pred nekaj desetletij delovala smodnišnica. Pred vhodom v skladišče streliva je bila nameščena zapornica, vojaki so stražili, nikogar niso spustili v vojaški objekt preden so ga prepoznali.

Konec preteklega stoletja je vojska zapustila smodnišnico. Od nekoč močno zastraženega objekta ostajata ob vhodu dvignjena zapornica in zarjavel napis Stoj, daj se prepoznati. Celotno območje obsega več hektarjev površine. Čeprav se nahaja v zgoniški občini, domača občina ni mogla razplogati z njim. Bila je last vojaške domene. Torej državna last.

Krajevna uprava si je vrsto let prizadevala, da bi se - po odhodu vojske - tisti predel občinskega ozemlja vrnil v okvir matične občine. Sedaj ji je končno uspelo. Zgoniški občinski svet je na ponedeljkovi seji odobril sklep o prenosu »državne nepremičnine poimenovalne "bivše skladišče streliva pri Briščikih"« Občini Zgonik ter ustreznega primopredajnega zapisnika.

»Občinska uprava si je od vedno nadejala, da si pridobi lastnino bivše smodnišnice pri Briščikih, s prepričanjem, da lahko postane omenjeno območje bistvenega pomena za ovrednotenje dejavnosti na našem ozemlju,« je ob predstavitvi sklepa poudaril župan Mirko Sarđo.

Postopek za prevzem nepremičnine je bil dolgotrajen in zapleten. Povod zanj je bila deželna uredba iz leta 2001, s katero so bila izdana določila za prenos državnih nepremičnin deželi. Šest let pozneje je bil v seznam nepremičnin, ki jih gre prenesti deželi vključena tudi nekdanja smodnišnica pri Briščikih.

Zgoniška občina je že leto prej vložila uradno vlogo za prevzem lastništva nekdanje smodnišnice, da bi območje preuredila za posege in pobude javne koristi. Leta 2008 je deželna direkcija za premoženje in splošne koristi sporočila občini, da je bil sprožen upravni postopek za prenos lastništva. Sledila so številna pripravljalna srečanja, na katerih je bil govor o načinu, načrtovanju, rabi in ovrednotenju nepremičnine. Pripravljeni so bili zapisniki skupnih tehnično-operativnih srečanj, na katerih so bile analizirane različne faze in vprašanja, povezana s prenosom lastništva. Občina Zgonik je dala svojo razpoložljivost za prenos nepremičnine v svoje premoženje, pa tudi razpoložljivost za kritje stroškov za zemljiško-katastr-

Desno vhod naobmočje nekdanje smodnišnice pri Briščikih; spodaj nekdanja vojašnica Dardi

KROMA

ske ureditev obravnavanih nepremičnin, kot se temu pravi v upravnem jeziku.

V drugi polovici avgusta letos je deželna centralna direkcija za finance, premoženje in programiranje posredovala občinski upravi dopis, s katerim je bil »posredovan osnutek primopredajnega zapisnika zadevne nepremičnine za formalno odobritev.«

V slabem mesecu so občinski uradi pripravili ustrezne papirje in vprašanje »pridobitve« območja nekdanje smodnišnice pri Briščikih je prišlo na dnevni red ponedeljkove seje. Rezultat razprave je bilo mogoče zlahka napovedati: sklep je bil odoben soglasno.

Prav tako soglasno je Sarđočeva uprava spravila drug sklep, ki je bil povezan z drugim nekdanjim vojaškim objektom na občinskem ozemlju - vojašnico Dardi, vedno pri Briščikih.

Območje te nekdanje vojaške strukture je zgoniška občina (vedno pod Sarđočevo upravo) prevzela junija 2008. Obsežno je kar 6,5 hektarja. Občina se je odločila, da ga bo namenila socialnim, servisnim in gospodarskim dejavnostim. V ta namen je predložila sklep za ureditev manjšega dela tega ozemlja: vsega 2.900 kvadratnih metrov (ali 4,58 odstotka celotne površine). Od teh je 600 kvadratnih metrov pokrite površine z možnostjo povečanja za dodatnih 100 kvadratnih metrov. »Struktura je velika, prenova dela ozemlja predstavlja prvi

korak na poti širše sanacije, pri čemer pa je treba upoštevati realne potrebe ozemlja in skupnosti,« je poudaril Sarđo.

Vodja skupine Slovenske skupno-

sti Dimitri Žbogar je menil, da je »hvalvredno, da je postala občina lastnik tega območja. Ideja o uporabi se mi zdi dobra,« je dodal, in podprl sklep.

M.K.

PREDSTAVITEV Šport za osebe s posebnimi potrebami

Z oktobrom bo svojo dejavnost začelo tudi neprofitno združenje Calicanto, ki s svojimi akcijami že več kot deset let združuje osebe s posebnimi potrebami in vse, ki želijo sodelovati in prispevati svoj delež pri njihovem vključevanju v običajno življenje. V združenju so pred dobrim desetletjem ugotovili, da je šport integracijski dejavnik družbe, v katerem ima vsak od udeležencev svoje koristi. Prav iz tega prepričanja izhajajo njihove integracijske športne dejavnosti, ki bodo letos dostopne tako v Trstu kot tudi v drugih mestih naše dežele.

Več o letošnjem programu dejavnosti je na včerajšnji novinarski konferenci sporočila Elena Gianello, vodja športne šole, ki je napovedala kar nekaj novosti. Prva je vezana na dejavnost Calicanto 1, ki se izvaja v Trstu. Ponedeljki bodo poslej rezervirani za otroke med 6. in 13. letom starosti. Ti bodo lahko prakticirali različne športe, dejavnosti pa se bodo začele 8. oktobra. Calicanto 2 se bo odvijal v Tržiču, vse skupaj pa se bo začelo 2. oktobra. Calicanto 3 pa bo omejen na videmsko pokrajino, športna dejavnost pa se bo začela novembra. V bližnji prihodnosti pa nameravajo pripraviti tudi Calicanto 4, ki bo omejen na Pordenon.

Dejavnost združenja Calicanto sta na včerajšnji uradni predstavitvi pohvalili tudi deželna odbornica Federica Seganti in občinska odbornica Antonella Grim, ki menita, da je integracijski pristop še kako potreben, poudarili pa sta tudi, da je prav, da že najmlajši spoznajo drugačnost. Predsednica združenja Gianellova pa nam je pojasnila, da njihovi člani lahko izbirajo med nogometom, košarko, odbojko, jadranjem in drugimi skupinskimi športi. Decembra letos (15. december) bodo, tako kot vsako leto, pripravili tudi turnir integracijske odbojke. Pester program bodo pripravili za spomladanske mesece, ko bodo njihove člane zabavali tudi klovni, žonglerji in drugi animatorji. Slišali smo tudi, da bodo letos posamezne športe izvajali ob določenih dnevih, nič pa se ne bo spremenilo ob sredah, ki bodo še vedno rezervirane za košarko. Nespremenjena pa ostaja tudi lokacija - vse se bo dogajalo v dvorani na Čarbolu. Več informacij o celotnem programu dejavnosti je mogoče dobiti na spletni strani www.calicantosportintegrato.org (sč)

POKRAJINA Priznanje Margheriti Hack

MARGHERITA HACK

ARHIV PD

Ugledna in zelo priljubljena tržaška znanstvenica, astrofizičarka Margherita Hack je letos junija dopolnila okroglih 90 let. Številnim priznanjem, ki jih je bila ob tej priložnosti deležna tako za znanstveno raziskovalno delovanje kot tudi pri popularizaciji znanstvenih tem, se bo jutri pridružil še pečat Pokrajine Trst. Predsednica Maria Teresa Basa Poropat ga bo izročila Margheriti Hack na slovesnosti, ki bo ob 11. uri in dvorani pokrajinskega odbora.

UNIVERZA - Častna diploma predsedniku skupine Genagricola Giuseppeju Perissinottu

Strah pred GSO neutemeljen

Vodja največje družbe italijanskega kmetijskega sektorja meni, da so gensko spremenjeni organizmi edino orožje proti lakoti na svetu

Univerza v Trstu je včeraj podelila predsedniku Giuseppeju Perissinottu častno magistrsko diplomu iz ekonomskih ved. 87-letni oče donedavnega pooblaščenega upravitelja družbe Generali Giovannijs je predsednik družbe Genagricola, holdinga skupine Generali, ki je dejaven na področju kmetijstva in živilske industrije.

Giuseppe Perissinotto, ki je po rodu iz San Donaja pri Benetkah, je v Generalijev kmetijski sektor vstopil že leta 1948, izkušnje je nabiral v Toskani, Emiliji-Romagni in Laciju. Leta 1964 je postal direktor omenjenega sektorja, deset let pozneje pa je bil med ustanovitelji družbe Genagricola, ki spodbuja razvoj svojih kmetijskih podjetij. Genagricola je danes največja italijanska družba, dejavna v kmetijskem sektorju, saj je lastnica 26 podjetij in 10.000 hektarjev zemlje. Pred nedavnim je družba investirala tudi v Romuniji. Leta 1984 je Giuseppe Perissinotto prejel naziv viteza dela.

Med svojim predavanjem na tržaški univerzi je izjavil, da je nujno čim bolj omejiti nihanje cen na trgih, ker imajo le-te negativne posledice za celotno ekonomijo. Proti nihanju pa se lahko zoperstavljajo samo močna podjetja s sodobno tehnologijo in predvidnimi upravitelji.

Ob tem je poudaril, da so gensko spremenjeni organizmi (GSO) edina rešitev, če bomo hoteli leta 2050

Giuseppe Perissinotto prejema častno diplomu

KROMA

prehranjevati 9 milijard ljudi, saj bi morala svetovna živilska industrija povečati proizvodnjo za 70 odstotkov, površine pa so omejene. Če bodo spremenjene rastline učinkovitejše, bolj trpežne in odporne, pa bo mo-

goče doseči omenjeni rezultat. Perissinotto meni, da je strah pred GSO predvsem strah pred novostmi, ki ovirajo raziskovanje in razvoj. »Ta strah temelji samo na človekovi domišljiji,« je menil slavljeneec.

ZNANOST - Psihologa Jasna Legiša in Enzo Kermol o klasifikaciji mišičnih premikov

Teroristi so pred dejanjem jezni, včasih pa jih izda nasmešek

Tečaji opazovanja mišičnih premikov za policiste, metoda je uporabna tudi v zdravstvu

Morda se kdo spominja ameriškega filma iz 90. let Pogajalec (The Negotiator) s Kevinom Spacejem in Samuelom L. Jacksonom. Izkušeni pogajalec v neki sceni opazuje sogovornikove oči in sam pri sebi oceni, ali človek laže. Tehnika ocenjevanja in klasificiranja obraznih mišičnih premikov pa je nazadnje postala popularnejša po zaslugi televizijske serije Laži mi (Lie to me), v kateri igra Tim Roth.

Nobena skrivnost ni, da je naš obraz zgovoren tudi ko molčimo. Sistem klasifikacij mišičnih premikov (Facial Action Coding System - FACS) sta leta 1978 izdelala Paul Ekman in Wallace Friesen. Njuna kompleksna metoda, s katero lahko podrobno in zanesljivo opišemo obrazne ekspresije, pa je v Italijo prispela pred kratkim. Edini center, v katerem uporabljajo in razvijajo to tehniko, je laboratorij psihologije in komunikacije CRF v Trstu, ki ga je ustanovil psiholog Enzo Kermol. Z njim in z njegovo nekdanjo študentko, diplomirano psihologinjo Jasno Legiša - Vižovko, ki z možem in otrokom živi v Sovodnjah - smo se pogovarjali na tržaški univerzi po tečaju tehnike FACS za policiste tržaške kvesture. Policisti z zanimanjem obiskujejo tečaje prve in druge stopnje, podobne tečaje pa prireja CRF na zasebni rimski univerzi Niccolò Cusano.

»FACS je neke vrste enciklopedija obraznih izrazov, s katero lahko vsak premik razčlenimo v specifične akcijske enote (action unit - AU), teh je v zadnji verziji 41. Naslednji korak predstavljajo interpretacije mišičnih premikov, ki jih znanost še ni dokazala. Ekman trdi, da imamo za vsako čustvo na desetino, morda stotine obraznih ekspresij, ki so skupne vsem narodom,« razlaga Jasna Legiša.

Zanimanje policistov

Enzo Kermol pojasnjuje, da so nekatere aplikacije sistema FACS v Italiji dovoljene, druge pa ne. Kriminalisti si lahko z interpretacijo obraznih premikov le delno pomagajo. »Tehnika bi lahko bila koristna v pogovorih z očitci in osebami, seznanjenimi z dogodki, pa tudi s tujimi državljani, ki prosijo za politično zatočišče. Tako bi lahko bolje razumeli sogovornika, predvsem ko je le-ta zmeden ali pa ni povsem iskren. Pri zaslišanju osumljenцев pa ta tehnika po zakonu ni uporabna in preiskovalci tvegajo razveljavitev postopka.« V teoriji bi lahko preiskovalci proučevali videoposnetke zaslišanj, ocene o obrazni mimiki pa ne sodi v dokazno gradivo.

VREME - V ponedeljek ponoči

Mestno središče spet poplavljeno

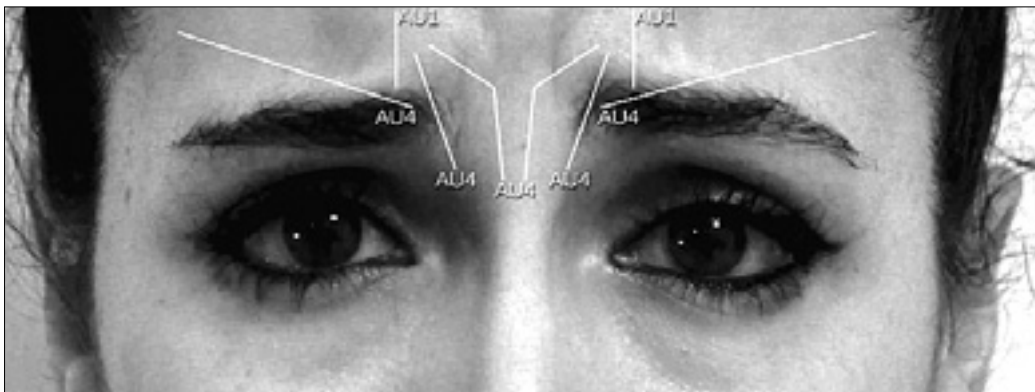

Močan dež je v noči med ponedeljkom in torkom spet povzročil poplave v središču Trsta, kjer se jaški ob teh priložnostih redno zamašijo. Tako so avtomobili »pluli« mimo trgovinske zbornice ...

KROMA

Žalostni obraz sodelavke centra CRF Viviane Scapini z začrtanimi akcijskimi enotami

CRF

Z leve Jasna Legiša, Enzo Kermol in ameriška strokovnjakinja Erika Rosenberg, ki ju je izučila; Jasna Legiša se je udeležila tudi daljšega tečaja, ki ga je v Miamiu vodil Daniel Messinger

CRF

Protiteroristične dejavnosti

ZDA, Izrael in Velika Britanija uradno uporabljajo sistem FACS. Kdor je recimo že kdaj potoval v Izrael, ve, da morajo potniki pred vkrcanjem na letalo prestati daljše »zaslišanje« v protiteroristične namene. No, vedite, da zasliševalci med postavljanjem vprašanj in poslušanjem odgovorov opazujejo tudi naš obraz in kretanje. V ZDA pa varnostni organi na ta način ocenjujejo priseljenice, ki prihajajo v obljubljeni deželo. »V načrtu pa so več sto milijonske investicije za razširitev tega programa na najrazličnejše poklice - od policistov in carinikov do letališkega in pristaniškega osebja. Ko bi bili vsi sposobni ugotoviti, ali skriva človek jezo oz. agresivnost, bi bila letališča morda varnejša. V ZDA so z ogledom videoposnetkov po atentatih ugotovili, da imajo teroristi tik pred akcijo jezen obraz. Seveda pa s tem ne smejo pretiravati, da ne bodo po pomoti aretirali

li človeka, ki se je pravkar skregal z ženo ...« se zasmjeje Kermol.

Neobvladljivi nasmešek

»Obraz je pomemben, upoštevamo pa tudi telesno držo in gibanje rok ter nog. Če imamo več elementov, je analiza učinkovitejša,« poudarja Jasna Legiša. Na obrazu je ena ključnih točk čelo, ki je pri zadrževanju čustev težje obvladljivo. Ko smo presenečeni, pogosto pozabimo na usta. Ko smo žalostni, dvignemo notranji del obrvi in brado. Lažnivca pa zasačimo ob skupku protislovnih premikov. Kermola zanimajo protiteroristične dejavnosti: »Po Ekmanu so ugotovili, da se na teroristovem obrazu za hip pojavi nasmešek, ko mu omeniš kraj, kamor je postavil bombo. Neznansko se veseli, da ga bo razstrelil in nasmeška ne more preprečiti. To pa lahko traja petino ali samo petindvajsetino sekunde.« Prav tako ne moremo stoodstotno

skriti nasmeška, ko slišimo, da se je našemu sovražniku zgodilo nekaj hudega.

Od zdravstva do oglasov

V reviji ameriške univerze Yale je bil objavljen članek, v katerem je Legišova obravnavala uporabo sistema FACS pri zgodnjem diagnosticiranju avtizma. Kermol pravi, da se sistem uporablja pri raznih patologijah in v psihoterapiji, podjetja ga izkoriščajo pri zaposlovanju in oglaševanju, lahko pa koristi tudi gledališkimi in filmskim igralcem ter diplomatskim pogajalcem. Ena izmed struj pa se posveča izboljšanju odnosov v družini. Zanima nas, ali strokovnjaki uporabljajo (in zlorabljajo) to metodo za domačimi stenami. »Jaz ne, ker bi potreboval videoposnetke pogovorov, Jasna pa je huda, saj takoj vse razume,« trdi Kermol. Ona pa zanika, češ da njen partner odklanja vsakršen test ...

Aljoša Fonda

ROJAN - Med ulicama Barbariga in Saltuari

Silovito trčenje in gmotna škoda

Včeraj ob 16.20 sta na vogalu med ulicama Barbariga in Saltuari (nasproti Stocka) silovito trčila avtomobila nissanu note in fiat panda. Na vozilih je bila škoda velika, še posebno na nissanu (*na sliki Kroma*), eno osebo pa so zaradi lažjih poškodb prepeljali v katarinsko bolnišnico. Drugi voznik je prevoz v bolnišnico odklonil. Poleg službe 118 so bili na prizorišču mestni redarji.

Pokrajina odpira Skladišče idej in fotorazstavo o Slataperju

S fotografsko razstavo z naslovom Moj Kras 100 let 100 fotografiji, posvečeno Scipiu Slataperju ob 100. obletnici objave publikacije Moj Kras, bodo na tržaškem nabrežju danes ob 18. uri odprli novo večnamensko kulturno središče. V obnovljenem poslopu na Korzu Cavour 2, ki je last Pristaniške oblasti in ga bo upravljala pokrajinska uprava, odpirajo center, ki so ga poimenovali Skladišče idej. V njem bodo delavnice, uradi in prostori za konference, javna srečanja, razstave in druge prireditve.

Prenovljen glavni svet Fundacije CRTrieste

Glavni svet Fundacije CRTrieste, ki skrbi za smernice delovanja, program, prioritete in cilje ustanove, je na svoji včerajšnji seji prenovil lastne vrste s soglasnim imenovanjem vrste članov. Na predlog Občine Trst so bili imenovani Giuseppe Razza, Federica Scarpa in Mitja Gialuz, na predlog Dežele FJK Giorgio Zauli, na predlog Pokrajine Trst Franco Del Campo, na predlog Trgovinske zbornice pa Mauro Di Ilio, Sandra Cosulich Pesle in Donatello Cividin. Soglasno so bili imenovani tudi Rita Brieda, Fulvio Bronzi, Massimo Campailla, Renzo Codarin, Lucio Delcaro, Adalberto Donagio in Massimo Paniccia, medtem ko je polnopravni član glavnega sveta tudi rektor Univerze v Trstu Francesco Peroni. Mandat prenovljenega glavnega sveta fundacije bo trajal šest let, na prvi umestitveni seji pa bodo imenovali predsednika.

V soboto v Križu spet pobuda Dan srca

Skupina prostovoljcev Devin-Nabrežina-Križ prireja v soboto v kriškem rektoriju Dan srca z brezplačno analizo krvi in kontrolo krvnega pritiska. Pobuda bo potekala med 8. in 12. uro, obvezna je rezervacija na telefonski številki 040-299616 od 9. do 11. ure vse do petka. Pokrovitelj prireditve je Občina Trst.

Novo svetovljanstvo

V knjigarni Minerva v Ul. San Nicolò 20 bo danes ob 17.30 srečanje na temo Kultura in novo svetovljanstvo, ki ga prireja tržaška sekcija Vsedržavnega centra za urbanistične študije CeNSU in tržaška zbornica inženirjev. Sodelovali bodo Livia Amabilino, Valentina Zonca, Khaled Fouad Allam, Laila Wadia, Fabio Carniello in Domenico Romeo.

Knjiga o Beatlesih

V konferenčni dvorani G. Millo na Trgu republike v Miljah bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo B come Beatles, ki je izšla pri založbi MGS Press, avtorja pa sta Eugenio in Viviana Ambrosi. Dogodek prireja občinska knjižnica E. Guglia in Občina Milje v okviru stranskih pobud ob razstavi Yoko Lennon Tito. Slednja bo v Muzeju Carà in občinski razstavnici dvorani Negrin na ogled do 14. oktobra.

Filmi v izvorniku v Mieli

Po poletnem premoru bodo v gledališču Miela, v sodelovanju s kinoklubom La Cappella Underground danes obnovili filmski niz Film Outlet. Ob 19. in 21.30 bodo vrteli film Cosmopolis Davida Cronenberga. Naslednji na vrsti (vsako sredo) bodo filmi Marilyn, Marley in Il Primo uomo. Vsi filmi so v izvorniku.

Posvet o aktivnem staranju

V Narodnem domu bo danes dopoldne od 9.30 dalje posvet o aktivnem staranju, ki ga prireja deželna komisija za enake možnosti. Pobudniki nameravajo s pomočjo geriatrov, psihologov in nevrologov urediti, da je za starejše osebe bistvenega pomena ohranjanje medgeneracijskega dialoga.

FESTIVAL RAZSELJENI - Predstavili 13. izvedbo

V ospredju priseljenci, Bosna in afriški filmi

S Cosolinijem prvič prisotna tudi občina Trst - Sodelujeta tudi SSG in ZSKD

Z leve: predstavnik SSG Danijel Malalan, župan Roberto Cosolini, predsednik gledališča Miela Gianni Torrenti in koordinatorka festivala Sabrina Morena

KROMA

Razseljeni narodi 21. stoletja so vsako leto protagonisti in snov socialno ozaveščenega in intelektualno spodbudnega festivala, ki že trinajsto leto bogati tržaško kulturno sceno. Novo izvedbo niza dogodkov, ki jih prireja Društvo Razseljeni in Zadruga Bonaventura-Gledališče Miela, so predstavili včeraj na kulturni črpaliki Stazione Rogers.

Omizje prirediteljev je počastila tudi prisotnost tržaškega župana Roberta Cosolinija, saj je občinska uprava prvič podprla pobudo, kar župan ni označil kot »novost«, temveč kot »normalnost« po predolgem obdobju pomanjkljive pozornosti do festivala, ki se ob nedvomni vsebinski vrednosti trudi tudi za utrjevanje mreže sodelovanja na širšem območju, kar bo v bodoče bistveni predpogoj pri podeljevanju javnih sredstev. Slovensko stalno gledališče je že dolgoletni partner pobude, ki se odvija tudi z aktivnim sodelovanjem številnih organizacij, med katerimi je tokrat tudi Zveza slovenskih kulturnih društev.

Letošnji program sloni na treh smernicah: problematike dela in priseljavanja v Italiji, povojni položaj Bosne Hercegovine in afriška filmografija. V

torek, 2. oktobra se bo festival pričel z revijo dokumentarnih filmov Danieleja Segreja Živeti in umreti zaradi dela, o zgodbah italijanskih delavcev v rudnikih in tovarnah. V »italijansko« poglavje festivala bodo spadali predstave, filmi in debate o kitajskih priseljenicah, o spremembah delovnih razmer v zadnjem štiridesetletju in o nevarnosti azbesta.

Posebno zanimiva bo serija večerov o težkem zagonu Bosne po udarcih vojne s pričevanji protagonistov, novinarjev in socialnih delavcev. V tem sklopu bo poleg politično-gospodarskega in razvojno-socialnega aspekta problematike izpostavljeno tudi pretresljivo obrobje še odprtih ran z razstavo in srečanjem o iskanju pogrešanih v skupnih grobiščih. V tem delu programa bodo med mnogimi gosti sodelovali tudi Eva Čuk, Marko Sosič in Azra Nuhefendić. Afriški niz bo obsegal predvsem filme, a tudi koncert skupine Africa Jam Gospel, ki se bo odvijal 7. decembra v veliki dvorani Slovenskega stalnega gledališča. S sodelovanjem revije Internazionale pa bo festival pridobil še tridnevni niz dokumentarcev o aktualnih temah kot so vloga novinarstva, ko-

rupcija, civilna neubogljivost. Na področju bolj sproščenega pogovora o medkulturnem dialogu pa bosta Erika Bezin in Poljanka Dolhar, avtorici knjige Come è bella Trieste / Kako je lep Trst, vodili obiskovalce na sprehod po slovenskem Trstu.

Program Razseljenih so na tiskovni konferenci predstavili koordinatorka Sabrina Morena, predsednik gledališča Miela Gianni Torrenti, Gianfranco Schiavone za ICS, ki je izpostavil prisotnost zadruga žensk iz okolice Srebrenice Insieme, Tristano Matta za Institut Saranz, ki je poudaril obravnavanje izjemno aktualne teme izgube vrednote dela v današnjem svetu in Mefenja Tatcheu, avtor predstave o sporni tradiciji infibulacije. Slovensko komponento mreže sodelavcev pa sta zastopala pokrajinska predsednica ZSKD Živka Persič, ki je povabila na razstavo mlade Irine Tavčar v prostorih NŠK »V srcu Sarajeva« (od 26. oktobra) in pomočnik umetniške koordinatork pri Slovenskem stalnem gledališču Danijel Malalan, ki je izpričal dolgoletno povezavo in podporo festivalu.

ROP

TRGOVINSKA ZBORNICA - Še danes

Seminar za podjetnike o prispevkih EBRD

S pozdravi predstavnikov krajevnih uprav in gospodarskih institucij se je včeraj na Trgovinski zbornici začela dnevna delavnica za podjetnike o možnostih financiranja, ki jih ponuja Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD). Zasedanje je vodil Guido Paolucci, ki je pri banki EBRD odgovoren za projekte na območju Srednjeevropske pobude. Namen seminarja, ki se bo nadaljeval še danes, je razložiti podjetnikom, ki nameravajo vlagati v vzhodno-evropskih državah ali na Sredozemlju, kako priti do prispevkov.

Uspešen obračun projekta Loči ...ti

Zmagovalci so zbrali 14 vreč in pol steklenic, plastenk in pločevink - seveda skrbno ločenih -, pa tudi druge med sedmimi ekipami niso zaostale. Prve tri so zbrale po več kot deset vreč odpadkov, ostale pa prav malo manj. Tako se je v noči na nedeljo razpletlo tekmovanje Loči ...ti, ki so ga izvedli ob koncu letošnjega poletnega projekta Overnight. Mladi protagonisti tržaških polnih noči so si tokrat zavihali rokave in v sodelovanju z upravitelji sedmih lokalov v prav tolikih ekipah temeljito počistili vsako sled nočnih zabav. Osebe je AcegasAps, ki je s pokrajino in občino sodelovalo pri projektu, je čiščenje prepustilo mladim, priložnost pa izkoristilo za informativne dejavnosti in osveščanje o koristnosti ločenega zbiranja in predelave odpadkov.

stvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The Beatles - Magical mystery tour«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »Il rosso e il blu«.

CINECITY - 16.30, 19.10, 21.50 »Magic Mike«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Candidato a sorpresa«; 20.00, 22.15 »I bambini di Cold rock«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Il rosso e il blu«; 21.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 16.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 21.30 »The bourne legacy«; 16.30, 19.00 »Cosa aspettarsi quando si aspetta«; 16.30, 19.15, 22.00 »Prometheus«; 16.30, 18.40 »Ribelle - The brave«; 21.30 »Step up 4 Revolution 3D«.

FELLINI - 16.30, 18.25, 20.00 »Mon-sieur Lazhar«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Bella addormentata«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Pietà«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 18.15 »Gli equilibristi«; 16.30, 20.00, 21.45 »E' stato il figlio«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.15 »Madagaskar 3 - 3D (sinhro.)«; 16.05, 18.15 »Madagaskar 3 (sinhro.)«; 19.35 »Odpleši svoje sanje 4 - 3D«; 18.40 »Paranorman 3D«; 16.30 »Loti (sinhro.)«; 20.50, 21.45 »Nevidno zlo: Maščevanje«; 17.00, 19.10, 21.20 »Straža«; 20.25 »Histerija«; 16.20, 18.30 »Pogum (sinhro.)«; 20.40 »Paranorman«; 16.10, 17.25 »Pogum 3D«; 18.20, 21.00 »Divjaki«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 17.00, 20.50 »Ribelle - The brave«; 18.40, 20.20, 22.15 »The words«; Dvorana 2: 16.40, 20.30 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 18.00, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 3: 16.20, 17.50, 19.20, 22.20 »Candidato a sorpresa«; 20.50 »Ribelle - The brave 3D«; Dvorana 4: 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Magic Mike«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 19.50, 22.10 »Prometheus«; Dvorana 2: 17.45, 20.00, 22.10 »Magic Mike«; Dvorana 3: 17.30 »Ribelle - The brave«; 20.00, 22.10 »Bella addormentata«; Dvorana 4: 18.00, 20.10, 22.00 »Candidato a sorpresa«; Dvorana 5: 17.30, 20.00, 22.00 »The words«.

Šolske vesti

VABILO ŠOLAM: SKD Igo Gruđen iz Nabrežine vabi v svoje prostore na ogled razstave orodja, izdelkov in fotografij učencev industrijskega tečaja in šole v Nabrežini iz obdobja 1946-1963. Ogledi v jutranjih urah do 29. septembra, po predhodni domeni, tel. 347-4033343.

Izleti

DRUŠTVO KMEČIH ŽENA vabi od 27. septembra do 4. oktobra, na potovanje »Balkanski krog«: Niš, Skopje, Ohrid, Tirana, Mostar in Sarajevo. Odhod z Opčin. Tel. št.: 00386-31372632.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE K. FERLUGA vabi na enodnevni izlet v Režijo in Tersko dolino v nedeljo, 30. septembra. Tel. št.: 040-271862 (Vesna) ali 349-6181290 (Zvezda).

DRUŠTVO KMEČIH ŽENA vabi na enodnevni izlet v Frankolovo in okolico pri Celju z raznimi ogledi v soboto, 6. oktobra, odhod z Opčin. Tel. št.: 00386-31372632.

SKD IGO GRUĐEN vabi v nedeljo, 7. oktobra, na jesenski izlet v Škofljo, Turjak, Velike Lašče in na Raščico v Trubarjev mlin. Odhod izpred cerkve v Nabrežini ob 8.30 in povratek ob 19.30. Vpisi v Kavarni Gruđen ali pri Sergiju Kosmini v Nabrežini. Info na tel.: 339-5281729.

V deževnem jesenskem večeru je zablestela lepa zvezdica

Mija

ter osrečila sestro Jasmino, bratca Ivana, mamico Mileno in tatkota Alena.

S srečno družino se veselijo

vsi domači

Čestitke

Danes naš EDVIN praznuje rojstni dan! Želimo ti vse dobro, veliko srečnih in zdravih let in da bi se uresničilo vse, kar si želiš. Mama in sestra Anamarija z družino.

Ob pomembnem študijskem dosežku EVE STEPANČIČ na Pedagoški Fakulteti v Kopru iskreno čestitamo vsi pri SKD Primorsko!

Naša soseda EVA je postala profesorica razrednega pouka. Še mnogo uspeha ji želimo vsi Flekovi.

Veseli smo, da je prišel KRISTIJAN v našo družbo. Komaj čakamo, da se bomo igrali skupaj! Gaja, Sara, Lisa in Sergej. Mateju in Martini iskrene čestitke in mirne noči. Družine Colja, Romagna in Kobal.

Čestitamo Mileni in Alenu ob rojstvu male MIJE, novorojenki pa želimo nešteto srečnih dni. Ruzzierjevi.

Prireditve

TRŽAŠKI POMORSKI KLUB SIRENA IN ZTT vabita na predstavitev knjige Ivane Suhadolc Pomorski klub Sirena - Slovenski glas v Tržaškem zalivu v petek, 28. septembra, ob 18.30 (Miramarski dvorci, 32).

51. LINHARTOVO SREČANJE v Postojni, 27. septembra ob 17. uri: gledališka skupina SKD Tabor z Opčin »Burka o jezičnem dohtarju«, režija S. Verč. Vabljeni!

FINŽGARJEV DOM (Dunajska 35, Opčine) in MOSP vabita v četrtek, 27. septembra, ob 20.30 v okviru Peterlinovega festivala na gledališko predstavo Soba št. 13 (izvajala gledališka skupina MOSP - režija Helena Pertot). Vabljeni!

OTROCI! V četrtek, 27. septembra, ob 17.30 vabljeni na otroško prireditev. Nastopile bodo male baletke SKD Igo Gruđen, ki jih vodi Marjetka Kosovac, ansambel U'openska mularija (društvo Finžgarjev dom), animatorji ŠC Melanie Klein pa bodo pripravili še zaključni baby party. V Finžgarjevem domu, Dunajska 35 - Opčine, v okviru Peterlinovega festivala.

V FINŽGARJEVEM DOMU na Opčinah (Dunajska 35) bo potekal Aperitiv s pogovorom v okviru Peterlinovega festivala v četrtek, 27. septembra, ob 19.30 na temo »Društva in ohranjanje kulturne dediščine ter ljudske tradicije«. Pobudnika: SPD Mačkolje in SKD Marij Kogoj. Vabljeni kulturni in prosvetni delavci, ljubitelji slovenske kulturne dediščine, predstavniki društev.

DOM JAKOB UKMAR bo gostil mestni zbor iz Radeč pri Zidanem mostu v soboto, 29. septembra, ob 20. uri v cerkvi v Škednju.

DSI IN ZALOŽBA MLADIKA vabita v ponedeljek, 1. oktobra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na prvi večer v letošnji sezoni. Prof. Marija Cenda bo predstavila »Peterlinov zbornik«. Na ogled bo razstava fotografij iz življenja in dela Jožeta Peterlina. Začetek ob 20.30.

MOŠKI PEVSKI ZBOR POD LATNIKOM začne sezono z novim pevovodjo Manuelom Purgerjem v petek, 5. oktobra, ob 19. uri v gledališču France Prešeren v Boljuncu. Vabimo ljubitelje petja tudi iz širše okolice. Toplo se priporočamo, udeležite se glasbenega večera.

KRAŠKI MUZIKANTI vas bodo zabavali v soboto, 24. novembra, pri Avseniku. Info in vpis na tel. št.: 339-7619017, 389-9651104 (med 17. in 19. uro). Rok vpisnine najkasneje do ponedeljka, 15. oktobra. Pohitite!

prej do novice

www.primorski.eu

Doživite jesensko preobrazbo!

Sodelujte v nagradni igri do 5. oktobra 2012.

Obiščite deželo nakupov Qlandia, izpolnite nagradni kupon in ga odvrzite v žrebalo skrinjico. V vsaki od 7 Qlandij bomo izžrebali srečneža, ki bo prejel jesensko stilsko preobrazbo v vrednosti 1000 EUR.

www.qlandia.si

Odlična priložnost za nakup!

redna cena 2,80

V AKCIJI
1,88

CENEJE
32%

Kruh Hribovc
beli ali mešani, postrežno, žito, 1 kg

Svinjsko pleče
brez kosti, postrežno, različni dobavitelji, 1 kg

3,99

Banane
1 kg

0,95

redna cena 8,49

V AKCIJI
6,59

CENEJE
22%

Tuna v oljčnem olju
Rio Mare, 7 x 80 g

Coca Cola ali
Coca Cola zero
1,5 l

1,05

Dober tek!

INTERSPAR
Restoracija

Pečene piščančje perutničke,
ameriška omaka, ocvrte
krompirjeve rezine

3,80

INTERSPAR

NOVA GORICA

www.spar.si

SPAR SLOVENIA d.o.o. Letališka cesta 32, Ljubljana

Ponudba velja do 2.10.2012 oz. do prodaje akcijskih zalog.

AVSTRIJA - Danes predstavitev jubilejnega kovanca za 10 evrov

Evrski kovanec zaradi napisa v slovenščini razburil svobodnjake

Za eno stran kovanca z napisom Kärnten/Koroška osnutek narisal 10-letni Philip Ogris

CELOVEC - V Avstriji bodo danes izdali devet posebnih evrskih kovancev za deset evrov, od katerih bo vsak posvečen eni od devetih avstrijskih dežel. Za vse kovanec so avtorja ene strani podobe izbrali med šolarji, ki so sodelovali na natečaju. Eden od kovancev je posvečen tudi deželi Koroški, že pred njegovo predstavitvijo pa je zaradi dvojezičnega napisa Kärnten/Koroška, razburil svobodnjake, ki so na čelu te dežele.

Kot so sporočili iz avstrijske državne kovnice, je ena stran posebne izdaje kovanca rezultat natečaja koroških šol, na drugi strani pa so upodobljene glavne značilnosti dežele. V obrazložitvi na spletni strani kovnice so v zvezi s slovenskim napisom Koroška zapisali, da je na Koroškem, ki meji s Slovenijo, veliko dvojezičnih šol in zato je tudi desetletni Philip Ogris iz Šmarjete v Rožu, zmagovalec natečaja, ime svoje dežele zapisal v obeh verzijah: nemški in slovenski. Jubilejni srebrnik, ki ga seveda ne bo v obtoku, prodajajo po 39,60 evra.

Kovanec bodo javnosti predstavili danes na gradu Vajskra, a je že pred predstavitvijo razjezil koroške svobodnjake. Kot je včeraj zapisal njihov finančnik Dobernig, gre pri dvojezičnem napisu Kärnten/Koroška na kovanecu za nezaslišano ravnanje, avstrijsko kovnico pa je pozval, naj kovanca ne da v obtok. Dobernig se je pravzaprav odzval na včerajšnje poročanje časnika Kronenzeitung, ki pa med drugim citira tudi tiskovno predstavnico kovni-

ce Andreo Lang. Ta je poudarila, da dvojezični napis ni provokacija, čeprav sama razume razburjenje. Kot je poudarila, deček ki je zmagal na natečaju, pač hodi v dvojezično šolo, in to je njegov svet. Kronezeitung še poroča, da je odločitev o zmagovalcu natečaja sprejela žirija, katere član je bil tudi predsednik koroškega sveta za šolstvo Walter Ebner, ki je Dobernigov strankarski kolega.

Philip Ogris z zmagovitim osnutkom

ŠPETER - V Slovenskem kulturnem centru

Zadnji večer FilmVideoMonitorja

ŠPETER - Filmski pregled FilmVideoMonitor - Benečijnama se bliža h koncu. Danes bo v Slovenskem kulturnem centru v Špetru zaključni večer. Prireditelj je v prvih dveh večerih požel velik uspeh, saj se je je udeležilo nepričakovano veliko število gledalcev. To kaže na zanimanje ljudi za tovrstne pobude, ki spajajo kakovostne filme s temami, ki so blizu raznoliki publiki, predvsem lokalni (a ne izključno).

Zadnji večer bosta na vrsti dva povsem različna filma. Avventura (Pustolovščina) je didaktični eksperiment, vestern, ki so ga pred 40 leti posneli na super8 filmski trak dijaki nižje srednje šole Dante Alighieri v Špetru in ki vsebuje tematike in stilne prvine, tipične za ta žanr: iskanci zlata v vodah Nadiže, pobeglo dekle, krvav boj po travnikih okoli Špetra, ki se zaključi z zmago »domorodcev« in porazom pustolovcev ... vse to pa so v resnici le sanje zdolgočasenega dijaka med učno uro. Ob koncu predvajanja - za glasbeno spremljavo v živo bodo poskrbeli učen-

ci Glasbene matice iz Špetra - bodo protagonisti filma, ki bodo prisotni na projekciji, prejeli v dar DVD s kopijo filma.

Večer se bo nadaljeval s filmom Prostor v tej galaksiji Alvara Petriciga, ki se oddalji od zabavnega žanra filma Avventura in gledalce popelje na potovanje v lastno notranjost. Delo raziskuje zvezo med spominom in podobami ter vabi k poglobljanju odnosa do tega, kar se »sedimentira« v naših mislih in se nabira v predalih. V času, ko se nenehno proizvajajo podobe, ki jih večkrat niti ne pogledamo oziroma se ne sprašujemo o njih, ta film postavlja v središče fotografije, zapiske, posnetke, odrezke, razmišljanja, berila in sugestije, ki pronica do nas v obdobju čakanja in ustvarjajo vedno nove poti v iskanju odnosa do tega, kar nas obdaja, in večje zavesti o vsakdanjosti, o zvezi med časom in prostorom, ki sta nam bila usojena.

Predvajanje se bo začelo ob 21. uri v Slovenskem kulturnem centru v Špetru.

LJUBLJANA - Svetovni slovenski kongres

Prva konferenca slovenskih novinarjev iz sveta in Slovenije

LJUBLJANA - Svetovni slovenski kongres prireja jutri in v petek 1. konferenco slovenskih novinarjev iz sveta in Slovenije. Potekala bo v prostorih Radia Slovenije pod pokroviteljstvom predsednika slovenske vlade Janeza Janše. Na konferenci bodo številni predavatelji in razpravljavci spregovorili o izzivih modernizacije medijskega sveta, o problematiki slovenskega novinarstva v svetu, odmevnosti zamejske in zdomske problematike v medijih v matici, slišati pa bo mogoče tudi pričevanja nekaterih slovenskih novinarjev, ki so se uveljavili v tujih medijih.

Konferenca se bo začela jutri popoldne ob 15. uri, ko bodo na uvodni slovesnosti spregovorili predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Boris Pleskovič, gen. Direktor RTV Slovenija Marko Filli, ministrica za Slovencev zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak, minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk, predsednik komisije DZ za odnose S Slovinci v zamejstvu

in po svetu Franc Pukšič in Miro Petek, v.d. generalnega direktorja direktorata za medije na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Eno od uvodnih predavanj bo jutri imel tudi Mitja Volčič, ki bo govoril o novinarski svobodi v primeru politike in kapitala, o izzivih modernizacije medijskega sveta skozi oči slovenskih novinarjev in slovenskih novinarjev v tujini – primerjava pa bosta med drugimi govorila tudi Bojan Brezigar in Darko Bradassi.

V petek bodo o problematiki in izzivih slovenskega novinarstva po svetu spregovorili tudi Dušan Udovič, Marij Čuk, Jurij Paljk, Ezio Gosgnach in Iole Namor, razpravo pa bo vodil Ivo Jevnikar. V popoldanskem delu bo eden od razpravljavcev tudi Andrej Černic, med novinarji, ki so se uveljavili v tujih medijih pa bo v razpravi sodelovala tudi novinarka Corriere della Sera Mara Gergolet.

Sklepe konference bosta na koncu podala Boris Pleskovič in Ivo Jevnikar.

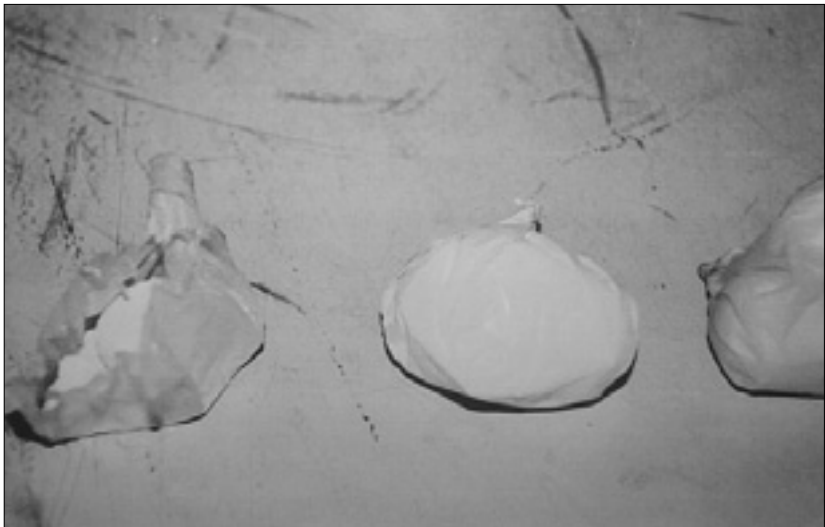
KRIMINAL - Na sojenju v zadevi Balkanski bojevnik pričal italijanski preprodajalec mamil

»V Milan mesečno prodali do tri tone kokaina«

Francesco Petrelli, ki je zaprt v Turinu, pričal preko videokonference - Sam je mesečno kupoval okoli 50 kg kokaina po 37 tisoč evrov za kilogram

LJUBLJANA - Združba, ki so jo sestavljali ljudje iz nekdanih jugoslovanskih republik, je imela monopol nad preprodajo kokaina v Milanu in je v mesto pripeljala med dvema in tremi tonami te droge mesečno, je na včerajšnjem sojenju v zadevi Balkanski bojevnik povedala italijanska priča Francesco Petrelli. Sam je od njih kupoval okoli 50 kilogramov na teden. Skupina, ki so jo po Petrellijevih besedah sestavljali ljudje iz Črne gore, Srbije, Slovenije, BiH in Kosova, je imela monopol v Milanu, ker je bila čistost njihovega kokaina najboljša, in sicer nad 88 odstotki.

Petrellija je policija aretirala marca 2008, zaradi preprodaje drog pa je tudi že obsojen. Z omenjeno združbo je sodeloval od novembra 2007 pa vse do aretacije. Mesečno je kupil od 200 do 250 kilogramov kokaina, za en kilogram je odštel 37.000 evrov. Sprva so predajo opravljali kar na motornih kolesih, on je njim predal torbo z denarjem, oni pa njemu torbo s 50 kilogrami kokaina, je povedal v pričanju prek videokonference,

Zaplenjeni kokain (posnetek je simboličen)

ki je potekala med ljubljanskim okrožnim sodiščem in sodiščem v Turinu.

Kasneje so prešli na drug sistem, predajo droge za štirimi stenami. Petrelli je dobil ključke stanovanja v mestecu zu-

naj Milana, kamor je prinesel denar, včasih pa ga je droga tam že čakala. Z drogo je zalagal severovzhodni del Milana, vendar ne neposredno, temveč jo je naprej preprodal manjšim prekupčevalcem.

Kot je še Petrelli povedal, je ista združba drogo v Milanu prodajala še dvema skupinam, ne le njemu in njegovim sodelavcem.

Sam je pri nabavi kokaina imel stik s štirimi dobavitelji združbe, je razložil, med drugim s mlajšim fantom iz Ljubljane, s katerim je bil tudi dvakrat na večerji. Večino droge, okoli 500 ali 600 kilogramov, pa mu je iz te četverice prodal moški iz BiH, je dejal Petrelli. Spomnil je, da so mu med preiskavo tudi pokazali fotoalbum z okoli 20 fotografijami, na katerih je spoznal štiri ljudi, med drugim v Sloveniji obtoženega Anesa Selmana. Prav on naj bi bil ta moški z BiH, trdi priča.

Med sodnim postopkom se je sicer tudi že prebiralo listine, iz katerih izhaja, da naj bi Selman v Italiji s preprodajo kokaina zaslužil več kot milijon evrov. Z denarjem naj bi si v Ljubljani kupil 500.000 evrov vredno stanovanje, priročil naj bi si več avtomobilov, hkrati pa naj bi v Ljubljani pred tremi leti tudi odprl diskoteko.

Bo Riccardo Illy morda spet vstopil v politiko?

TRST - Bivši župan in predsednik Dežele Riccardo Illy, ki ga je Računsko sodišče v ponedeljek oprostil obtožbe oškodovanja deželne uprave, bo spomladi morda kandidiral za parlament, v slučaju zmage leve sredine pa morda za ministra. To so ugibanja, ki se pojavljajo v političnih krogih, Illy pa pravi, da za sedaj ne razmišlja o ponovni politični angažiranosti, v katero ga sicer vabi kandidatka Demokratske stranke za predsednico Dežele Debora Serracchiani.

Letošnje Linhartovo srečanje gosti Postojna

POSTOJNA - V Postojni bo med 27. in 29. septembrom srečanje najboljših slovenskih ljubiteljskih gledaliških skupin - Linhartovo srečanje. V sklopu 51. srečanja, ki ga organizira Javni sklad RS za kulturno dejavnost (JSKD), se bo v tekmovalnem delu pomerilo sedem gledaliških skupin iz Slovenije in zamejstva. Linhartovo srečanje je osrednja gledališka prireditelj v organizaciji JSKD. Državna selektorica Dunja Zupanec je po ogledu vseh desetih regijskih festivalov za zaključni festival v Postojni izbrala sedem predstav, med katerimi je tudi predstava Burka o jezičnem dohtarju v izvedbi SKD Tabor z Opčin.

Pobuda za samostojno ljubljansko metropolijo SPC

BEOGRAD - Predstavniki Srbov v Sloveniji z znanim košarkašem Rašom Nesterovićem na čelu so včeraj v patriarhiji Srbske pravoslavne cerkve (SPC) v Beogradu predali pobudo s podpisi za ustanovitev samostojne ljubljanske metropolije s svojim metropolitom. Paroh Srbske pravoslavne cerkve Tomo Čirković tega za STA ni želel komentirati. Nesterović je okoli 700 podpisov vernikov, ki zahtevajo ločitev zagrebške in ljubljanske metropolije, predal skupaj s predstavnikoma Srbov iz Slovenije Stanojlom Valjevičem in Momom Jorgačevićem. Ob tem je menil, da je ločitev metropolij najboljša rešitev za ohranitev srbske skupnosti in prihodnost okoli 40.000 pravoslavnih vernikov v Sloveniji. Po njegovem bi bilo dobro, da bi Srbi v Sloveniji imeli svojega visokega cerkvenega predstavnika, ki bi komuniciral z oblastmi in jih poenotil. Valjevič pa je pojasnil, da je pobuda za ločitev metropolij stara že več kot 20 let in je posledica razmer v Ljubljani. Dodal je, da sta Slovenija in Hrvaška po osamosvojitvi postali suvereni državi, pravoslavni verniki pa se v vsaki od njih soočajo z različnimi težavami.

PREDSTAVITEV - Pisma Nori so izšla pri Študentski založbi

V pismih ženi Nori manj poznani Joyce

V korespondenci odkrivamo, da je bil pisatelj dokaj ljubosumne narave

Jaruška Majovski in Mitja Čander na predstavitvi v Barkovljah

KROMA

Pred kratkim je Študentska založba v zbirki Beletrina izdala zelo zanimivo delo, ki pod naslovom Pisma Nori prinaša korespondenco med Jamesom Joycem in njegovo ženo Noro. Več o knjigi, Joycovi ljubezni do žene in njegovem pisanju na sploh je v ponedeljek popoldne v barkovljanskem športnem klubu Sirena spregovoril urednik zbirke Beletrina Mitja Čander. Prijeten klepet je povezovala Jaruška Majovski, občinstvo, žal maloštevilno, pa je lahko spoznalo številne drobne reči iz življenja sicer precej raziskanega avtorja 20. stoletja.

Na začetku je Čander povedal, kako je sploh prišlo do izdaje Joycovih pism. Slišali smo, da so pisma sprva želeli postaviti na oder, vendar je ta ideja o uprizoritvi pism zelo hitro šla v pozabo. Kmalu so dobili idejo, da bi pisma izdali v knjigi, a tudi ta zamisel se je izkazala za težko izvedljivo, saj se je po-

javil problem avtorskih pravic. Po prvih poskusih pridobivanja avtorskih pravic od Joycovega vnuka, smo obupali, je dejal Čander in pristavil, da so se odločili počakati na 70. letnico smrti velikega pisatelja, ko običajno avtorsko delo pride v občo lastnino.

Pisma, ki jih je prevedla Tina Mahkota, imajo zelo zanimivo dramaturgijo, saj segajo od prve, eterične faze odnosa, ko drug drugega skozi korespondenco nagovarjata z nežnimi, romantičnimi izrazi, do izrazito čutne, telesne, seksualne faze, ko se jima odpre povsem druga dimenzija ljubezni. Korespondenca po Čanderjevih besedah odkriva Joycea tudi kot dejanskega iskalca svoje identitete, kot nekoga, ki je - po lastni volji - begunec z rodne Irske, ter nekoga, ki išče svoj položaj v svetu in ga vedno znova najde le v umetnosti. Čander nam je še povedal, da se v tej korespondenci pojavlja tudi čustvo, ki ni

toliko prisotno v literaturi - ljubosumje. Izvedeli smo, da je bil Joyce zelo ljubosumne narave, ljubosumje pa se v teh pismih pojavlja kot vzvod, ki premika njuno razmerje naprej.

Povezovalka Jaruška se je z gostom pogovarjala tudi o Joycovem postanku v Ljubljani, njegovem življenju v Trstu, ki je po Čanderjevem mnenju skozi literaturo dobil drugačno vlogo, in romanu Ulikses, ki se dogaja 16. julija 1904, ko sta se prvič srečala Nora in James. Nora tako ni postala zgolj središče pisateljevega življenja, temveč tudi navdih za njegovo največje delo, pravi Čander. Na vprašanje, kje so Norina pisma, pa je urednik zbirke odgovoril, da je to misterij. Res je, da njen glas manjka, pravi Čander in dodaja, da je to stvar zapuščine.

Naj povemo, da je knjigo Pisma Nori mogoče kupiti v Tržaški knjigarni, za njo pa je treba odšteti 24 evrov. (sč)

KOGOJEVI DNEVI - Tretji koncert

Slovenski oktet se je predstavil s tehtnim izborom

Festival Kogojevi dnevi je tretji koncert namenil zborovskemu petju. Med svoje goste je povabil Slovenski oktet. Program je bil razdeljen na dva vsebinska dela; prvi je temeljil na skladbah posvečenih Devici Mariji, drugi na glasbeni zapuščini slovenskih in zamejskih skladateljev, s podarkom na primorskih snovalcih.

Na obmejnem področju je zborovsko petje imelo pomembno vlogo v utrjevanju nacionalne identitete. Na Primorskem gojimo močno tradicijo petja, kar dokazujejo številni zbori v mnogih vaseh in krajih. Nastop zasedbe, ki jo sestavljajo profesionalni pevci, je bil zato zanimiv in dobrodošel, saj je s svojimi izvajalskimi možnostmi ponudil ljubiteljem zborovskega petja vpogled v drugačno literaturo.

Skladbe tujih skladateljev posvečene Devici Mariji so prostor cerkve svete Marije Vnebovzete napolnile s prijetnimi, nekoliko drugačnimi in tudi povsem sodobnimi melodijami ter ritmičnimi obrazci. Dela s cerkveno vsebino so v izrazu resnobnejše, saj izražajo spoštovanje (krščanske) vere. Takšna tematika predstavlja skladateljem izziv, saj se pri tem spoprijemajo z občutljivim področjem, kako z glasbo izraziti globoka in osebnostna čustva vernikov ter njihovo doživetje liturgičnih simbolov.

Ne samo cerkvene skladbe, predvsem slovenske umetne zborovske pesmi so bile tiste, ki so predstavljale najsvetlejšo programske razsvetlitve večera. Izbrana dela Ambroža Čopija, Marija Kogoja, Marijana Gabrijelčiča, Štefana Maurija, Pav-

la Mihelčiča, Vladimirja Hrovata in Darjana Božiča so presenetila z globokim glasbenim sporočilom. To je bil dokaz, da se slovenski in zamejski skladatelji - na sporedu je bila skladba Tržačana Adija Daneva - najmočnejše izrazijo s petjem oziroma v delih namenjenih zborom. Na tem področju smo v mednarodnem smislu na samem vrhu glasbenega snovanja.

Slovenski oktet je v enainšestdesetih letih prepevanja vedno poskušal doseči vrhunske izvedbe in te visoko zastavljene cilje, je zasedba uresničevala s pomočjo priznanih umetniških vodij. To ambicijo vzdržuje tudi sedanja generacija pevcev, ki je skladbe poustvarila na visokem interpretativnem nivoju, naše umetne pesmi pa z vso mero odgovornosti do slovenske in zamejske kulturne dediščine. Pevci so k izvedbi tehtno zastavljenega programa pristopili akademsko, pa vendarle je vsak dodal nekaj svojega, da so skladbe zazvenele izvirno. V petju oktetovcev je bilo zaznati izkušnje pridobljene na dejavni poklicni glasbeni poti.

Petindvajset let je oktet med drugimi vodil tudi maestro Anton Nanut. Ob njegovem osemdesetem jubileju so ga pevci - pod sedanjim umetniškim vodstvom Jožeta Vidica - imenovali za častnega umetniškega vodjo in mu izročili plaketo. Za konec pa zapeli tri priredbe slovenskih ljudskih in s tem poklonili tako maestru kot tudi številnim poslušalcem še prgišče preprostejših, a ravno tako privlačnih pesmi, ki so v njihovi izvedbi gromko zazvenele in osvojile.

Metka Sulič

GORICA - V Pokrajinskih muzejih v palači Attems

Ob stoletnici posvetili sobo Raoulu Cenisiju (Česniku)

Pred sto leti, 26. septembra 1912. leta, se je v Šibeniku rodil Raoul Česnik. Oče Radoslav, vipavski rojak, je kot častnik avstro-ogrske vojske služboval v dalmatinskem mestu, kjer se je tudi oženil z Domenico - Mino iz šibeniške plemiške družine Miagostovich. Potem ko sta mu umrla najprej oče in nato mati, se je Raoul leta 1921 preselil v Gorico. Tu se je v obdobju študija na liceju preimenoval v Cenisija in kot tak leta 1930 prvič nastopil na slikarski razstavi. Kot tovariš Tullia Cralija, ki je bil ravno tako dalmatinskega rodu, je Cenisi najprej pristopil k futurizmu, ki se je po zatonu Pocarinijeve vizije o »internacionalni genialnih umetnikov« utiril v neproblematično opevanje tehnološkega napredka. Notranji nemir - stalni sopotnik Cenisičevega življenja in prava »muza« njegovega ustvarjanja - je mladega slikarja gnal k preizkušanju drugih poetik, ki so po-

stavljale pod vprašaj vidno stvarnost in njeno objektivno izmerljivost. Komaj enainvajsetleten se je podpisal pod vizionarsko, ekspresionistično občuteno »Hišo blazneža«, ki bo kasneje postala njegova najprepoznavnejša slika. V naslednjih letih se bo spogledoval tudi z metafiziko in nadrealizmom, poslednje utvare o »futuristični ureditvi sveta« pa se bodo razblinile s svetovno vojno, med katero bo Cenisi izgubil skoraj vse likovne stvaritve. Po vojni bo odločil čopič in se bo slikarskemu ustvarjanju predajal le ob premorih, ki mu jih bo dopuščal sodniški poklic.

Ob stoletnici rojstva so goriški Pokrajinski muzeji Cenisiju posvetili sobo v okviru Pinakoteke v palači Attems Petzenstein. Na ogled je postavljen številčno omejen, a pomenljiv izbor del iz tridesetih let prejšnjega stoletja. Poleg olja »Vrnitev«, avtorjevo darilo iz leta 1935, so razstavljeni tudi tista dela, ki sta jih umetnikova sin in hči začasno predala muzeju v oskrbo: ob že omenjeni »Hiši blazneža« so tu še risba spogledljive »Nočne lepote« (1933) in ciklus osmih ilustracij »Hvalnice norosti« iz leta 1946. K tem moramo dodati še dve izposojeni sliki, ki sta navkljub nesporo kvaliteti šele prvič v povojnem času razstavljeni v Gorici. Goriški muzej iz Nove Gorice je izposodil »Gradnjo« (1937), sliko velikih dimenzij, ki se polnopravno vključuje v režimsko klimo novogradnje mest in kolonij. Muzej MART iz Trenta in Rovereta pa je začasno odstopil »Pokrajino z viška« (1933), ki izhaja iz Cralijeve zapuščine. Slika se odlikuje tako po tehnični plati - gre za tempero na papirju - kot po lirični vedrini, ki preveča pogled na gorsko vasico in je prava redkost v Cenisičevem opusu. Iz tega časovnega okvira odstopajo že omenjene risbe iz leta 1946, nastale na podlagi »Hvalnice norosti«, ki jo je veliki evropski humanist Erazem Rotterdamski spisal leta 1508. Bolj kot po slogovni plati so risbe dragocene z dokumentarnega vidika, saj izpričujejo Cenisičovo prelomno obdobje zaradi vojne morije: v »hvalnici norosti«, v opozu njenega grenkega smeja, bo slikar našel uteho pred človeškimi zablodami in lastno pesimistično vizijo sveta.

Odprtje Cenisičeve sobe, ki bo na ogled do konca leta, bo nocoj ob 18. uri v palači Attems Petzenstein na goriškem Kornu.

Saša Quinzi

Levo zgoraj: Cenisi - Gradnja, 1937 (Goriški muzej - Nova Gorica); spodaj: Cenisi - Pokrajina z viška, 1933 (MART - Muzej sodobne umetnosti v Trentu in Roveretu); desno: Tullio Crali in Raoul Cenisi na razstavi GUF 1936

ITALIJA - Po odstopu predsednice Lacija Renate Polverini zaradi korupcijske afere

Napolitano: Korupcijo je mogoče premagati, podobno kakor mafijo

Polverinijeva ne bo več kandidirala za deželo - Berlusconi: Politika tvega, da umre v sramoti

RIM - »Moja politična izkušnja v Laciju je končana, ne nameravam več kandidirati na deželni volitvah.« Tako je povedala predsednica deželne vlade Lacija Renata Polverini, ko se je včeraj, dan po odstopu zaradi korupcijskega škandala, srečala z novinarji. Predsednica v odstopu pa ni izključila možnosti, da bi nastopila na prihodnjih parlamentarnih volitvah.

Sicer pa je Polverinijeva branila svoj deželni odbor, češ da iz te afere odhaja »čist«. Ves škandal naj bi nastal v deželnem svetu. Res je deželni odbor po njenih besedah sprejemal sklepe o povečanju finančnih prispevkov političnim strankam oziroma njihovim skupinam v deželnem svetu. Kako so skupine ta denar uporabljale, pa je bilo potem odvisno od njihovih voditeljev, začenši z načelnikom Ljudstva svobode Francom Fioritom, je poudarila predsednica.

Kdaj bodo predčasne deželne volitve v Laciju, ni še jasno. Rimski župan Gianni Alemanno se je zavzel za to, da bi za novi deželni svet volili prihodnjo pomlad istočasno s parlamentarnimi in z rimskimi občinskimi volitvami. Alemanno je poleg tega izrazil prepričanje, da bi morala desna sredina izbrati svojega predsedniškega kandidata za Lacij na primarnih volitvah.

V desnosredinskih političnih krogih in še zlasti v Ljudstvu svobode se bojijo, da jih bo škandal v Laciju oškodoval na volitvah. Nekateri napovedujejo celo konec Ljudstva svobode. Te nevarnosti se zaveda tudi njegov prvak Silvio Berlusconi, ki je včeraj v sporočilu za javnost zapisal, kako »italijanska politika tvega, da umre v sramoti«. Berlusconi sicer poudarja, da so v korupcijski aferi v Laciju vpletene »vse politične stranke«, in zagotavlja, da se bo osebno zavzel za prečiščenje politike. Po njegovem je treba spremeniti sistem financiranja političnih strank na vseh ravneh.

Voditelj Demokratske stranke Pier Luigi Bersani pa je včeraj predlagal, da bi z usklajenim ukrepom zmanjšali stroške za delovanje deželnih uprav. Zavzel se je tudi za objavo teh stroškov v svetovnem spletu, tako da bi bili dostopni vsem.

Na najnovejšo korupcijsko afero se je odzval tudi predsednik republike Giorgio Napolitano. Na slovesnosti ob odprtju novega šolskega leta je najodločneje obsodil sramotno ravnanje lacijskih politikov, izrazil pa je prepričanje, da je mogoče korupcijo v politiki premagati, tako kot je mogoče premagati mafijo.

Predsednica Dežele Lacij v odstopu Renata Polverini ANSA

Marchionne: Fiat ostane v Italiji, a sam ne more vsega

TURIN - »Nikoli nisem nehal skrbeti za Fiat in tega niti ne nameravam narediti. Nimam namena, da bi vas zapustil.« Tako je povedal Fiatov pooblaščenec upravitelj Sergio Marchionne, ko je včeraj skupno s predsednikom Johnom Elkannom v Lingottu v Turinu nagovoril kakih 6 tisoč voditeljev in kadrov družbe, delno neposredno delno pa prek video konference. »Mi se obvezujemo, da bomo opravili svoj del naloge, a sami ne moremo storiti vsega,« je še dejal Marchionne. Po njegovih besedah se mora Fiat v Italiji tako prestrukturirati, da bo mogel izvažati svoje proizvode izven Evrope, zlasti v ZDA.

Ravnatelj pošte v senatu razpečevalec mamil

RIM - Rimski karabinjerji so včeraj aretirali 53-letnega ravnatelja poštne urada v senatu Orlanda Ranaldija pod obtožbo razpečevanja mamil. Delal naj bi za albansko hudo delsko tolpo. Mamil naj bi mu oskrboval albanski preprodajalec, Ranaldi pa naj bi jih potem razpečeval v okolici večnega mesta.

Karabinjerji so skupaj z Ranaldijem aretirali še osem ljudi. Šest je albanskih državljanov, ostala dva pa sta občinski redar v občini Valmontone Stefano Gallo in voznik javnega avtobusnega podjetja Cotral Alessandro Mele.

ŠPANIJA - Katalonija za neodvisnost

Madrid Barcelono svari pred destabilizacijo

MADRID - Katalonski premier Artur Mas je včeraj za 25. november sklical predčasne volitve v tej španski pokrajini. Kot je dodal ob začetku tridnevne razprave v parlamentu o prihodnosti regije, Katalonija vstopa v novo fazo, ki zahteva novo legitimnost. Volitve v Kataloniji so bile sicer predvidene za konec leta 2014.

Mas se je sicer izognil besedi "neodvisnost", bi pa naj njegova vladajoča stranka Convergencia i Unio (CiU) v sklopu tokratnega zasedanja predlagala glasovanje o besedilu, s katerim bi se zavzeli za "posvetovanje o volji katalonskega naroda", s ciljem, da Katalonija postane nova evropska država.

Po besedah tiskovnega predstavnika katalonske vlade Francesca Homsa nameravajo zagnati tudi program, v sklopu katerega želijo Katalonijo preko mednarodnih medijev predstaviti kot državo.

Odnosi Katalonije z Madridom se zato utegnejo dodatno zaplesti. Španska vlada je sicer pred zasedanjem katalonskega parlamenta posvarila pred "ogromno nestabilnostjo", ki jo sprožajo osamosvojitvene težnje te španske pokrajine.

Tiskovna predstavnik španske vlade Soraya Saenz de Santamaria je ob tem katalonske oblasti pozvala, naj dobro ocenijo trenutne razmere v Španiji ter dobro razmislijo tudi o prioritetah prebivalstva.

Vlada v Madridu je prejšnji teden že zavrnila zahtevo katalonskega premiera Masa po večji proračunski avtonomiji Katalonije. Mas je špansko vlado nato obtožil, da je, ker se z Barcelono ne želi pogajati, "zamudila zgodovinsko priložnost".

Saenz de Santamaria pa je dejala, naj Mas raje razmislija o brezposelnih v Kataloniji kot o neodvisnosti pokrajine, saj s svojimi zahtevami v krizi sproža novo krizo. (STA)

EU - Na srečanju Združenja nemške industrije

Draghi optimističen glede prihodnosti območja z evrom

BERLIN - Predsednik Evropske centralne banke (ECB) Mario Draghi je včeraj v Berlinu izpostavil "številne razloge" za optimizem glede prihodnosti območja z evrom. "Območje z evrom dosega napredek - in vlagatelji to prepoznajo," je Draghi izpostavil ključno sporočilo svojega nagovora.

"Na finančnih trgih vidimo znake izboljšanja razpoloženja in gospodarstvo se bo po pričakovanih v prihodnjem letu povrnilo k rasti. Hkrati je bil na vseh frontah narejen napredek v smeri krepitve temeljev območja z evrom," je razloge za optimizem na srečanju Združenja nemške industrije izpostavil Draghi.

Glede ECB je v govoru, objavljenem na spletni strani banke, njen predsednik izpostavil, da lahko ukrepi le zgradijo most do bolj stabilne prihodnosti. "Dopolniti ga morajo odločni ukrepi s strani vlad", je izpostavil, hkrati pa dodal, da vlade držav območja z evrom dejansko "dosegajo napredek v tej smeri".

Draghi se je ob tem znova dotaknil za številne sporne obljube o tem, da

MARIO DRAGHI

ANSA

bo ECB pod določenimi pogoji v neomejenem obsegu kupovala obveznice problematičnih držav z evrom. Poudaril je, da se je banka za tak korak odločila zaradi velikih razlik v stroških zadolževanja realnega gospodarstva v različnih državah z evrom, ki so v določeni meri izražale "neutemeljene" strahove o prihodnosti območja z evrom.

"V takšnih okoliščinah monetarna politika ne more ustrezno delovati," je izpostavil Italijan na čelu ECB. Zato se je moral Svet ECB odločiti: sprejeti stanje in dovoliti, da je spodkopana

enotnost monetarne politike, ali ukrepati znotraj mandata za vzpostavitev normalnega delovanja te politike po vsem območju z evrom. "Odločili smo se v prid slednjega," je pojasnil.

Ob optimizmu pa Draghi ni pozabil opozoriti, da kljub zaenkrat pozitivnemu razpletu vse še ni rešeno. "Projekt mora dopolniti odločno delovanje s strani vlad - tako individualno kot kolektivno - s katerim bodo naslovljene temeljne vzroke trenutnih izzivov," poudarja prvi mož ECB. V tej luči je pozval k ustanovitvi finančne, fiskalne, gospodarske in politične unije.

Na srečanju nemškega industrijskega združenja je včeraj govorila tudi nemška kanclerka Angela Merkel. Ta je opozorila, da s predlogom bančne unije ne bi smeli hiteti. "Iti moramo korak za korakom v pravem vrstnem redu. Ne smemo hiteti, samo za to, da bi lahko rekli 'nekaj pa imamo'," je dejala na srečanju v Berlinu. Merklova in Draghi sta sicer sinoči opravila tudi dvostranske pogovore. (STA)

ZN - Ameriški predsednik na splošni razpravi 67. zasedanja Generalne skupščine

Obama pozval k boju proti nestrpnosti in k mirni rešitvi jedrskega vprašanja Irana

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je govor na splošni razpravi 67. zasedanja Generalne skupščine ZN v New Yorku včeraj začel z opisom pred dvema tednoma ubitega veleposlanika ZDA v Libiji Christopherja Stevensa. Kot je dejal, morajo prihodnost človeštva doleteti takšni ljudje in ne njegovi morilci. Ob tem se je zavel za boj proti vsem oblikam nestrpnosti.

Govor, ki je bil namenjen tako zbranim svetovnim voditeljem v dvorani Generalne skupščine, kot tudi domačim volivcem, je bil optimističen glede prihodnosti sveta - vendar le, če se bo soočil z vsemi vrstami nestrpnosti. Obama je citiral indijskega voditelja Gandhija, ki je dejal, da je nestrpnost sama po sebi oblika nasilja. Omenil je v ZDA ustvarjeni film, ki žali preroka Mohameda, in ponovil, da ameriška vlada s filmom, ki žali tudi ZDA, ni imela nič. Za zastarelo pa je označil mišljenje, da lahko nekdo v današnjem času sploh ustavi širitev česa takšnega. Ob tem je razložil, da v ZDA ustava ščiti svobodo izražanja, tudi takšnega, s katerim se večina ne strinja. "Tudi o meni grdo govori-

BARACK OBAMA

ANSA

jo, vendar bom vedno branil njihovo pravico do tega," je dejal Obama.

Napad na konzulat v Bengaziju, v katerem je umrl ameriški veleposlanik v Libiji, je Obama označil za napad na ZDA in domačim volivcem sporočil, da bodo napadalce kaznovali. Vendar pa je šlo po njegovih besedah tudi za napad na ideale ZN, kot je mirno reševanje sporov, zato je treba govoriti o globljih vzrokih krize, ker izrazi obžalovanja in čakanje, da nevihta mine, ne bodo dovolj.

V nadaljevanju je opisal ameriško podporo ljudskim vstajam proti diktatorskim režimom v arabskih državah in zagotovil, da

svoboda in samoodločba nista zahodni, ampak univerzalni vrednoti. Vendar pa, kot je dejal južnoafriški voditelj Nelson Mandela, svoboda ni le raztganje verig, ampak življenje na način, ki spoštuje in izboljšuje življenja drugih. Zagotovil je, da zahod ne bo narekoval izida demokratičnih tranzicij, a je po njegovem mnenju čas, da se tiste, ki uporabljajo sovraštvo do Amerike, zahoda in Izraela kot osnovno načelo svoje politike, postavi na rob. "Nagibi k ekstremizmu ne bodo omejeni le na zahod in vodijo v kaos. Zadnji dve leti mirnih protestov so privedli do več sprememb v muslimanskih državah kot desetletja nasilja. Skrajneži se tega zavedajo in ker ne morejo ničesar ponuditi, je nasilje edini način, da ostanejo pomembni," je dejal Obama in opozoril, da na vsakega skrajneža po svetu pridejo milijoni ljudi, ki si želijo miru in spoštovanja.

Obama je povedal še, da je treba obsoditi vsako omalovaževanje vere, tudi uničevanje krščanskih cerkva in zanikanje holokavsta. Omenil je države, kot je Iran, kjer si ljudstvo želi miru in blaginje, vlada pa jim krati pravice in podpira diktatorja v Damasku ter teroriste v tujini.

"Jedrsko vprašanje Irana želimo rešiti na miren način skozi diplomacijo. Vendar ni neomejen. Spodbujamo pravico držav do miroljubne jedrske energije, a Irana z jedrskim orožjem ne bo mogoče omejiti. Grozil bo z uničenjem Izraela, grozil bo varnosti držav okrog Perzijskega zaliva in ogrožal bo stabilnost svetovnega gospodarstva. ZDA bodo storile vse, kar morajo, da mu preprečijo, da pride do tega orožja," je zagotovil Obama.

V govoru, ki ga je prekinilo več aplavzov, je Obama izrazil optimizem glede prihodnosti sveta, a pisati jo morajo ljudje, kot je Stevens, in ne njegovi morilci. Omenil je slabitev teroristične mreže Al Kaida, smrt njegovega voditelja Osame bin Ladna, umik ZDA iz Iraka in začetek tranzicije v Afganistanu.

Za Obamo je pot do miru na Bližnjem vzhodu jasna. To je varen Izrael in neodvisna Palestina, do česar pa morata priti obe strani z dogovorom, ki ga bodo ZDA podprle. Za Sirijo pa je dejal, da njena prihodnost ni v diktatorju, ki muči otroke in bombardira stanovanja, zato mora svet pomagati, da se uresniči volja ljudstva. (STA)

ZLATO
(999,99 ‰) za kg
43.861,55 € **-87,18**

SOD NAFTE
(159 litrov)
110,37 \$ **+0,51**

EVRO
1,2932 \$ **+0,1**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
25. septembra 2012

valute	evro (povprečni tečaj)	25.9.	24.9.
ameriški dolar	1,2932	1,2916	
japonski jen	100,57	100,79	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	24,921	24,940	
danska krona	7,4565	7,4563	
britanski funt	0,79650	0,79680	
madžarski forint	283,33	283,28	
litovski litas	3,4528	3,4528	
latvijski lats	0,6962	0,6963	
poljski zlot	4,1380	4,1540	
romunski lev	4,5105	4,5183	
švedska krona	8,4725	8,4928	
švicarski frank	1,2092	1,2095	
norveška krona	7,400	7,4370	
hrvaška kuna	7,4475	7,4370	
ruski rubel	40,1090	40,3205	
turška lira	2,3194	2,3259	
avstralski dolar	1,2393	1,2415	
braziljski real	2,6192	2,6175	
kanadski dolar	1,2677	1,2668	
kitajski juan	8,1566	8,1491	
indijska rupija	68,9470	69,0680	
južnoafriški rand	10,5973	10,7171	

GORICA - Na seji občinskega sveta o zdravstvenih storitvah

Ambulanta in lekarna tudi v Svetogorski četrti

Center za duševno zdravje v Ulico Orzoni? - Občina bo morala za združenji trgovcev prispevati 40.000 evrov

Svetogorska četrt bi lahko dobila občinsko lekarno in ambulantno. Da goriška občinska uprava o tem razmišlja, je na ponedeljkovem občinskem svetu povedala občinska odbornica Silvana Romano, po kateri je dostopnost občanov severne mestne četrti do zdravstvenih storitev slabša kot v drugih predelih občine Gorica.

Upravo je na problem opozoril občinski svetnik Demokratske stranke Marco Rota, ki je župana spomnil, da je pred nekaj meseci napovedal svoje prizadevanje za odprtje občinske lekarne v mestni četrti Svetogorska-Placuta. »Za razliko od večine drugih četrti beleži Svetogorska v zadnjih letih rahel porast števila prebivalcev. Med njimi je tudi veliko starejših ljudi, ki imajo težave pri hoji in nimajo lastnih prevoznih sredstev,« je povedal Rota. Romanova je odgovorila, da je nov predsednik podjetja za upravljanje občinskih lekarn Roberto Silli preučil problematiko in ugotovil, da bi lekarno ob Svetogorski četrti potrebovale tudi Stražce. »Smisel občinskih lekarn je nudenje storitev v krajih, ki jih zasebni sektor ne krije. Pri nas je ta problem prisoten predvsem v severni mestni četrti in v Stražcah. Ker pa zakon dopušča največ eno lekarno na 3000 prebivalcev, bi lahko v mestu odprli samo še eno,« je pojasnila Romanova. Uprava se bo z zdravstvenim podjetjem začela dogovarjati tudi o možnosti, da bi v severni mestni četrti odprli ambulantno »bolničarja teritorialne ekipe«. »Le-ta že deluje v Pancanu, v Romanu in Slovrencu. Vodstvu zdravstvenega podjetja bomo predlagali, naj eno odpre tudi v Gorici,« je povedala Romanova. Zdravstvu je bilo dalje posvečeno svetniško vprašanje načelnice skupine 5 Stelle Manuele Boteghi, ki je zahtevala pojasnila v zvezi z morebitno selitvijo goriškega Centra za duševno zdravje v stavbo v Ulici Orzoni. »Center CISI noče tistih prostorov. Zdravstveno podjetje mora zdaj odločiti, ali jih želi zasesti, dokler ne obnovi stavbe v parku Basaglia,« je povedala Romanova, ki je zanikala govoriče, da nameravajo center seliti v bivšo mrtvašnico v Ulici Tuscolano.

Govor je bilo tudi o prispevkih, ki jih je dežela FJK namenila združenjema trgovcev »Lenuovevi« in »Incorso«. Svetnik Ljudstva svobode Gentile je opozoril, da uprava še ni vključila v proračun svoje deleža prispevka, kar mora storiti čim prej, saj drugače trgovci ne bodo morali črpati sredstev za izvajanje pobud v predbožičnem času. »Dežela nas je spravila v težave. Sprva je bilo rečeno, da bo krila 90% stroškov, nato pa se je premislila in odločila, da bo krila le 70%. Projekta, ki so ju preko naše občine predstavili trgovci, sta vredna 133.000 evrov. FJK nam je dodelila 93.450, od nas pa zahteva, da dodamo 40.000 evrov. To se mi ne zdi pošteno, saj smo ob predstavitvi projekta računali, da bomo morali prispevati 10%. Svoje nezadovoljstvo sem izrazil deželnemu odborniku; odgovora še nisem prejel, a se bojim, da dežela ne bo naredila koraka nazaj in da bo morala občina kriti 30% prispevka,« je bil jezen Romoli, odbornica Bellanova pa je povedala, da bosta tudi združenji trgovcev preverili, ali lahko prispevata višjo vsoto. Varnosti šolskih stavb se je posvetil načelnik DS Giuseppe Cingolani, po katerem se je občina prepozno odločila za selitev šole Ungaretti v Stražce, čeprav so na dotrajanost poslopja v Ulici Cipriani starši že opozorili leta 2010. Cingolani je ocenil, da je uprava preveč površno ravnala tudi v zvezi s šolo Ferretti: »Občina nima celovitega načrta za postopno obnovo in prilagoditev varnostnim normam goriških šol,« meni Cingolani. Občinski svet je glasoval o preverjanju proračunskega ravnovesja in izvajanja programov. Večina je bila za, svetniki SSK so bili proti, ostali so se vzdržali. Med razpravo je prišlo do prepira med svetnikom Severne lige Zottijem in Roto (problem je bila umestnost Zottijevega posega), zaradi katerega je moral poseči tudi predsednik Roldo. Opozicija je ob drugem Zottijevem posegu protestno zapustila dvorano. (Ale)

Občinska lekarna v Štandrežu

BUMBACA

GORICA - Na seji občinskega sveta tudi o manjšinskih vprašanjih

Kmalu občinska konzulta?

Bandelj opozoril župana, da mora biti v komisijah zagotovljeno predstavništvo slovenske narodne skupnosti

Postopek za imenovanje slovenske konzulte pri goriški občini naj bi se končno premaknil z mrtvega tira. Na ponedeljkovem občinskem svetu je župan Romoli povedal, da je občina naslovila na SKGZ, ZSKP in SSŠ poziv za posredovanje imen članov konzulte, nato pa bosta opozicija in večina imenovali še svoje tri člane. »Ko bomo dobili seznam imen, bomo vključili to točko na dnevni red občinskega sveta,« je Romoli odgovoril svetniku DS Davidu Peterinu.

V zvezi z izvajanjem zaščitnega zakona je posegel svetnik SSK-DS Walter Bandelj. »Na območju, ki ga določa 4. člen zakona št. 38/2001, morajo upravna ureditev, raba teritorija, gospodarsko, družbeno in ur-

banistično načrtovanje ter njihovo izvajanje, tudi v primeru razlašcanj, težiti k zaščiti zgodovinsko kulturnih značilnosti. Zato mora biti v pristojnih organih zagotovljeno ustrezno predstavništvo manjšine,« je na pismo predsednika konzulte izpred treh let spomnil Bandelj in Romolija pozval, naj SSO in SKGZ zagotovi sodelovanje na zasedanjih občinskih komisij. Svetniški vprašanj je dalje postavila Marilka Koršič, svetnica SSK-DS, ki je izrazila zadovoljstvo, da se je urejanje parkirišča ob pevmskem vrtcu končno začelo. Na zahtevo Bandlja, Koršičeve in Lovrenca Persoglie je občina tudi razširila vhod na parkirišče, ki naj bi bilo dokončano v kratkem. Koršičeva je v svo-

jem prvem svetniškem vprašanju opozorila na veliko udrtno na cestišču v Ulici S. Pellico, ki je nevarna za kolesarje in motoriste, dalje pa je izrazila prepričanje, da bi moral tudi občinski svet razpravljati o ukinitvi pokrajin. Svetnik SSK-DS Božidar Tabaj je spodbudil upravo k zaščiti in spodbujanju gojenja značilnih pridelkov, kot so goriški radič in šparglji, Peterin pa je poizvedoval še v zvezi s praznikom Okusi na meji ter ločenim zbiranjem odpadkov. Odbornik Del Sordi je povedal, da bo upraviteljem kioskov na razpolago 90 zabojnikov za sortiranje, po zaključku prireditve pa bo podjetja Ambiente Newco poskrbelo za dodatno čiščenje. (Ale)

TRŽIČ - Priletna ženska izsilila prednost in povzročila nesrečo

Rdeča luč je že gorela

Motorist se kljub zaviranju ni uspel izogniti trku z avtomobilom - Na zdravljenje so ga odpeljali v tržiško bolnišnico

Izsiljena prednost je bila vzrok prometne nesreče, ki se je včeraj nekaj po 11. uri pripetila na križišču v središču Tržiča. Lažje poškodovan se je voznik motorja tipa BMW 650, ki je padel na tla po trku z avtomobilom Fiat 500, za volanom katerega je sedela priletna ženska. Nesrečo je po razpoložljivih podatkih povzročila ravno voznica, ki je s svojim avtomobilom zapeljala čez križišče med ulicama Matteotti in Rosselli, ko se je na semaforju že prižgala rdeča luč. Ko je njen avtomobil prečkal križišče, je vanj trčil motorist, ki je bil namenjen iz drevoreda San Marco v Ulico Toti. Moški se je zamenjal skušal izogniti trku, zadel je sprednji del avtomobila in nato padel na tla. Na kraju nesreče so mu nudili prvo pomoč reševalci iz tržiške urgence, ki so ga nato prepeljali v bolnišnico San Polo z rešilcem. Ženska se v nesreči ni poškodovala; ob prihodu mestnih redarjev je trdila, da je zapeljala čez križišče ob rdeči luči na semaforju. Njena trditev se ni ujemala s pričevanju številnih očividcev, ki so opazili, da je bila luč na semaforju že rdeča, a je ženska vseeno oddrvela čez križišče.

Reševalci nudijo pomoč ponesrečenemu motoristu

BONAVENTURA

ŠKOCJAN

Okužba z virusom Zahodnega Nila

Goriško zdravstveno podjetje je v prejšnjih dneh obravnavalo primer okužbe z virusom Zahodnega Nila. Obolela oseba je doma iz občine Škocjan; ker je imela tudi druge zdravstvene težave, so jo sprejeli na zdravljenje v oddelku za intenzivno nego. Do okužbe je prišlo, potem ko je omenjeno osebo pičil komar, okužen z virusom. Da bi nudili ljudem čim več informacij o bolezni, prireja jo na pobudo zdravstvenega podjetja javno srečanje, ki bo jutri ob 20. uri v občinski sejni dvorani škocjanske občine. Poleg županje Silvie Caruso bosta spregovorila zdravnik iz oddelka za preventivo zdravstvenega podjetja Andrea Valantig in Maria Zerbin.

Virus Zahodnega Nila ima podobne simptome kot navadna gripa, v skrajnih primerih lahko povzroči komo in smrtonosno zatekanje možganske opne, znano kot encefalitis. Virus prenašajo predvsem ptiči, na človeka pa komarji.

Pol mesta brez elektrike

Zaradi nevihte, ki je v večernih urah zajela tudi Gorico, je v ponedeljek dober del Gorice ostal brez elektrike. Do izpada je prišlo okrog 19.45, mnoge ulice in stanovanja pa so bile po 21. uri še v temi. V nekaterih predelih mesta ni bilo težav, elektrika pa je zmanjkala na Verdijevem korzu, v Ulici Diaz, na Drevoredu Oriani, v nekaterih drugih ulicah mestnega središča in v Stražcah. Zaradi neurja so imeli polne roke dela tudi goriški gasilci. V ponedeljek ponoči so prejeli šestnajst klicev (v glavnem je šlo za odstranjevanje vej in tabel), včeraj dopoldne pa dodatnih deset. Največ dela so imeli v Gradišču, Vilešu in Zagraju.

Čistilna akcija v Doberdobu

V soboto in nedeljo bo krožek Legambiente iz Tržiča v okviru pobude Očisti-mo svet organiziral tri čistilne akcije. Tretja bo v nedeljo potekala ob pokrajinski cesti med Ronkami in Doberdobom. Začela se bo ob 9. uri, zaključila pa ob 12.30. Z združenjem okoljevarstvenikov bosta sodelovali tudi občini in sekciji civilne zaštite iz Doberdoba in Ronk.

Srečanje o termoelektrarni

V baru Celuti v Ulici Aquileia v Ronkah bo jutri ob 20.30 javno srečanje o tržiški termoelektrarni, v kateri njen lastnik - podjetje A2A - namerava še naprej sežigati premog, čeprav se veliko let govori o prenovi kurilnih peči, da bi v njih lahko sežigali izključno zemeljski plin. Srečanje prireja krožek Bisacaria in MoVimento.

Benedetičeva v galeriji ARS

V galeriji ARS na Travniku v Gorici bo jutri ob 18. uri odprtje razstave z naslovom Poti / Percorsi. Svoja dela bo postavila na ogled Vesna Benedetič. Razstavo bo predstavil pesnik in časnikar Jurij Paljk.

Je imel heroin?

Novogoriški policisti so v ponedeljek popoldan v Solkanu 30-letnemu italijanskemu državljanu zasegli zavite snovi. ker sumijo, da gre za heroin, so jo poslali v nadaljnjo analizo. Če bo ta sum utemeljila, bodo policisti zoper njega uvedli hitri postopek z odločbo zaradi kršitev zakona o proizvodnji in prometu z drogami. (km)

GORICA - V prvih šestih mesecih letošnjega leta 157 prošenj za pomoč

V času krize se večja tudi ekonomsko nasilje

V večini primerov je povzročitelj mož ali partner, največ žrtev ima med 30 in 50 let

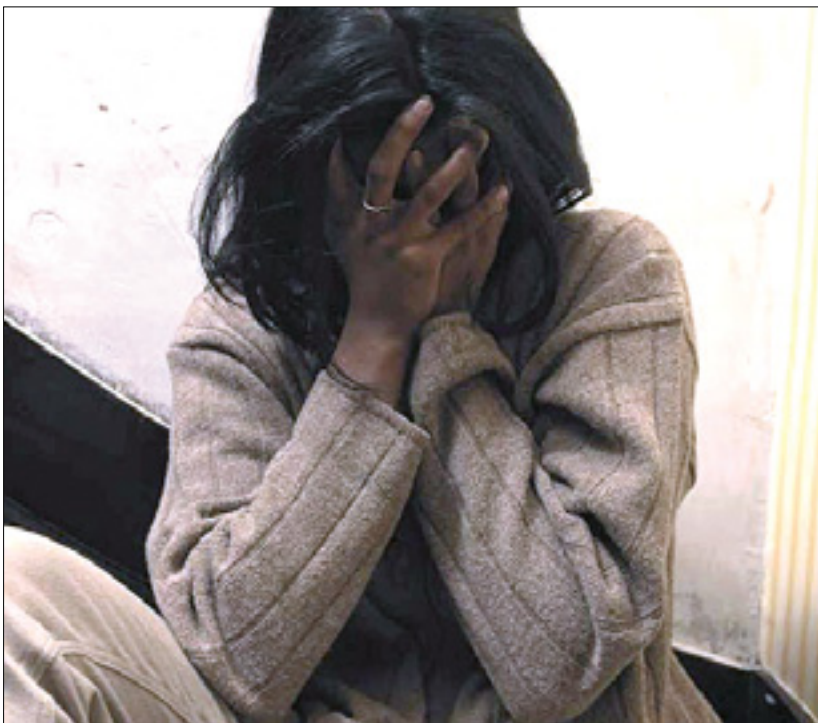
Na Goriškem se viša število žensk, ki iščejo pomoč, ker so žrtve nasilja. V prvih šestih mesecih letošnjega leta, beleži pokrajinski observatorij o nasilju nad ženskami, se je na razne ustanove - od prostovoljnih združenj do družinske posvetovalnice -, obrnilo 157 žensk, med katerimi je 134 italijanskih državljanek: večina izmed njih (33,12%) ima med 41 in 50 let, 29,30% pa jih ima med 30 in 40 let. Med prosilkami za pomoč je največ poročenih žensk (38,85) in žensk, ki so se od partnerja ločile (21,02%), po psihološkem nasilju, ki je skoraj vedno prisotno, pa so najpogostejši vzrok prošnje za pomoč fizično in ekonomsko nasilje, ki je z gospodarsko krizo naraslo. Na četrtem mestu je spolno nasilje, na zadnjem pa nadlegovanje (»stalking«).

Leta 2009 se je na razne službe obrnilo 323 žensk, leta 2010 jih je bilo 244, lani pa 242. Letos je v prvih šestih mesecih zaprosilo za pomoč že 157 žensk, zato na pokrajini pričakujejo, da bo konec leta skupno število precej višje od lanskega. »To ne pomeni, da je pojav nasilja vedno bolj razširjen. Podatek nam dokazuje, da vedno več žensk ve, kje lahko zaprosi za pomoč,« sta poudarili Laura Bianchin in Lidia Scoglio, psihologinja združenja Da donna a donna iz Ronk in podpredsednica združenja SOS Rosa iz Gorice in Gradišča, ki nudijo ženskam psihološko in pravno pomoč, prirejajo pa tudi razne pobude, od filmskih nizov do projektov in predavanj za odrasle in mladino.

Center SOS Rosa je v letošnjem letu obiskalo 92 žensk (lani jih je v celem letu bilo 86), katerih srednja starost je 45 let. 70 izmed njih je prvič stopilo v stik z združenjem, 22 žensk pa je za pomoč zaprosilo že v prejšnjih letih. Ronško združenje Da donna a donna pa je v prvih šestih mesecih letošnjega leta obiskalo 85 let. »Novih« je 65 (srednja starost je 39 let), ostale, ki so v povprečju stare 44 let, pa so združenje že obiskovale lani. »Zanimivo je, da se je srednja starost znižala,« je povedala Bianchinova, ki je izpostavila tudi drugi pojav: »Ob psihološkem nasilju, ki je vedno prisoten, so najpogostejša oblika nasilja fizično in ekonomsko nasilje. Slednje je vedno bolj razširjeno. Prizorišče nasilja je skoraj vedno dom: v 40% primerov ga izvaja mož, v 22,35% primerov partner, v ostalih primerih pa očetje, bratje in drugi moški v družini. Kar 44,71% žensk, ki se na nas obrnejo, ima mladotletne otroke: nasilje posredno vpliva tudi nanje. Kar ena šestina žensk je bila med domačini zidovi tudi žrtev spolnega nasilja. Mnoge ženske sicer tega, da jih partner prisili v spolni odnos, ne vidijo kot

spolno nasilje, v resnici pa tovrstne pritiške uvrščamo v to kategorijo.«

Ob svetovnem dnevu proti nasilju nad ženskami, ki ga obeležujemo 25. novembra, goriška pokrajina pripravlja vrsto pobud, ki jih bo priredila v sodelovanju z združenji in občinami. »O nasilju nad ženskami pa ne smemo govoriti le ob 25. novembru. Prav je, da na to stalno opozarjamo, saj gre za kulturni in družbeni problem« je povedala Bianca Della Pietra, odbornica goriške pokrajine, ki je skupaj s številnimi drugimi ustanovami podpisala sporazum o boju proti nasilju nad ženskami. Včerajšnje novinarske konference so se udeležile tudi odbornica iz Trziča Cristiana Morsolin, predstavnica Fundacije Goriške hranilnice Livia Zucalli in predsednica pokrajinske komisije za enake možnosti Elisabetta Medeot. Ob tej priložnosti je združenje SOS Rosa tudi napovedalo, da bo 26. oktobra v Kulturnem domu v Gorici priredilo dva dogodka. Dopoldne se bodo dijaki udeležili srečanja o odnosih med ženskami in moškimi (predaval bo Stefano Ciccone), zvečer pa bo na vrsti gledališki spektakel. (Ale)

SOVODNJE - Začel se je praktični del tečaja o varnosti

Čevlji so lahko orožje

S samoobrambnimi gibi je treba napadalca čim hitreje onesposobiti

V ponedeljek zvečer se je v Sovodnjah nadaljeval tečaj, namenjen predvsem ženskam in polnoletnim dekletom, o pojavnosti nadlegovanja, vsiljevanja, ogrožanja, psihološkega pritiska in fizičnih napadov. Začel se je drugi del s praktičnim prikazom v obliki tehnične pripravljenosti in sposobnosti odzivanja.

V dvorani sovodenskega Kulturnega doma se je zbralo optimalno število vpisanih v smislu, da je bilo prostora ravno dovolj za tri desetine teles. Če bi prišle vse tečajnice sovodenske skupine in dodatno še tiste iz goriške, za katere ni bilo dovolj prostora na njihovi prvi lekciji v Gorici, bi delo bilo onemogočeno. Blagodejni osip je povzročila obsežna večerna nevihta, ki je deloma ohromila avtomobilski promet. Vaditelj je zavzeto preveril, da ni med prisotnimi mladoletnic in da so vse uradno vpisane, kajti k vpisu sodi tudi zavarovanje v primeru poškodb.

Vodja praktičnega dela je skupino najprej popeljal v ogrevanje in razgibavanje, nato na specifične drže in nekaj prijemov oziroma umikov. Bose udeleženske je povabil, naj obujejo copate, kajti pri samoobrambi na ulici, v parku, na pločniku smo pač obuti in so če-

vliji dober obrambni pripomoček. Opozoril je nadalje, da mora psihološki pristop na takšnem tečaju biti povsem drugačen kot pri vadbi joge, pilatesa, predsmučarske telovadbe in celo karateja. V vseh teh primerih dotike z drugim telesom le nakažemo, pri samoobrambnih

gibih pa je namen čim hitreje onesposobiti napadalca. Fazam aktivnega dela so sledili premori z razlagami, prikazi (vaditelj je imel pomočnika) in opozorili fiziološke in anatomske narave. Po dogovoru so tečajnice privolile, da jih klikni fotograf tudi posname. (ar)

Prikaz samoobrambe (zgoraj); tečajnice med vadbo (levo)

BUMBACA

GORICA - Skupina75 Fotosrečanje prirejajo štirinajstič po vrsti

Fotosrečanja veljajo za pomemben trenutek v kulturni ponudbi Goriške. To niso zgolj srečanja med fotografi, ki se slučajno ali obredno najdejo pri kavi; to so snidenja na visoki strokovni ravni in z močnim umetniškim predznakom. Člani goriškega slovenskega fotokluba Skupina75 so s tovrstnimi prireditvami pričeli pred štirinajstimi leti, tako da je njihova pobuda postala nepogrešljiv utrinek v kulturnem dogajanju v Gorici. Fotosrečanje in nasploh naš fotoklub sta poznana in cenjena tudi v širših krogih umetniške fotografije v Posočju in izven njega.

Štirinajsto fotosrečanje bo na sporedu v soboto, 29. septembra, in kot je že dolgoletni običaj, bodo fotografi iz raznih krajev svoja dela postavili na ogled v razstavnih prostorih goriškega Kulturnega doma. Vabilu Skupine75 se je odzvalo šest umetniških fotografov in fotokrožek La Loggia iz kraja Motta di Livenza. Za sladokusce, za poznavalce in nasploh za ljubitelje fotografije bodo svoja dela postavili na ogled Francesca Cristin iz Palmanove, Massimo Marchini iz Senigallie pri Anconi, Thomas Ortolan iz kraja Casale sul Sile pri Trevisu, Borut Peterlin iz Dolenskih Toplic pri Novem Mestu, član Skupine75 Enzo Tedeschi iz Krmina in Rajko Žbogar, ki prihaja iz Nove Gorice.

Vsak avtor se bo predstavil s šestimi deli. Društvo La Loggia pa bo prisotno z deli sedmih svojih članov. Gre za sredino, ki se podobno kot Skupina75 ponaša s kar pestro in bogato dejavnostjo. Skratka, tudi letošnje Fotosrečanje bo prikazalo nad vse zanimive in svojevrstne pristope do fotografske umetnosti, do novih tehnoloških izsledkov, za katerimi pa slej ko prej stoji človek s svojo spretnostjo, znanjem, predvsem pa domišljijo. Kot je že v navadi, bodo prireditelji srečanja izdali priložnostni katalog, že pravo knjigo, v kateri so v dvojezični obliki predstavljeni vsi sodelujoči umetniki.

Kritične note za katalog in za predstavitevno slovesnost je pripravila članica društva Lorella Klun iz Trsta. Slovesno odprtje sobotne razstave v goriškem Kulturnem domu bo ob 18.30 uri, glasbeno kuliso pa bodo prispevali gojenci Glasbene matice iz Gorice. (vip)

GORICA V sinjo brezkončnost tudi po radiu

V sinjo brezkončnost je naslov knjigi Vilija Princiča, ki je izšla lanskega decembra in je nekako zaključila niz spominskih prireditev, ki so imele za cilj primerno obeležiti dogajanja v Gorici izpred sto let, to se pravi času, ki sta ga s svojo izumiteljsko žilico zaznamovala brata Edward in Jože Rusjan, pionirja letalstva. Tema dvema legendarnima osebnostma, ki sta kot prvi v tem delu Evrope uspeli poleteti z letalom lastne zasnove in izdelave, namenja Radio Trst A nov niz v osmih nadaljevanjih, ki se je pričel včeraj, na sporedu pa bo vsak torek ob 18. uri s ponovitvijo ob sredah ob 10.10. Tudi radijsko zasnovani pripovedi so dali ime V sinjo brezkončnost, pripravlja pa jo sam avtor knjige, ki bo skušal posredovati utrip in dogajanja izpred sto let, pa tudi opis prizadevanj v zadnjih tridesetih letih, da bi pomembno delo bratov Rusjan spoznala širša javnost, slovenska in neslovenska.

TRŽIČ Davek IMU znižali za tri promile

V Trziču so znižali stopnjo davka na nepremičnine IMU na prvo stanovanje s 3,9 na 3,6 promilov. Nespremenjena ostaja stopnja za ostala stanovanja, ki znaša 8,9 promilov. »Za znižanje davka na prvo stanovanje smo se odločili, da bi razbremenili plačila predvsem družine, ki nimajo drugega premoženja,« pojasnjuje trziški občinski odbornik Francesco Martinelli in poudarja, da bo zaradi tega za trziške občane drugi, decembrski obrok plačila davka IMU nižji od prvega. Po drugi strani so povišali za 0,95 promila davek na druga stanovanja, ki so prazna in niso oddana v najem. Povišek zaradi krize ne bo zadeval industrijskih hal. Na podlagi omenjenih sprememb na trziški občini pričakujejo, da se bo decembra v občinsko blagajno prililo 7.950.000 evrov.

NOVA GORICA - Podjetje Polavi edini odkupovalec sadja na Goriškem, Vipavskem in v Brdih

Slovenska kakovost na policah veletrgovcev

Krajevnim pridelovalcem se je odvalil kamen od srca - V Mercatorjevem marketu v Supernovi je sedemdeset odstotkov kupcev iz Italije

Podjetje Polavi iz Šempetra je edini odkupovalec sadja na Goriškem, Vipavskem in v Goriških Brdih. »Delujemo četrto leto. Sprva smo imeli okoli 50 pogodb z lokalnimi pridelovalci, letos jih je že okoli 400,« pravi Erik Kovic iz podjetja Polavi. Vse, kar odkupijo, prodajo v Sloveniji, tako trgovcem kot velikim trgovskim verigam. Med slednjimi je tudi Mercator. »Njim prodamo okoli 70 odstotkov,« pojasnjuje Kovic. Ponudba slovenskega sadja in zelenjave je na policah "najboljšega sosesa" prisotna že dolga leta, od avgusta pa je v njihovih večjih nakupovalnih centrih izpostavljena v obliki tržnice, ki nosi oznako, da gre za pridelke slovenskega porekla. »Kakovost tega sadja in zelenjave je višja kot od drugod, saj je pot od pridelovalcev do police krajša. Na tak način se spodbuja lokalna samoskrba,« poudarja Katja Mihelič, direktorica enega od sektorjev znotraj Mercatorja.

»Odkupujemo praktično vse: češnje, breskve, hruške, jabolka, bučke, por; in to ne glede na količino - od 10 kilogramov do 100 ton,« pojasnjuje Kovic, ki na vprašanje, ali je pot v Sloveniji pridelanega sadja in zelenjave do kupcev res krajša, kot blago pride-

Tržnica v Mercatorjevem marketu

FOTO K.M.

lovalcev iz tujine, odgovarja pritrdilno. »Zjutraj dobimo blago mi, čez nekaj ur je na poti v Ljubljano, naslednji dan je že na Mercatorjevih policah,« utemeljuje svojo trditev. Prodaja v sosednjo Italijo bi se morala bolj splačala, dodaja, a so količine, ki jih lahko po-

nudijo, za tuje trge premajhne. Da je na policah slovenskih trgovskih verig tudi slovensko sadje, veseli predvsem lokalne pridelovalce. Predvsem pa se jim je odvalil kamen od srca da imajo zopet rednega odkupovalca. Zvezdan Prinčič, pridelovalec češenj iz Goriških Brd, s podjetjem Polavi sodeluje tri leta. »Zadnjih 10 let, odkar kmetijska zadruga ni odkupovala sadja, je občina intenzivno iskala nekoga, ki bi odkupil vse te tržne viške. Tudi sam sem sodeloval pri teh pogovorih, od tedaj ves pridelek, 2-3 tone češenj, oddamo podjetju Polavi,« je svoje izkušnje strnil sogovornik. »Cena ni nikoli dobra, to je dejstvo, a bistvo je, da je tudi takrat, ko nihče ne odkupi, odkup zagotovljen,« odgovori Prinčič na vprašanje, ali je odkupna cena za pridelovalce ugodna. »Toda če seštejemo prednosti in slabosti, lahko hitro ugotovimo, da sodelovanje s takim podjetjem prinese pluse, ker bi lahko vsi proizvajalci tudi za 100 odstotkov povečali proizvodnjo. Ni težko pridelati, težko je prodati! Precej češenj iz Brd gre tudi v Italijo, a to so manjše količine, po 70 kilogramov na dan gre na tržnice v sosednjo Italijo. Za vrtničkarje je to nekaj, za resne proizvajalce pa

to ni prava rešitev,« je prepričan Prinčič. Mitja Majcen iz Mirna na 15 hektarjih prideluje breskve, hruške in zgodnja jabolka. »Sodelovanje je dobro, preko družbe Polavi tržimo 90 odstotkov našega pridelka. Zadovoljni smo, sodelovanje je korektno,« pravi. Tudi Aleksander Fornazarič z Vogrskega, ki prideluje breskve, češnje in kivi, večino pridelka proda omenjenemu podjetju. »To je velika priložnost tudi za manjše pridelovalce sadja. Preko njih jim uspe do večjih trgovskih verig,« meni. Mercatorjevo potezo pozdravlja, saj je treba reklamirati domačo hrano, je prepričan.

Ponudbo slovenskega sadja in zelenjave vedno bolj spoznavajo tudi italijanski kupci, saj radi prihajajo po nakupih v obsejne nakupovalne centre v Sloveniji. V Mercatorjevem centru, ki deluje znotraj nakupovalnega centra Supernova v Novi Gorici, beležijo kar 60 odstotkov strank s sosednje strani meje. »Ti največ posegajo po svežih programih, med katere sodijo meso, ribe, mleko in mlečni izdelki, sadje in zelenjava, s poudarkom na domači pridelavi in predelavi,« pravi Vanja Mavrič, vodja omenjenega Mercatorjevega hipermarketa. (km)

NOVA GORICA - Jutri začetek praznika

Okusi na meji letos zelo slovenski

Iz Slovenije bo 40 od skupno 250 stojnic - Prihodnje leto del dogajanja na drugi strani meje

Romoli in Arčon na včerajšnji predstavitvi v Novi Gorici

FOTO K.M.

Župani iz Nove Gorice in drugih petih obmejnih občin toplo pozdravljajo možnost sodelovanja kmetov, vinarjev in gostincev na prireditvi Okusi na meji, ki se začne jutri. To je prava priložnost za sklepanje še tesnejših čezmejnih povezav, obenem pa je enotno delovanje pravilna smer pri turistični promociji čezmejnega prostora, so prepričani. Med 250 stojnicami bo več kot 40 razstavljavcev tudi iz Slovenije.

»Med njimi bodo vinarji, sirarji, oljkarji, čebelarji, sadjarji, vrtnarji,« našteva Erik Lasič iz občine Renče-Vogrsko, ki je letos prevzela vlogo koordinatorice za vseh šest slovenskih obmejnih občin z organizatorji iz Gorice. Slovenski ponudniki se bodo s stojnicami predstavili v Rašelu in na Trgu Cavour, sodelovali bodo tudi v Vasi prijateljstva na Travniku, kjer bodo predstavljeni običaji, značilni za goriški prostor. »Za prihodnje leto imamo cilj, da bi se del dogajanja odvijal v Gorici, del pa v Novi Gorici, tako bi prireditve res povezala obe mesti. S pomočjo kuhinjske vzpostavili skupno Goriško grofijo, kot je nekoč bila,« je včeraj v Novi Gorici povedal goriški župan Ettore Romoli. »Zahvaljujem se vam za široko odprta vrata na vašo prireditev,« je gostitelju prireditve Romoliju na včerajšnji predstavitvi projekta v Novi Gorici dejal kanalski župan Andrej Maffi in obenem dodal nekaj izkušenj z letošnjih priprav na prireditev: »Veseli smo za priložnost, da se naši gostinci in pridelovalci lahko predstavijo v Gorici. V naših občinah se bomo morali v bodoče bolj pripraviti na tako velike prireditve, kot so Okusi na meji, saj nas je zadeva ujela nekoliko nepripravljene. Ljudje se še ne zavedajo dobro, kaj pomeni imeti možnost, da se lahko predstavijo na trgu v Gorici na dogodku takšnega obsega. Ob pripravah pa smo naleteli na nekaj zakonskih in administrativnih ovir. Za slovenskega gostinca, na primer, ni tako lahko za nekaj dni zapreti gostilno in se z javnostjo "preseliti" na prireditev v sosednjo državo.« Da turizma kot gospodarske panoge, na katero stavi obmejni prostor, ne more uspešno izvajati vsaka občina zase, temveč lahko veliko dosežejo s sodelovanjem,« je poudaril briški župan Franc Mužič, njegov

kolega Aleš Bucik, župan občine Renče-Vogrsko pa je obudil spomin na nekaj skupnih dogodkov iz preteklosti, ki so pomenili začetke sedanjega čezmejnega sodelovanja. Zanimanje za udeležbo na Okusih na meji so pokazali tudi na Slovenski turistični organizaciji in Slovenski sekciji gostincev. »Odziv iz Slovenije presega naša pričakovanja,« je zadovoljen Romoli, goriški občinski odbornik za kulturo Rodolfo Zibera na pa-udarja, da se kultura nekega prostora kaže tudi s kulinariko in s pomočjo glasbe, obojega med četrtkom in nedeljo v Gorici ne bo manjkalo. (km)

GORICA - Okusi na meji

Ob pokriti tržnici štirje večeri glasbe

V okviru goriškega pouličnega praznika Okusi na meji bo na Trgu Donatori di Sanguie ob pokriti tržnici potekala glasbena prireditev »Band Live di Frontiera«. Od jutri do nedelje, 30. septembra, se bo v poznih popoldanskih in večernih urah zvrstilo dvajset glasbenih skupin. Jutri od 18.10 dalje bodo nastopile skupine You Shot a Doe iz Trsta, Blue Jam iz Portogruara, The Burning iz Gorice, Concept iz Kopra, Infocus iz Trsta, Simona Piva & I viola velluto iz Humina, Alter Ego iz Pordenona in Remengo Brothers iz Gorice. V petek, 28. septembra, od 17.40 dalje se bodo predstavile skupine Re.Birth iz Pordenona, Bikini Strike iz Tržiča, Atomic Storm iz Tržiča, Panicles iz Pordenona, Dyalmace iz Tržiča, The Ri-

duets iz Trsta, Digit in Daniele Stallone & His Loud Roll Shuffle. V soboto, 29. septembra, od 17.20 bodo zaigrali bendi Silent Opera iz Tržiča, Dirti Sick Europeans iz Imole, Andy Gee iz Milana, Highway iz Vidma, Jimmy Joe's Band iz Trsta, Bluerose iz Trsta, Bivio H iz Trsta in Hydro iz Ancone. V nedeljo, 30. septembra, se bodo od 17.40 na odru zvrstile skupine PNG iz Vidma, Over Elation iz Pordenona, Down To Ground iz Trevisa, Emili's Bed iz Vidma in I Kobra iz Gorice.

Koncerti se bodo nadaljevali do poznih ur; to omogoča tudi odluk, s katerim je včeraj goriški župan Ettore Romoli podaljšal urnike odprtja javnih lokalov med praznikom Okusi na meji do tretje ure ponoči.

GORICA - Gledališče

Zvezda festivala bo Yles Lebreton

Yles Lebreton

Prejšnji petek se je v goriškem Kulturnem domu začel 22. gledališki festival »Castello di Gorizia«, ki ga prireja združenje Terzo teatro. Prireditve je z leti dosegla nadvse zavidljivo raven, saj sodi po svoji kvaliteti med prve tri festivale amaterskega gledališča na apeninskem polotoku. Skupine iz cele Italije se tako rade volje odzovejo povabilu prirediteljev. Festival se je pričel z lanskim zmagovalcem, gledališko skupino »Teatro dei pazzi« iz kraja San Donà di Piave pri Benetkah, ki je uprizorila Goldonijev predstavo »Le donne de casa soa« v režiji Giovannija Giusta. Kot je bilo pričakovati, je skupina iz Veneta ponovno zadela v polno in s svojim nastopom navdušila številno občinstvo.

V letošnjem festivalskem abonmaju je vrsta zanimivih predstav, med katerimi izstopajo Titanic, Filumena Marturano, Don Giovanni, Non ti pago in Mandragola. Posebna poslastica letošnjega festivala pa bo nedvomno v soboto, 13. oktobra, ko se bo na odru Kulturnega doma z igro »Mister Ballon« predstavil pariški mojster komičnega gledališča Yles Lebreton. Vse predstave se bodo začele ob 20.30 in bodo uprizorjene v Kulturnem domu razen zaključne Titanic, ki bo 1. decembra v gledališču Verdi.

Naslednja predstava Mandragola v priredbi gledališča Al Castello iz Follina bo na sporedu v soboto, 6. oktobra. V knjigarni Antonini na Korzu Italia (tel. 0481-30212) je v teku predprodaja vstopnic. Zainteresiranim svetujemo, da si predhodno zagotovijo vstopnice za posamezne večere. Združenje Terzo teatro prireja svoj festival s pokroviteljstvom goriške občine in pokrajine, italijanskega ministrstva za kulturo, združenja CIFTA iz Rima, dežele Furlanije-Juljske krajine in Trgovinske zbornice ter v sodelovanju s Kulturnim domom v Gorici in Fundacijo Goriške hranilnice.

GORICA - Že zaprte številne ulice mestnega središča

Ohromljen promet

Pred županstvom nameščajo velik šotor - Prometne omejitve bodo veljale do torka, 2. oktobra

Na trgu pred županstvom nameščajo velik šotor

BUMBACA

V Gorici so včeraj prepovedali promet v številnih ulicah mestnega središča, kjer so začeli nameščati stojnice in šotore za jutrišnji začetek štiridnevnega pouličnega praznika Okusi na meji. Zapore so seveda povzročile nekaj zastojev v vseh okoliških ulicah, do torka, 2. oktobra, pa se morajo Goričani sprijazniti s prometnimi težavami, saj je to davek,

ki ga zahteva tako velik poulični praznik.

Že včeraj so začeli nameščati velik šotor na trgu pred županstvom, ki so ga v dopoldanskih urah zaprli prometu skupaj z ulicami De Gasperi, Roma, Oberdan, Marconi, Crispi, Petrarca, Rismondo, Diaz, Boccaccio in Arcivescovado. Popolna prometna zapora bo veljala še na

trgih Cavour, Sant'Antonio in Donatori di Sanguie ter na korzih Italia (med ulicama Diz in IX Agosto) in Verdi (med ulicama Mameli in Crispi). Nekatere ulice so bile sinoči sicer še prevozne, danes pa bodo dokončno zaprte prometu. Skupaj z zaporami so ponekod stopile v veljavo tudi omejitve parkiranja, ki so označene s prometnimi znaki.

O NAŠEM TRENUTKU

Državne reforme in evropska perspektiva

ACE MERMOLJA

Med Slovenci v Italiji se je razvila živahna razprava o ukinitvi pokrajin kot upravnih enotah. Večino stališč prebiram v tisku, udeležil pa sem se deželnega sveta SKGZ na omenjeno temo. Razpravo je uvedel Bojan Brezigar s faktično analizo o odnosih med krajevnimi upravami in narodnimi manjšinami v Italiji in v Evropi. Analiziral je vprašanje, kako lahko različni pogledi na zaščito manjšin in na upravno ureditev države vplivajo na raven zaščite. Brezigarjevo podajanje je podkrepilo nekatera moja stališča, čeprav se predavatelj politično ni opredeljeval. V njegovi analizi pa ni bilo zapaziti nevarnosti, da bi ukinitvev pokrajin škodovala slovenski manjšini. Razprava na sejanju SKGZ se je nato nujno dotaknila političnih ugotovitev, saj imajo razlike v pogledih politični in ne le tehnični predznak.

Ukinitvev pokrajinskih uprav razumem v luči širše državne reforme, ki je v birokratsko-politično podivjano razraščeni Italiji nujno potrebna. Reforme ne morejo čakati na nek nedoločen čas, saj čakamo na novo jutro vsaj dvajset let. Ob ugotovitvi se mi zdi tu nujni dve predpostavki.

Ko razpravljamo o ukinitvi pokrajin oziroma o reformi države in njenih aparatov, razmišljamo in se opredeljujemo najprej kot državljani. Reforma me prioriteto zanima kot državljana in nekako podrejeno kot Slovenca, čeprav moje italijansko državljanstvo in biti Slovenec nista protislovni dejstva. Kot državljana pa me resnično skrbi, kaj bo z Italijo, kaj bo z njeno socialo, z zdravstvom, s šolstvom, s pokojninskim sistemom itd. Zanimata me rast in delo otrok. V tej smeri ne morem razmišljati samo v luči manjšinskih interesov oziroma narodne specifičnosti. Če padejo bistveni stebri socialne in solidarne države, itak ne bo več aktualno niti vprašanje manjšinskih pravic. Kot Slovenec bom postavil zahteve in predloge, da se v novi državni strukturi ohranijo manjšinske pravice, slednje pa ne morejo biti razlog za ohranjanja statusa quo, npr. istega števila »mini« občin le zato, ker so v njih izvoljeni tudi slovenski predstavniki.

Nadaljujem z naslednjo ugotovitvijo, ki nima nič opraviti z mojim manjšinskim statusom: Italija nikakor ni rešena gospodarske in finančne krize. Brezno se je hvala Montijevim reformam odmaknilo, možna pa je rakova pot. Že iz sprotih predvolilnih izjav sklepam, da bo jedro volitev v odločitvi, ali naj Italija ostane v Evropi in v evrskem območju in ima v tem kontekstu svoj pomen, ali pa naj se umakne iz evrskega območja ter se ob zaključku vrne v katastrofalen objem lire. Tu bi dobivali plače in pokojnine v devalviranih lirah, dolgove, energijo, surovine in ostalo pa bi plačevali v dolarjih. Dejstva evroskeptiki in populist ne povedo. V pavperizaciji bi bili dodatno oškodovani kot manjšina.

Naglašujem dvojnost izbire, ker se v Italiji (in ne samo) protievropske vrste krepijo. Severna liga in Di Pietro sta v trdi opoziciji Montijevi vladi, ki je v zadnjem hipu ohranila prepustnico za Evropo. Grillo je danes močan dejavnik protievropske politike. Berlusconi se v svoji predvolilni kampanji opredeljuje proti ukrepom sedanje vlade, ki jo v parlamentu PDL podpira z želodčnimi krči. Tako izjavlja, da bo ukinil davek IMU, da bi moral osrednja ECB tiskati denar (kot da bo pri tem imela Italija odločilen glas) ter kritizira razne evropske odločitve.

Na drugem bregu se Vendola zavzema za referendum o členu 18. delavske pogodbe, zagovarja novo pokojninsko reformo, govori o dodatnih spremembah pomembnih členov Montijevih reform. Ne polemiziram, vendar bi glede na vsa ta mnenja in gesla ostalo od reform bore malo in Italija bi se v dejstvih izneverila domenam in obvezam, ki jih je sklenila z evropskimi partnerji. Padli bi v čas Berlusconi in Tremontija. Posledica bi bil izstop Italije iz evra in Unije in nadalje zlom EU, saj bi Nemčija in njeni severni partnerji kot namočnejše evropsko območje nujno izbrali ločitev od Juga. Zmagale bi teze predsednika nemške Bundesbank Weidmanna, ki vidi v južnih državah in v Italiji grožnjo za nemške finance. Kaj, ko bi on imel prav?

Moje upanje je, da bodo v Italiji na prihodnjih volitvah zmagale proevropske stranke in sile. Biti protagonist pri evropski gradnji pa predpostavlja, da države članice doma izboljšujejo razmere in reformirajo prakse in institucije, ki delujejo kot potratni balast.

V evropski perspektivi se zato Italija ne more izogniti dvema reformama, ki sta med sabo povezani. Prva je reforma državnega aparata in birokracije, druga je reforma politike, ki ima dodatni etični predznak.

Reforma države pomeni tudi odpravo pokrajin, združevanje občin in ukinjanje preštevilih teles, odborov in komisij, ki delujejo le kot središča partikularnih interesov in moči. V tem smislu me prav nič ne prepriča argumentacije, da predvideva pokrajinske uprave ustava, da so mnogi organizmi potrebni ljudem in da se govori le o ukinjanju in nič o tem, kako nadomesti ukinjeno.

Sam predsednik Napolitano je pozval stranke, naj reformirajo določene člene iz drugega dela ustave, ki ni načelne narave, ampak je v osnovi »praktičen«. Obstajajo znanja, stroke in strokovnjaki, ki se ukvarjajo z organizacijo dela in so njihovi posegi v zasebnem sektorju normalni in nujni. Podjetja se spreminjajo in prilagajajo, država pa naj bi bila nepremični moloh.

Uporabljamo lahko informacijske mreže in zato ni več potreben sel, ki mesec dni preklada dokument iz urada v urad. Skratka, obstajajo možnosti, tehnika in znanja za učinkovitejši državno-upravni stroj. Prepreka za modernizacijo so le partikularni in celo osebni interesi.

Drugo poglavje se dotika tako imenovane »cene« politike. Ne gre le za poslanske plače, ampak za sistem, ki omogoča, da številni posamezniki pojmujejo politiko kot posel za bogatenje. Visoke plače poslancev, upraviteljev, funkcionarjev itd., dodatni beneficiji, kot so sejnine, kilometrine, zastonske usluge, nepregledna parkirišča poslovnih avtomobilov s soferji v temno plavih oblekah so iz evropskega zornega kota nerazumljivi beneficiji italijanskih politikov. Temu dodajmo visoke državne in deželne podpore strankam, celo tistim, ki so že pokojne, pa smo že pri vsakodnevnih črni kroniki z Lusijem, Belsitom, Fioritom ter ostalimi blagajniki, tajniki in mešetarji v politični mlaki.

Še globlje najdemo skurne povezave med javnimi upravami in proizvajalci uslug, kot so bolnišnice, komunalna podjetja, podjetja za prevoze itd. in odkrivamo kriminalne romane, ki jih dnevno prinašajo televizije in časopisi. Za takšne posle očitno ne zmanjka denarja: mogotci ne poznajo krize.

Stroški za osebno potratno princev bi rešili številne delavce, ki jim grozijo odpusti, dali bi kisika proizvodnji in pospešili rast. Vem, da tatovi ne gredo prostovoljno v zapor, vendar politike volimo, tatov pa ne. Berem, kako s težavo parlamentarci sprejemajo ukrepe, ki gredo v smeri nižjih stroškov in prozornejšega upravljanja z javnim denarjem. Dejstvo pa je, da bo nujno, da na novo izvoljeni politiki najdejo v duši moralno lučko, ki bo branila njih in državo pred sistemsko korupcijo.

Korupcija je rak. Bolje in manj ideološko bi morali preučiti propad bivših komunističnih sistemov in obenem primerjati sisteme evropskih držav, ki so danes v najhujši krizi. Naleteli bi na zelo podobne dinamike. Skratka, brez prenove Italija ne bo »zdržala« evropskih standardov in se bo nujno vrnila k stari, devalvirani in maltretirani liiri. V evropskem in globalnem sistemu ni izhoda: nihče ni več povsem samosvoj. Nujno je razumeti, da pomeni globlje stopanje v Evropo tudi večje »sprejemanje Evrope« in dobrih zgledov.

V luči takšnega razmišljanja je verjetno manjšinsko vprašanje nekoliko v ozadju. Iz ozadja pa lahko izstopi, če se manjšina zna prilagajati in v sebi spreminjati. Mahati z nekimi domnevnimi manjšinskimi pravicami proti globinski reformi države in ukinitvi pokrajin gre celo v smeri protievropske politike. Dvomim, da bo za manjšino koristno, če se zaradi nekih lastnih in domnevnih interesov druži s konservativci in evroskeptiki.

LJUBLJANA - Petek in sobota v znamenju Tigra

Ponovna postavitev spominske plošče bazoviškim junakom

Udeleženci včerajšnje predstavitve rodoljubnih dnevov Tigra

STA

V Ljubljani bosta v petek in soboto potekala tako imenovana rodoljubna dneva Tigra, v okviru katerih se bo v prestolnici zvrstilo več prireditev. Med drugim bodo tako v soboto ob 17. uri pred soplepjem ljubljanske univerze odkrili spominsko ploščo bazoviških žrtvam, v Cankarjevem domu pa bo zvečer slavnostna akademija.

Spominsko ploščo bodo slovesno znova postavili na mesto, kjer je med letoma 1931 in 1942 že stala tabla z identičnim sporočilom. Pobudo za ponovno postavitev so dali Slovenska izseljenska matica (Sim), društvo Tigr in odbor za proslavo bazoviških junakov.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci v Ljubljani pojasnil glavni tajnik Sima Janez Rogelj, so spominsko ploščo leta 1931 na tem mestu postavili primorski študente iz Trsta, Gorice, Reke in Istre v spomin na štiri primorske junake, usmrčene v okviru prvega tržaškega procesa septembra 1930. Ploščo, ki je kmalu postala tudi simbol zahtev za popravek rapalske meje, so leta 1942 odstranile in uničile italijanske okupacijske oblasti.

Po Rogljevih besedah bo nova plošča stala na istem mestu kot original, enaka bo tudi njena vsebina, izdelana pa je po načrtih Vladimirja Pezdirca. Obležje predstavlja valove, ki ponazarjajo, da je vse v stalnem prihajanju in odhajanju. Ploščo bosta odkrila predsednik društva Tigr Marjan Bevk in predsednik odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor, slovesne nagovore pa bodo imeli glavni tajnik Sima Rogelj, rektor Univerze v Ljubljani Stane Pejovnik in ljubljanski župan Zoran Jankovič.

V okviru rodoljubnih dni Tigra bo že v petek dopoldne (začetek ob 10. uri) potekala okrogla miza Prvi tržaški proces in odmevi v Evropi, na kateri bosta sodelovala nekdanji novinar Uroš Lipušček in pisatelj Tone Partljič. Na okrogli mizi, ki bo v Muzeju novejših zgodovine Slovenije, bodo med drugim na temelju dokumentov, pridobljenih v arhivih v Rimu, pojasnili, kaj pomeni proces na lokalni in regionalni ravni. Predstavili bodo tudi več člankov

o procesu iz evropskega tiska, je povedal predsednik odbor za proslavo bazoviških junakov Pahor.

V petek ob 18. uri bo v knjigarni celjske Mohorjeve družbe sledila predstavitve knjige spominov nekdanjega člana gibanja Tigr Draga Žerjava z naslovom Spomini in razlage, predstavili pa bodo tudi knjige in publikacije, ki jih je izdalo društvo Tigr.

Prireditve se bodo sklenile v soboto zvečer ob 20. uri v Cankarjevem domu s slavnostno akademijo ob 85. obletnici ustanovitve protifašističnega gibanja Tigr in ob 100-letnici rojstva primorskega aktivista Ferda Kravanje - Petra Skalarja. Slavnostni govornik na akademiji bo predsednik republike Danilo Türk, zbrane pa bo nagovoril tudi predsednik društva Tigr Bevk. Na prireditvi bodo tudi podelili priznanja društva Tigr.

SPLETNA TRGOVINA Mimovrste beleži desetletnico poslovanja

Spletna trgovina Mimovrste letošnjo jesen beleži 10-letnico delovanja. Posel so začeli jeseni 2002 kot prodajalna računalniške opreme, do danes pa so se razvili v eno največjih spletnih trgovin v Sloveniji z okrog 100.000 izdelki v 15 oddelkih ter z več kot 330.000 registriranimi uporabniki. Vse od ustanovitve so rasli s povprečno 70-odstotno letno rastjo. Podjetje s sedežem na Jesenicah vodi direktor Darko Butina. Lani je podjetje s tremi milijoni evrov dokapitaliziral nizozemski Netretail Holding, ki upravlja s spletnimi trgovinami na Češkem, Slovaškem, Poljskem in Madžarskem

PISMA UREDNIŠTVU

Kaj pa Slovenci?

Odkar prebiram odgovore Sergia Romano na pisma uredništvu v milanskem dnevniku (od nekdanje branje časopisov moja jutranja laična molitev), sem bil včeraj prvič hudo razočaran. Na izrecno vprašanje Avgusta Romanija iz Florence, zakaj v nekem poprejšnjem članku o etničnem čiščenju ni omenil Slovencev, se je Sergio Romano na splošno skliceval na knjigo, ki obravnava ta nehuman pojav v zadnjem stoletju in je le bežno in z eno samo besedo omenil preganjanje »Slovanov«.

Kaj je tako težko priznati, da smo bili Slovenci prva žrtev brutalnega napada najprej jadranskega iredentizma s požigom Narodnega doma in takoj zatem še fašizma. Ne bom navajal, kaj vsega hudega nam je storil, ker o tem pogosto govorimo in pišemo, in je pisatelj Boris Pahor kot očividec najbolj verodostojna priča tega genocidnega dejanja.

Če v tej smeri ne bo pogumnih in odločnih dejanj, se nam slabo opiše. Nemci so že zdavnaj opravili svojo katarzo. Norvežani so po pokolu so-

cialdemokratskih mladincev na otoku te dni izvolili v vlado muslimanov paki-

stanskega rodu. Dokaz zrelosti nekega naroda in pravi odgovor na rasistično ravnanje morilca Breivika - V Italiji pa še vedno čakamo na odobritev in objavo objektivnega skupnega poročila zgodovinarjev Italije in Slovenije o odnosih med tukajšnjima narodoma. Takšnega sprenevedanja ne razumemo.

Pa vendar imamo za seboj že nekaj spodbudnih meddržavniških potez, ki nakazujejo razvoj v pravo smer. Zakaj ne bi v tej smeri delovali tudi resni mediji? Ki so poklicani, da prispevajo h krepitvi demokracije. Zakaj niso glasniki objektivne informacije? Posebno še, če jih k temu nekdo javno in izrecno poziva. Avtor pisma je pričakoval prav to. Zagotovo ga, tako kot tudi mene, odgovor globoko razočaral.

Gorazd Vesel

prej do novice

www.primorski.eu

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

NADAL ŠE NI OKREVAL

PARIZ - Španski teniški zvezdnik Rafael Nadal še vedno ni pripravljen, da bi se vrnil na igrišča, na katerih ga zaradi poškodbe levega kolena ni že od turnirja v Wimbledonu, kjer je izgubil dvoboj drugega kroga proti Čehu Lukašu Rosolu. »Od takrat se teniškega loparja nisem niti dotaknil, kljub temu pa vsak dan trdo delam,« je v pogovoru z novinarjem francoskega športnega dnevnika L'Equipe dejal 26-letni Španec, ki telesno pripravljenost ohranja v bazenu in v gimnastični dvorani. Na vprašanje, kdaj se bo vrnil, ne zna odgovoriti, skoraj zagotovo pa ga ne bo v finalu Davisovega pokala, ko se bo novembra Španija pomerila s Česko.

Hladno. Vaše. Športno-turistično središče ob Črnem morju je v tem trenutku na igre pripravljeno 70-odstotno. Doslej so v Sočiju za urejanje olimpijskih prizorišč in infrastrukture porabili 30 milijard dolarjev.

DO SOČIJA ŠE 499 DNI

SOČI - Olimpijska mrzlica se je za letos sicer končala, a prireditelji naslednjih največjih tekmovalcev ne pozabijo opozoriti na svoje športne veledogodke. V Rusiji so tako včeraj praznovali okroglo številko pri odštevajanju do olimpijskih iger v Sočiju 2014 (od 7. do 23. februarja) - do takrat namreč športnike in ljubitelje zimskih športov loči še natanko 500 dni. Predstavili pa so tudi nov slogan iger: Vroče.

HOKEJSKE NHL OČITNO LETOS NE BO

NHL pričakuje in zahteva znižanje deleža igralcev pri deljenju sredstev v ligi, hokejisti pa ne pristajajo na znižanje plač. Sezona bi se sicer morala, če ne bi bilo zapletov, začeti 11. oktobra, a se zdaj ne bo mogla.

NEW YORK - Potem ko so zaradi nestrinjanja glede podpisovanja nove kolektivne pogodbe v severnoameriški hokejski ligi NHL prekinili vse dejavnosti in so si številni igralci poiskali začasno delo v Evropi, so iz vodstva tekmovalneja sporočili, da bodo pogajanja nadaljevali v petek. Jedro spora med stranema je seveda denar -

JADRANJE - Kljub zmagi v mladinski konkurenci precej grenkobe zaradi 2. mesta med člani

Četrtrič mladinska prvak

21-letna krmar Simon Sivit
Košuta in flikist Jaš Farneti

Trojček je uspel. Letošnja sezona bo za jadralca Čupe Simona Sivitzja Košuto in Jaša Farnetija ostala zapisana z zlatimi črkami. Osvojili so svetovni, evropski in nazadnje, včeraj, še državni mladinski naslov v olimpijskem razredu 470. Domov iz Toskane, kjer je od sobote bilo državno prvenstvo, pa se Čupina dvojica vrača s kančkom grenkobe. Zamudila sta edinstveno priložnost, da premagata olimpijca Gabria Zandonaja, ki je v zalivu Follonica včeraj osvojil naslov državnega članskega prvaka. Čupina jadralca sta v članski konkurenci končala tekmovalje na drugem mestu, potem ko sta bila še do ponedeljka prva na lestvici. Na včerajšnjem zadnjem dnevu regat je bilo zanj usodno 5. mesto v prvem plovu. Tako nista potrdila državnega članskega naslova, ki sta ga - v odsotnosti Zandonaja - osvojila lani. Bila pa sta četrtrič zapored državna mladinska prvak.

»Startala sva slabo in Zandonana nam je ušel. Nisva ga več uspela ujeti. V drugem plovu sva ga premagala. Član italijanske olimpijske odprave v Londonu pa je zasedel 2. mesto, kar mu je zadoščalo za osvojitve naslova državnega prvaka. Na koncu je imel le točko prednosti,« je včeraj po nagra-

jevanju povedal flikist **Jaš Farneti**, ki je sicer zelo pozitivno ocenil letošnjo sezono: »V mladinski konkurenci sva osvojila vse, kar se je osvojiti dalo.«

Novega uspeha Čupinih jadralcev se veseli tudi njun trener **Matjaž Antonaz**: »Obema moram čestitati. Bila sta na tem, da premagata v zadnjih letih najboljšega italijanskega jadralca Zandonaja, ki je tekmoval tudi na olimpijskih igrah v Londonu. Škoda, da las jima ni uspelo, čeprav sta večji del prvenstva vodila na skupni lestvici. Z osvojitvijo mladinskega državnega naslova in 2. mestom v članski konkurenci sta kronala zelo uspešno sezono,« je ocenil koprski trener. V intervjuju za spletno stran www.sailrev.tv ju je pohvalil tudi državni prvak **Zandonà**: »Jaš in Simon jadrata vedno boljše. Letošnje državno prvenstvo je bilo zelo izenačeno. Z Della Torrejem sva zmagala, ker sva naredila le napako manj od Jaša ter Simona.«

Vrstni red: 1. Gabrio Zandonà-Francesco Della Torre (Marina Militare, (4)-3-1-2-1-1-2); 2. Simon Sivitj Košuta-Jaš Farneti (Yc Čupa, 1-1-4-1-3-(5)-1), 3. Giulio Desiderato-Nicola Pitanti (Yc Italiano, 3-(4)-2-3-4-3-3).

KOŠARKA Krka znova boljša od Olimpije

GROSUPLJE - Košarkarji Krke so zmagovalci slovenskega superpokala. V Grosupljem so premagali Union Olimpijo s 84:81 (21:19, 40:42, 55:59). Najboljša strelca pri zmagovalcih sta bila Domen Lorbec s 17 točkami in Edo Murić s trinajstimi, pri poražencih pa Jaka Blažič s 25 točkami in Klemen Prepelič, ki jih je dosegel 17. Tekma za slovenski superpokal je tradicionalni uvod v novo košarkarsko sezono. Krka ga je osvojila tretjič zapored.

EVROLIGA - Na prvi kvalifikacijski tekmi za nastop v fazi skupin košarkarske evrolige je Cantù doma s 87:79 premagal bolgarsko ekipo PBC Lukoil iz Sofije. V prihodnjem krogu kvalifikacij bodo Italijani v četrttek igrali proti češkemu prvaku Nymburku, ki je s 83:65 premagal Oostende.

TUDI NA ZNAMKI - Pošta Slovenije bo zlato slovensko olimpijko iz Londona Urško Žolnir počastila z izdajo priložnostne znamke. Ta bo izšla 28. septembra,

PRIMOREC - Nocoj ob 20.30 bo ekipa trebenskega društva igrala v slovenscu tekmo osmine finala deželne pokala proti Isontini.

ELITNA LIGA - V okviru elitne lige bo San Luigi nocoj ob 20.30 igral proti Maraneseju v Žavljah. Nedeljska tekma Triestine v Tolmeču pa bo ob 12.30.

SKIROLL

Tekmovalci Mladine večkrat na stopničkah

Prvih mest tokrat niso osvojili, čeprav so večkrat stopili na zmagovalni oder. V nedeljo je ducat športnikov kriške Mladine nastopilo na deseti preizkušnji državnega pokala (skupaj jih je 12) v kraju Sedro pri Rivu del Garda. Tekmovali so na dvanajst kilometrov dolgi progi v reber z 900 metri višinske razlike.

V starostni kategoriji najmlajših je bil Luka Sedmak 2. Enako uvrstitev deli tudi na skupni lestvici, na kateri za prvouvrščenim zaostaja za 120 točk. V ženski konkurenci se je Sara Tenze uvrstila na 3. mesto, kljub temu pa je obdržala vodstvo na skupnem vrstnem redu. V kategoriji začetnikov se je Nik Košuta uvrstil na 4. mesto. Pri začetnicah pa je bila Tayrin Tence tretja (skupno 2.), Petra Prašelj pa se je uvrstila na 5. mesto (skupno je 3.). Deklici Dana Tenze in Maja Chenda sta bili v nedeljo 8. in 9. (na skupni lestvici sta 2. in 3.). V kategoriji naraščajnic je Jasna Vitez na skupni lestvici 2., pri naraščajnikih je Luka Ghira 3., pri mladincih pa Niki Hrovatin 2. Na društveni lestvici je bila v nedeljo Mladina 7. Zmagal je klub Montebelluna.

Košarka: 11. memorial Milja Gombača Pivki

Enajsti Memorial v spomin na Milja Gombača, dolgoletnega Borovega predsednika in nato nočnega čuvaja na Stadionu 1. maja, ki sta ga skupaj organizirala KK Bor in ZŠSDI, je v nedeljo potekal v znamenju zelo izenačenih in borbениh srečanj. Poleg domače ekipe Under 13 (letniki 2000 in 2001) Bora, ki jo nekaj tednov vodi sezanski trener Igor Meden, so na turnirju nastopili vrstniki iz Postojne, Pivke in Domžal. Gostitelji so se dobro upirali bodisi Pivki v polfinalu bodisi Domžalam v tekmi za tretje mesto, na koncu pa so ostali brez zmage. Prvo mesto v četverboju pa je naposled zasluženo osvojila Pivka. Na igrišču se je vrstilo kar nekaj res obetavnih košarkarjev, Bor

pa je porazoma navkljub potrdil, da razpolaga s perspektivno generacijo.

Polfinala:

Pivka - Bor 35:25 (16:8, 17:16, 22:22)

Bor: Cej, Acquavita, Husu, Paiano 1, Golel 2, Marchesich 3, Cingerla 6, Cappellini 8, Oblak, Kalc 3, Bonini 2, trener Meden.

Pivka: Mankoč, Šušteršič 1, Medica 1, Ibrisimović, Matanović 5, Rebec 2, Marzi 1, Bole 2, Tomažič 12, Penko 2, Žakelj, Vižintin, trener Klobučar.

Postojna - Domžale 43:41 (9:12, 24:25, 37:28)

Postojna: Marlot 2, Gombač 6, Deželak, Cesar, Kozjan 4, Kobal 4, trener Rojko.

Domžale: Cunja 2, Končan, Učakar 4, Orel, Kovačič 2, Popelar 6, Žmaučar, Radovič 1, Breskvar 19, Jurak, Wangler 2, Anzič, Makovec 4, trener Pastor.

Mladi košarkarji, ki so nastopili na enajstem Memorialu Milja Gombača na stadionu 1. maja pri Svetem Ivanu v Trstu

F. QUERINUZZI

Tekmovali so tudi člani Devina

Huda »Rampigada«

Na nedeljski športno-rekreativni pobudi »Rampigada Santa«, na vzponu od Rojana po Škali Šanti do križišča pri obelisku pri Opčinah, nastopilo nad 200 kolesarjev in tekačev. V ženski tekaški preizkušnji je bila s časom 14:06 najhitrejša Daniela Da Forno (Cadore), v kolesarski pa Michela Facchin (Cottur) s časom 16:39,03. Pri moških pa je zmagal kolesar Stefan Fatone (Aurora) 10:18,01 (le dobro minuto in pol je zaostal član ekipe Flamme Rouge Igor Vodopivec) ter tekač Michele Ermacora (Aquilaia) 11:41,01.

več fotografij na
www.primorski.eu

MAORI VS. PAKEHA

Bruno Križman

7.

Vstal sem in se s primerno opazko poslovil. Pravkar so za vogalom odpirali »countdown«, znamka, ki je postajala moj pokrovitelj, kjer sem se založil z zajtrkom in s hrano za cel dan. Pot do Wellingtona je bila še dolga.

In znova sem prišel na cilj zvečer. Avtobusna in železniška postaja sta tvorila eno enoto. Ni pa bilo na spregled nikogar, ki bi mi dal prve napotke. Vodič je bil namreč globoko v nahrbtniku. Prestregel sem mlajšega moškega. Bil je Irec, doma iz Corka in je izžareval dobrohotnost. Mimo skupine maorskih fantov in belih najstnic, vseh zelo glasnih in pod očitnim vplivom alkohola, me je popeljal okoli vogala. »That's downtown backpacker«. (Tista zgradba je hostel). Čez petnajst minut sem že bil gospodar sobe 514.

Med Wellingtonom in Aucklandom je bilo nekaj razlike. Predvsem je Wellington politična prestolnica. Očitno manj je bilo Kitajcev. Ali jih skoraj ni bilo. Krompirčke, piščance in klobase so cvrli pretežno »commonwealthci«. Indijci ali Pakistanci. Obisk mesta čez pet let bo gotovo nudil drugačno sliko. Moderno mesto nima kakih zgodovinskih znamenitosti, vsaj za obiskovalca od tako daleč, ki nima posebnih vezi z dogodki. Opravi pa sem obisk parlamenta, ki je podoben tistemu, kjer Cameron razlaga lordom kako naprej. Le, da je seveda primerno manjši. Parlament pa sem obiskal predvsem, da bi spoznal nekaj več o maorskem predstavnstvu. Maori imajo svojo narod-

izpričane s številnimi lesenimi skulpturami in drugimi likovnimi stvaritvami.

Med korenito prenovo zgradbe so očitno hoteli potrositi čim več denarja. Poleg protipotresne odpornosti so za izbrance pripravili tudi ...jedrsko zaklonišče. Ena od posebnosti novozeleandskega parlamenta je komisija, ki mora obvezno poslušati morebitne posege neizvoljenih državljanov. Prijavi se

če. V parlamentu mi dostop do njene urada ni bil mogoč.

Parlament ima tudi svojo knjigarno, tam pa sem našel le osnovne podatke o delovanju ustanove. Lahko bi kupil zbirko uradnega lista, toda, kaj bi z njo? Močan dež je bil kot nalašč za obisk prave katedrale naravoslovja in etnografije. Kot v Aucklandu mestni (državni) muzej, je tudi wellingtonski Te Papa brezplačen. V njem je res kaj

la tudi knjiga iste avtorice in iz nje sem razbral, da je lastništvo dobrega dela Nove Zelandije pod vprašanjem in domačinom vračajo zemljo. So pa bili med nastopajočimi taki, ki so se na predavateljico hudovali in jo imeli za izdajalko bele rase. Margaret Mutu ima svoje korenine v Angliji in na Škotskem, je pa voditeljica ustanove »Maori studies« na univerzi. Njeni nastopi na Maori TV so izključno v »te

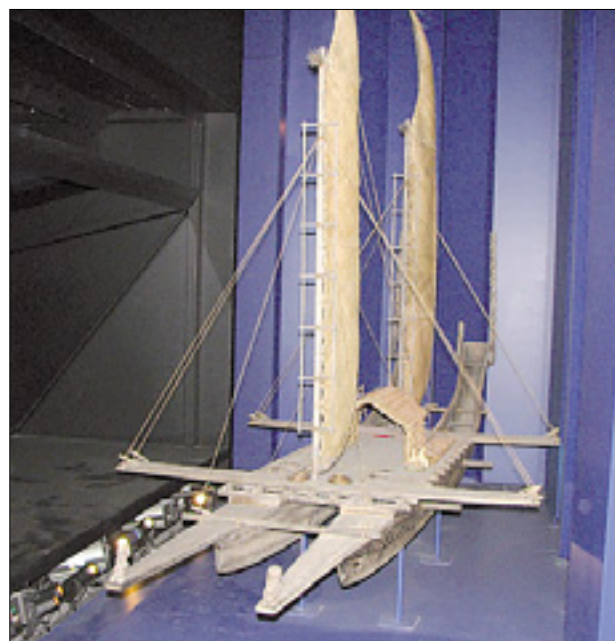

Politični analitik
Tame Iri

Končno v
Wellingtonu,
upravni
prestolnici
države

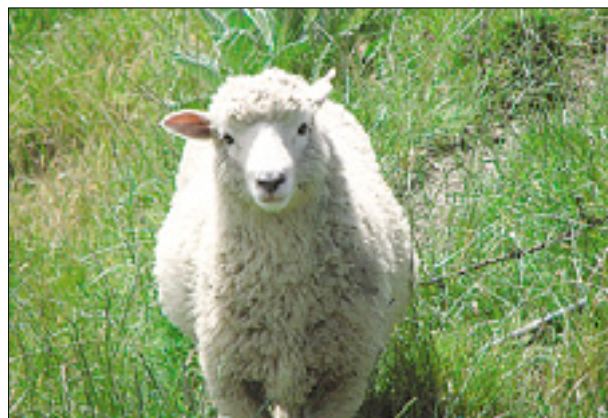
Caren Fox,
predsednica
Waitangi Tribunal

V vetrovnem
vremenu
preko
Cookove ožine

Model tehnično
zahtevnega
plovila Maorov

Margaret Mutu
vodi center za
maorske študije na
aucklandski
univerzi

Poslanec Pita
Sharples

Med potjo do
Wellingtona je
kazala ovca
brihten izraz

nostno stranko, ki redno izvoli v parlament po nekaj poslank in poslancev, so pa tudi na listah dveh največjih političnih list.

V parlamentu Maori lahko govorijo v svojem jeziku, ki se imenuje »te reo«. Ko parlamentarci govorijo angleško, njihovega posega ne prevajajo v te reo. Ob nastopu Maora pa se vključijo simultano prevajanje v angleščino. Koliko se te pravice Maori poslužujejo, ni bilo mogoče zvedeti.

Pod roko mi je prišla zgibanka z rezultati zadnjih volitev V parlamentu sedi 121 poslank in poslancev. National party (konzervativci) je zbrala dobrih 47 odstotkov glasov in ima 59 poslancev. za laburiste je glasovalo 27 odstotkov volilcev. Na njihovih listah je tudi nekaj Maorov. Maori party je zbrala samo 1,43 odstotka glasov, volilni sistem pa ji zagotavlja nekaj prednosti in v parlamentu ima tri poslance. Druga izrecno maorska stranka Mana je dosegla 1,08 odstotka in ima enega poslanca. Zanimiv je nastop »Aotearoa legalize cannabis party«, ki je nabrala 11.738 glasov, nima pa svojega parlamentarca. Poleg »Green party for Aotearoa and New Zealand« (11 odstotkov in trije sedeži) sta zadnji dve politični skupini edini, ki v svojem imenu nosita tudi drugo aotearo ime Nove Zelandije in sicer Aotearoa. Maorske korenine so v zgradbi parlamenta

lahko kdorkoli brez predhodne privolitve strank. Le čakati je treba v vrsti prosilcev. Svoboda govora v tej komisiji in v parlamentu je popolna in nihče ne more nikogar ovaditi, niti za žalitve. Komisija, čigar maorsko ime sem si zabeležil kot »Maui Tikitiki-a-Taranga«, je sredstvo za prepričevanje lenarjenja poslancev. Če v njej pride do posega, za katerega bi moral že prej poskrbeti poslanec, je to zanj črna pika.

Na večkratne telefonske klice na sedež maorske stranke se ni odzval nih-

videti. Gre za pravi »disneyland« z ogromnim mozaikom gigantografij slik, posnetih iz satelita. Na njem je cela Nova Zelandija in za podeželje nekdo lahko izsledi svoj dom. Na več mestih je izpostavljena oddaljenost države od drugih celin. Tako je na primer navedena razdalja 11500 km, ki jo je neka ptica v devetih dneh brez postanka preletela od Aljaske do Nove Zelandije! Nekdaj prej so ji namreč natknili ovratnico z oddajnikom, ki omogoča posege v njeno zasebnost. V Te Papa je med drugim razstava o razvoju tožb domačinov proti odtujevanju zemlje. V vseh primerih gre za posledice zloglasnega Waitangi Treaty. Ker se v velikih muzejih redno odvijajo tudi konference in predavanja sem imel tisti dan srečo. Pod večer je nastopala profesorica aucklandske univerze Margaret Mutu in tema je bila v popolnem sozvočju z mojimi željami. »Stanje pravic Maorov«. Na voljo je bi-

reo« kar še posebej razburja pakehe, ki se začnejo bati za svojo lastnino in vidijo v prednostih, ki jih imajo Maori pri šolanju, pri zdravstveni oskrbi, pri državnih službah, bančnih posojilih itd. veliko nevarnost za Novo Zelandijo. Ob belcih, ki se iz solidarnosti miselno pridružijo maorski stvari, je gotovo določeno število takih, ki se zaradi nekaterih ugodnosti za Maore samo izrekajo. Med belci pa je število tistih, ki jezik te reo obvladajo neprimerno večje kot pri nas, kjer je prav zavračanje znanja slovenskega jezika glavni razlog za bolj napete etnične odnose. V nahrbtniku sem po konferenci nosil še eno knjigo z maorsko tematiko. Dovolj za ustanovitev maorske izpostave pri nas doma.

Naslednje jutro me je čakal prehod na južni otok. V rezervacijskem postopku pri mestni potovalni agenciji sem doživel najprej hladno prvo, ker so mi povedali, da sta oba odho-

da naslednjega dne zasedena. Stopil sem še mimo ladijske družbe in pri njih brez težav dosegel, da so mi zamenjali datum in me sprejeli že za naslednje jutro. Ladja »Santa Regina« je bila sicer dobro zasedena, nikakor pa ni pokala po šivih. Ne vem, kaj se je dan prej zgodilo. Preko Cookove ožine smo v vetrovnem vremenu pluli proti Pictonu. Dobra tretjina poti teka v ozkem fjordu, kjer leži to mesto, ključno za ves promet, ki prihaja iz severa.

Dva otoka, ki sestavljata Novo Zelandijo, sta si zelo različna. Severni predstavlja dve petini celotne državne površine, ima pa tri milijone prebivalcev. Južni je za tretjino večji, šteje pa samo milijon duš. Severni otok leži v subtropskem pasu, južnega pa se ta značilnost drži samo na zahodni obali, kjer so padavine zelo obsežne. Vzhodna obala južnega otoka je sicer zelena, manjkajo ji pa gozdovi. V tem delu je največ poljedelstva. Sredina južnega otoka je marsikje odlično bolj suha. Nekatere obširne doline so kljub spomladanski bujnosti razkrivale močno razredčeno nizko rastlinje, v bližini novozelandskih Alp pa kar pobočja golega kamenja.

-----Se nadaljuje

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Risanka Pimpa – Nova hišica
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** Igra: La prova del cuoco (v. A. Clerici) **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Aktualno: Verdetto finale (v. V. Maya) **15.15** Aktualno: La vita in diretta (v. M. Venier, M. Liorni) **17.00** Dnevnik **18.50** Kviz: L'eredità (v. C. Conti) **20.00** Dnevnik **20.30** Aktualno: Qui Radio Londra **20.35** Igra: Af-fari tuoi (v. M. Giusti) **21.10** Show: Per tutta la vita **23.15** Dnevnik – Kratke vesti **23.20** Aktualno: Porta a porta (v. B. Vespa)

Rai Due

6.40 Odd. za otroke: Cartoon Flakes **8.15** Nan.: Il nostro amico Charly **9.00** 17.00 Nan.: Dance! - La forza della passione **9.40** Nan.: Sabrina, vita da strega **10.00** Aktualno: Tg2 Insieme **11.00** Variete: I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Aktualno: Parliamone in famiglia **16.15** Nan.: La signora del West **17.45** Dnevnik in športne vesti **18.45** Nan.: Cold Case – Delitti irrisolti **19.35** Nan.: Squadra Speciale Cobra 11 **20.30** Dnevnik **21.05** Show: Pechino Espresso **21.10** Nan.: Once upon a time **22.45** Rubrika: 90° minuto **0.50** Dnevnik

Rai Tre

6.00 Rai News Morning News **7.00** Aktualno: Tgr Buongiorno Italia **7.30** Aktualno: Tgr Buongiorno Regione **8.00** Aktualno: Agorà **10.00** Dok.: La Storia siamo noi **11.00** Rubrika: Codice a barre **12.45** Rubrika: Le storie – Diario italiano **13.10** Nad.: La strada per la felicità **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Aktualno: Tgr Piazza Affari, sledi Tgr Puliamo il Mondo **15.15** Nan.: La casa nella prateria **16.05** Rubrika: Cose dell'altro Geo **17.40** Dok.: Geo & Geo **19.00** Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.10** Comiche all'italiana **20.35** Nan.: Un posto al sole **21.05** Aktualno: Chi l'ha visto? (v. F. Sciarrelli) **23.15** Dok.: Doc 3 **0.00** Nočni in deželni dnevnik

Rete 4

6.50 Nan.: Magnum P.I. **7.45** Nan.: Pacific Blue **8.40** Nan.: Hunter **9.50** Nan.: Carabinieri 5 **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik **12.00** Nan.: Un detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.05** Dnevnik **14.45** Aktualno: Lo sportello di Forum **15.30** Nan.: Hamburg Distretto 21 **16.35** Nad.: My Life - Segreti e passioni **16.50** Film: Le ali della aquile (biogr., ZDA, '57) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.10** Nan.: Siska

21.10 Film: The missing (vestern, ZDA, '03, r. R. Howard, i. C. Blanchett, T. Lee Jones) **23.55** Film: Silver (triler, ZDA, '93, r. P. Noyce, i. S. Stone, W. Baldwin)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.00** Dnevnik **8.40** La telefonata di Belpietro **8.50** Aktualno: Mattino Cinque

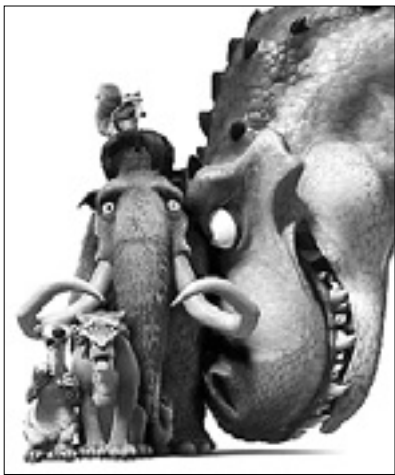
11.15 Aktualno: Forum (v. R. Dalla Chiesa) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nan.: CentoVetrine **14.45** Show: Uomini e donne **16.20** Aktualno: Pomeriggio Cinque **18.50** Kviz: Avanti un altro! (v. P. Bonolis) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved

20.40 Striscia la notizia – La voce dell'insolvenza (v. E. Greggio, M. Hunziker) **21.20** Nan.: L'onore e il rispetto – Parte Terza **23.40** Nan.: I cerchi nell'acqua

Italia 1

6.40 Risanke **8.45** Nan.: E.R. Medici in prima linea **10.35** Nan.: Gray's Anatomy **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanke: Futurama **14.10** Risanke: Simpsonovi **14.35** Risanke: Dragon Ball GT **15.00** Nan.: Fringe **16.00** Nan.: Smallville **16.50** Nan.: Merlin **17.45** Kviz: Transformat (v. E. Papi) **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.20** Nan.: CSI – Scena del crimine

21.10 Film: L'era glaciale 3 – L'alba dei dinosauri (anim., ZDA, '09) **23.00** Film: Timeline (zf, ZDA, '03)

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **9.55** Aktualno: Coffee Break **11.05** Rubrika: L'aria che tira **12.30** 18.25 Rubrika: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualno: Cristina Parodi Live **15.55** Nan.: Il commissario Cordier **17.55** Aktualno: Cristina Parodi Cover **19.20** Show: G' Day **20.00** Dnevnik **20.30** Aktualno: Otto e mezzo **21.10** Show: Se stasera sono qui **23.05** Resničnostni show: Non ditelo alla sposa **0.05** Aktualno: Omnibus Notte

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.35** 14.05 Dok.: Borgo Italia **8.00** Dok.: Italia da scoprire **8.30** Deželni dnevnik **11.30** Glasb.: Mille voci **13.15** Variete: Mukko Pallino **13.30** Dnevnik **15.55** Dnevnik Agenparl **16.00** Rubrika: Epoca... che storia **16.35** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Rotocalco Adnkronos **19.30** Dnevnik **20.00** Dok.: Itinerari nascosti **20.15** Aktualno: Italia Economia e Prometeo **20.30** Deželni dnevnik **20.55** Film: Chiamate nord (noir, ZDA, '48) **22.40** Aktualno: Musa Tv **22.50** Aktualno: Salus Tv **23.02** Nočni deželni dnevnik **23.30** Film: Improvisamente, un uomo nella notte (horror, VB, '71, i. M. Brando)

Slovenija 1

6.05 Kultura (pon.) **6.15** Odmevi (pon.) **7.00** Dobro jutro **10.10** Igr.-lutr. nan.: Bine (pon.) **10.35** Poučna nan.: Pepi vse ve o bontonu (pon.) **11.00** Poučna odd.: Zlatko Zakladko **11.15** Kratki igr. film: Nema glasba **11.30** Nan.: Podstrešje **12.00** Poročila **12.05** Mednarodna obzorja (pon.) **13.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tedenik (pon.) **14.25** Glo-

bus (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Mostovi – Hidak (pon.) **15.45** 18.30 Risanke **16.05** Kviz: Male sive celice (pon.) **17.00** Novice, športne vesti in vremenska napoved **17.20** Dok. serija: Zdravje v Evropi: Nenadna smrt v športu - še ena priložnost **18.05** Dok. odd.: Bil sem kot kralj **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.30** Slovenska kronika **19.45** Vremenska napoved in športne vesti

20.05 Film tedna: Outsider (drama, Slo, '97, r. A. Košak, i. M. Caharija, N. Ivanič, J. Ivanušič) **22.00** Odmevi, šport in vremenska napoved **23.05** Prava ideja! **23.40** Koncert

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.05** Otroški infokanal **8.50** Zabavni infokanal **11.15** Dobro jutro (pon.) **14.45** Čez planke – Makedonija (pon.) **16.00** Duhovni utrip (pon.) **16.20** O živalih in ljudeh (pon.) **16.45** Na vrtu (pon.) **17.15** Črno-beli časi (pon.) **17.30** Mostovi – Hidak **18.00** Glasnik **18.25** Evropski magazin **18.45** Maribor 2012 **19.00** Dok. odd.: Izgubljeni posnetki druge svetovne vojne: Težka pot nazaj **19.50** Žrebanje lota **20.00** Športni izziv **20.30** Koncert pod zvezdami **21.50** Odd. o modi: Bleščica **22.25** Film: Skriti zaliv

Slovenija 3

6.00 9.00, 19.55, 21.55 Sporočamo **6.05** Tv Maribor **6.35** 0.05 Primorska kronika **7.35** 9.35, 20.00, 23.00 Aktualno **8.00** 8.30, 9.30, 17.25 Poročila **8.10** Žarišče **8.25** Beseda volilcev **8.55** 17.50, 19.30, 21.45, 23.20 Kronika **9.40** 19.40 Slovenska kronika **10.00** 6. redna seja Državnega zbora, prenos **19.00** Dnevnik **19.25** Beseda volilcev **21.30** Žarišče **23.25** Odmevi

Koper

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Ciak Junior **15.00** Ostanki starega Rima v Beneventu **15.30** Vas tedna **16.00** Biker Explorer **16.30** Glasb. odd.: Boben **17.25** Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje **18.00** Med valovi **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.15, 0.15 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Risanke **20.00** Slovenski magazin **20.30** Dok. odd.: City Folk **21.00** Folkest 2010 **22.30** Potopisi **23.00** Artevisione - priprava L. Vianello **23.30** Eff'e's Inferno

Tv Primorka

8.00 Dnevnik, vremenska napoved in Kultura **8.35** Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.00** Novice **9.05** 18.30 Naš čas **10.00-16.00** Novice in Videostrani **12.05** Vedeževanje s Cvetko **17.00** Tv prodajno okno **17.30** Brez panike **18.00** Žogarija v Zagrebu **19.30** Dnevnik, vremenska napoved in Kultura **20.00** Pod drobnogledom **21.00** Modro **21.30** Dnevnik, vremenska napoved in Kultura **22.00** Glasbeni večer, sledi Tv prodajno okno in Videostrani

Pop Pop TV

6.55 Risane in otr. Serije **8.05** Nan.: Grda račka **8.55** Misli zdravo **9.00** 10.10, 11.35 Tv prodaja **9.15** 16.35, 17.10 Nad.: Zakon brez ljubezni **10.40** 15.35 Nad.: Brezno ljubezni **12.05** 17.45 Nad.: Moč usode **13.00** 24UR ob enih **14.00** Nan.: Norišnica v Clevelandu **14.40** Nan.: Grda račka **17.00** 24UR popoldne **18.50** Ljubezen skozi železnic - Recepti **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Nan.: Čista desетка **21.00** Nan.: Zdravnikova vest **21.55** 24UR zvečer **22.25** Nan.: Na kraju zločina – Miami **23.20** Nan.: Chuck

Kanal A

7.15 Risane serije **8.05** Svet **9.00** Nan.: Dobrodošli v resničnost **10.00** 18.55 Nan.: Policist v Los Angelesu **10.55** Astro TV **12.25** Tv prodaja

12.55 Urbani freestyle ekstremni športi **13.00** 17.05 Nan.: Številke **13.55** 16.35 Nan.: Skupaj s tabo **14.25** Nan.: Will in Grace **14.55** Film: Božično darilo (druž., ZDA, '09) **18.00** 19.45 Svet, Novice **20.00** Film: Razpuščena mornarica (akc., ZDA, '97) **22.00** Film: Rambo 3 (akc., ZDA, '88, i. S. Stallone) **23.55** Nan.: Dan trifidov

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena: V studiu Boris Devetak in Marko Sancin; 10.00 Poročila; 10.10 V novi dan - V sinjo brezkončnost. Pripravlja Vili Prinčič; 11.00 Studio D; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Ahoj Terst! Pripravlja Borut Klabjan; 15.00 Mladival; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Daniel Glattauer: Proti severnemu vetru – 3. nad.; 18.00 Glasbeni magazin; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 6.30 Poročila; 6.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 8.30, 9.30 Poročila; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditelj; 10.00 Obrazi turizma; 11.00 Poletna pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Aktualno; 14.30 Poročila; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Utrip kulture; 20.30 Odprto za srečanja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenade.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.45, 12.15 Pesem tedna; 9.00 Gettiamo l'ancora; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski programi - zaključek; 10.33 Anteprema classifica; 13.00, 22.30 Summerbeach; 13.33 Fegiz Files; 14.00, 21.00 Va pensiero; 14.35, 22.00 My radio; 15.00 La biblioteca di Babele; 15.30 Dogodki dneva; 16.00-18.00 E...state freschi; 18.00-19.00 In orbita summer edition; 19.00 La Via Francigena del Sud; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Album Charts; 21.30 Proza; 23.00 Quilisma; 23.30 Glasbena lestvica; 0.00 RSL.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Primkova delavnica; 8.05 Svetovni servis; 8.40 Obvestila; 9.00 Dnevni program; 9.10 Dobra glasba, dober dan; 9.30 Violinček; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gymnasium; 21.05 Hotel Romantika; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd. v angl. in nem.; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30 Vreme; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Kulturne prireditve; 8.55

Sporod; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.33 Popevki tedna; 10.00 Avtomobilsko prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.00 Kje pa vas čevelj žuli; 13.00 Danes do 13-ih; 13.30 Napoved sporeda; 14.00 Kulturnice; 14.30 Obvestila; 14.45 Glasbena uganaka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.45 Odbita do bita; 17.10 Evropa osebno; 17.35 Novice in obvestila; 18.00 Hip hop/R'n'B; 18.30 Knjižni namig; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Na piedestal.

SLOVENIJA 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.20, 16.05 Napoved programa; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kratka radijska igra; 13.20 Danes smo izbrali; 14.05 Arsov forum; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Na ljudsko temo; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Čas, prostor in glasba; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.30 Slovenski koncertino; 20.00 Arsov art atelje; 22.05 Zvočna iskanja; 23.00 Jazz session; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Di-van; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in paper (105,5 MHz).

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo 215,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska
75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne
prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,
finančni in legalni 92,00 €,
ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €
na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,
osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale
na besedo. DDV - IVA 21%

Registriran na sodišču v Trstu
št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze
časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen
v Evropsko zvezo
manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je
bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu,
ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje
uredništva oziroma založnika za objavo ali
drug način uporabo; za objavo člankov, ki jih
posredujejo uredništvo, imajo avtorji pravico
do morebitnega honorarja samo po predhod-
nem dogovoru z založnikom.

jasno

zmerno oblačno

oblačno

rahel dež

zmeren dež

močan dež

nevihte

veter

megla

rahel sneg

zmeren sneg

močan sneg

topla fronta

hladna fronta

okluzija

izobara

C središče ciklona

A središče anticiklona

Ciklonsko območje, ki se zadržuje nad Zahodno Evropo bo v naslednjih dneh še omogočalo dotok vlažnih jugozahodnih tokov.

Nad zahodno in delom srednje Evrope je območje nizkega zračnega tlaka. Od jugozahoda doteka k nam tople in razmeroma vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.58 in zatone ob 18.54
Dolžina dneva 11.56

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo obremenjen, značilne vremenske pogoje težave bo imelo veliko ljudi. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Spanje v noči bo moteno. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 21 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	8
1000 m	16	2500 m	6
1500 m	11	2864 m	4

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 5 in v visokogorju 5,5.

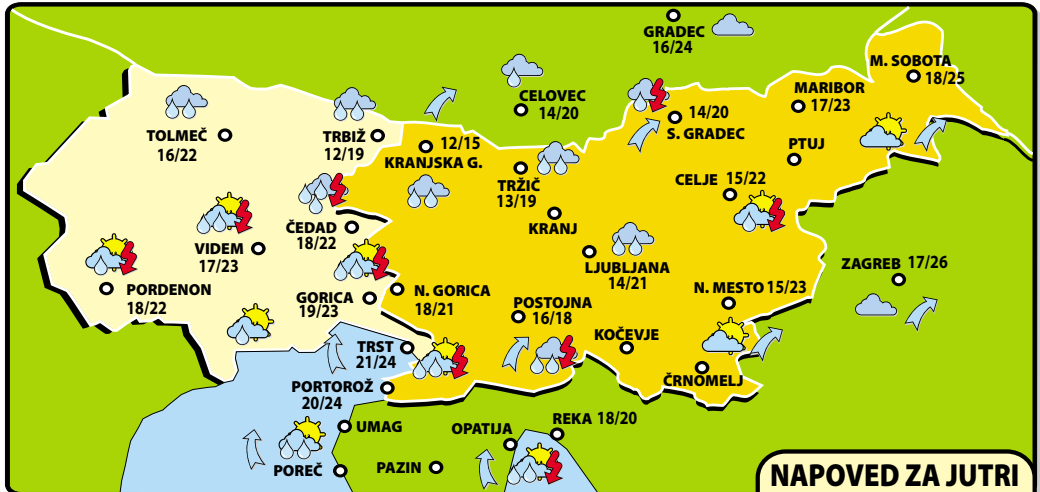
PLIMOVANJE
Danes: ob 2.57 najnižje -58 cm, ob 9.29 najvišje 49 cm, ob 15.26 najnižje -33 cm, ob 21.10 najvišje 43 cm.
Jutri: ob 3.25 najnižje -60 cm, ob 9.53 najvišje 54 cm, ob 15.56 najnižje -41 cm, ob 21.43 najvišje 43 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

V spodnji nižini, ob morju in v okolici Trbiža bo povečini oblačno z zmernim dežjem, drugod pa bo zelo oblačno s posameznimi močnimi nevihtnimi padavinami. V predalpskem svetu obstaja možnost močnejših deževnih padavin. Ob morju bo pihal občasno močnejši, v nižini pa zmeren južni veter.

V zahodni, ponekod tudi v osrednji Sloveniji, bo občasno deževalo. Največ dežja bo v Posočju. Jugozahodni veter se bo čez dan še okrepil, ob morju pa bo pihal jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 16, najvišje dnevne od 18 do 23 stopinj C.

V nižini in ob morju bo oblačno z nevihtami in obilnim dežjem na zahodu, na vzhodu pa bodo padavine močnejše. V gorskem svetu po zelo oblačno z močnimi padavinami, v Julijskem predalpskem svetu bodo le te še močnejše. Ob morju bo pihal močan, v nižini pa zmeren južni veter.

Jutri in v petek bo v vzhodni Sloveniji povečini sončno in toplo. Drugod bo spremenljivo do pretežno oblačno. V zahodni, deloma tudi osrednji in južni Sloveniji bo občasno deževalo. Več dežja bo na zahodu države.

Predsednik parlamenta začasno odstopil

ATENE - Predsednik grškega parlamenta Evangelos Meimarakis je v ponedeljek sporočil, da zaradi obtožb o pranju denarja začasno odstopa s položaja. Kot je pojasnil, je svoje namestnike zaprosil, da ga nadomestčajo, dokler ne bodo objavljeni izidi preiskave, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Meimarakisa, nekdanjega obrambnega ministra in sekretarja stranke Nova demokracija, omenjajo med politiki, ki so med letoma 2005 in 2008 s pomočjo nepremičninskih poslov oprali več milijard evrov. Sam obtožbe odločno zavrača. Grški finančni minister Janis Sturmaras je prejšnji teden sporočil, da protikorupcijska služba ministrstva preiskuje 32 primerov prijav premoženja politikov in drugih javnih uslužbencev. Kot je dejal, je cilj preiskave boj proti korupciji na vseh ravneh oblasti. (STA)

Na vožnji brez počitka kar 55 ur

SALZBURG - Avstrijska policija je v ponedeljek zvečer na turski avtocesti ustavila 43-letnega slovenskega voznika tovornjaka, ki je brez ustreznega počitka vozil kar 55 ur. V vsem tem času je najdlje skupaj počival zgolj tri ure, poroča avstrijska tiskovna agencija APA. Slovenec, ki ga je prometna policija ustavila na cestninski postaji St. Michael na območju Lungaua, je moral plačati varščino, poleg tega pa so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo. Kot je še sporočila avstrijska policija, je tovornjakar že teden dni vozil brez predpisanih zaznamkov in brez tahografske kartice. Kljub temu so policisti na vozilu uspeli odčitati dejanski čas voženj, voznik pa je posledično priznal, da je vozil preko predpisanega časa. (STA)

Poletni fotoutrip '12

Drage bralke, dragi bralci! Spet smo radovedni, kje in kako preživljate svoje počitnice, predvsem pa, ali je v vaši potovalski prostor tudi za Primorski dnevnik. Mi seveda upamo, da ja, in vas zato vabimo, da vanjo položite tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu nato, kjerkoli pač preživljate te poletne tedne, posvetite enega od svojih poletnih posnetkov.

Fotografije nam pošljite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici. Najlepe bomo objavili!

Na flosu, po neuspelem lovu na krokodila po reki Dravi

VESNA GUŠTIN

FREEDOM HOUSE - Poročilo 2012

Grožnje svobodi izražanja na spletu

WASHINGTON - Napadi na blogerje, politično motiviran nadzor, manipuliranje z vsebinami na spletu ter zakonodaja, ki omejuje svobodo izražanja na spletu, ogrožajo svobodo interneta, v poročilu Svoboda na spletu 2012 ugotavlja organizacija Freedom House. Dodaja, da po drugi strani tudi spletni aktivisti ne mirujejo in so zabeležili nekaj zmag. Ocenjujejo, da grožnje svobodi interneta postajajo vse bolj raznolike. Načini nadzora nad spletnimi pogovori so na prvi pogled manj očitni, a nič manj nevarni, je dejala vodja projektov pri organizaciji Sanja Kelly.

Poročilo, ki so ga objavili v ponedeljek, ocenjuje razmere v 47 državah po svetu, med katerimi pa ni Slovenije. Med državami, ki so najbolj ranljive in kjer se utegnejo razmere v prihodnjem letu poslabšati, omenjajo Azerbajdžan, Libijo, Malezijo, Pakistan, Rusijo, Ruando in Šrilanko. V 19 od 47 ocenjenih držav so v zadnjem letu sprejeli novo zakonodajo, ki bodisi omejuje svobodo govora na spletu, krši zasebnost uporabnikov ali kaznuje posameznike, ki objavljajo neželeno vsebino. V 26 državah, med katerimi jih je več, ki veljajo za demokratične, so najprej objavljene vsebine na spletu aretirali vsaj enega blogerja. Krepijo se tudi fizični napadi na vladne kritike. Takšne napade so zaznali v 19 državah, v petih pa so zabeležili uboje novinarjev ali aktivistov, ki so bili posledica vsebine, objavljene na spletu. Vse več je plačanih provladnih komentatorjev, medtem ko so bili vladni kritiki v 19 državah žrtev hekerskih napadov.

Na splošno se nadzor nad spletnimi vsebinami krepi, a po drugi strani so v več državah zabeležili pomembne zmage, ki so posledica pritiska državljanov, še ugotavlja poročilo. Izpostavlja, da je največ uporabnikov spleta na Kitajskem, kjer pa imajo tudi najbolj izpopolnjen sistem nadzora, ki postaja čedalje ostriši. Poleg tega se več držav - omenjajo Iran, Belorusijo in Uzbekistan - zgleduje po Kitajski.

Iranski pravosodni organi so izrekli nekatere najhujše kazni na svetu za dejavnosti na spletu, vključno s smrtno kaznijo za tri blogerje in informacijske strokovnjake. V Rusiji je internet še dokaj necenzuriran, a so se tudi tam okrepile kampanje diskreditacije spletnih aktivistov, Kremelj pa načrtuje, da bodo nadzor zaostrili. Tudi v Egiptu po padcu režima niso odpravili nadzora nad spletom, več blogerjev je bilo žrtev ustrahovanja ali napadov, ker naj bi žalili vojaške oblasti ali motili družbeni mir, še ugotavlja poročilo Freedom Housea.

Delnice Facebooka znova strmo navzdol

NEW YORK - Tečaj delnic priljubljenega spletnega družbenega omrežja Facebook se je v ponedeljek znižal za skoraj 10 odstotkov, potem ko je finančni časnik Barron's njihovo vrednost ocenil na zgolj 15 dolarjev. Pri časniku ne verjamejo, da lahko Facebook okrepi oglaševalske prihodke v skladu z načrti.

Do konca trgovalskega dne na borzi Nasdaq so se v ponedeljek delnice Facebooka znižale za 9,06 odstotka na 20,79 dolarja. Vmes se trgovale tudi pri 20,36 dolarja. Padec je sledil objavi novinarskega prispevka, ki delnice spletnega družbenega omrežja označuje kot še vedno močno precenjene, čeprav se je njihova vrednost od prve javne ponudbe znižala za skoraj polovico. Kljub 40-odstotnem znižanju vrednosti od majske cene 38 dolarjev v Barron's na vprašanje, ali se spletna delnica kupiti, odgovarjajo: "Ne." "Koliko so vredne delnice? Morda le 15 dolarjev," piše Barron's. Analitiki namreč poudarjajo, da bo uspešno širjenje družbenega omrežja na mobilne naprave zagotovo prizadelo uporabo na klasičnih napravah, ki pa iz naslova oglasov zagotavlja večje prihodke.

Vrednost delnic Facebooka je sicer še vedno nad do sedaj najnižjo ravni 17,55 dolarja. A analitiki opozarjajo, da bo 29. oktobra sproščeno trgovanje z veliko količino novih delnic, ki so v lasti zaposlenih v podjetju. Slednji so do tega datuma omejeni v trgovanju in delnic ne morejo prodati. (STA)